

‘Apousel’

‘Apousel’ sohwife Syohofoho.

Olo Hungkuno Simo'mjofoho.

Jisas ahwomomme'no nto simentiso sohonta soswo *teti-tili* (33) nto uyakolo'mentisopolikeno Luk olo iyoswo loso mti'mokumentisofoho. Luk sohwo iyoswo Tiyoufilosimne'no mti'mokonto tifi olo iyoswo *Apousel* loso mti'mokementisofoho. Olo iyoswo hiloso Jisasimo a'amu songo iningkamentohoho so'nji Pouli'nji Mponopasi'njiye syoho'nji Pita'nji Pouli'nji nom'ne a'amu so'njimo Anituye Towahuno nihu'no yokumpohn'nyo uhula'mo'mentiso sontnne'no Luk mti'mokumentisofoho. Oso'no olo iyoswo homo lomne yofeso pi'ningo womulantifi inyofoho. Yofe hiso ole: A'amu syoho'njo hwafe iyoswofoho. U, a'amu syoho'njo sohware Anituye Towahuno uhula'ofa iyoswofoho. U, Pita'nji Pouli'njiye syoho iyo somjo hungkuno iyoswofoho. Oso'no olo iyoswo homo lomjo yofe neso ole: A'amu syoho'njo hwafe iyoswofoho. Oso'no yofe tifo mulinyoso ole: *Apouseliyoho*. Luk iyoswo simo'mjo mti'mokumentisoso Jisas yo'mayo hopi'nonohino imentiso so'no mti'mokumentisofoho. I oso'no olo iyoswo loso a'amu Jisasimo iningkunyoso Anituye hungkuno liku'meefo yahoningkofi a'amu Jisasimo miningkunyoso tango uyontifi fonjasiyo uloho'motofo so'ne mti'mokinyofoho. Oso'no olo iyoswo Apousel lomjo hungkuno hwapingo Anituye hungkuno liku'meefo syohoso Jelusalem mta'ni foka'mentisoso nihu'nahone Jutiya piwekihn'nawo lohofonto osoponta'angoso Someliya piwekihn'nawo'mentisofoho. Osopo nta'ni mjimo'nimoponto nakwoe ango lopo ifawo'nyofoho. (Olo hungkuno lomjo hungkuno hwapingoso *Apousel* sohe engo 1 honingkano we'e 8. Osopo weho.) Olo iyoswo loso Luk ango Loum humanto mti'mokumentisofoho. Olo iyoswo hiloso hofiko nakwo ito'no ehumayo'ne hungkuno iwolo'mokumentohoho kalohi nakwo atofa lihwasi tifi uningkohwano.

Jisas ulimento, Nje Towahuno Wopingoso sekuyepono wolihwatimonnoho.

1 ¹Nje Tiyoufilos sohwaso, ngko Luki'ni mti'mokalokweno. Iyoswo simo'mjo kikimne'no mti'mokumentoheso ole, Jisas kakoe hungkuno

lutihwanto kakoe syohoso nomjimiwento ahwomomo simentisofoho. Oso'no ifalifaliyo nto mti'mokumentohefoho. Hungkuno songoso olenoho. ²Jisas Kako ahwomomo masiyo sohonta kako Anituye Towahuno'nji nohumanto kakoe a'amu *apousel* uhwosopo'mentiso sohwamo oso hungkunoso yo'mayo syoho ifitnne'ento ulimentisofoho. ³Jisas poyo pe'nonto apa'no songo lika'mentiso sohonta kako yo'mayo wonyoangkafo yontaningkofi sikuno *fouti* (40) memjao'mentisofoho. A'amu huhwo sohwa ose nuhwonontifi ole syafihu'mentohofi, Ou, Jisas songo humayoso nehopeho. Huno ose uyimentisofoho. Jisas nohumanto Anitu nakumo yokumpohn'nyo enemokosyohumane so'no lutihwamentisofoho.

⁴Sikuno fihwi Jisasiye inomokomoyo sohwa Jisasi'nji nuhu'mokontifi Jisas ole ulimento, Nonje nonje humpekutoho. Jelusalemnohine fisyohumantokuno. Oso hiso Anitu kako sejapone so'no nto selimentohe so'no fohontohumantokuno. ⁵Joun a'amumo mijo kiyoma'mojo sohwo mijo'nohino kiyoma'mojofoho. Sikuno mofonepo Anituye Towahuno wosehula'o'montonoho. Ose ulimentisofoho.

⁶*Apousel* sohwa Jisasi'nji uhu'mokumentohofoho so'no Jisasimo ulohonimentohofi, Hwe Engo sohwo, olohonta nakwo a'amu Jutajo hn'nwi nakwo mokosyohumunane'no wonamokumonntaho. Nakwoe yofe Isilael engo umo'nimontolaho.

⁷Ose ulahoningkofi Jisas ulimento, Oso sikuno hiso sekwo huno maseyohoyohoho. O'o, Mpohwo Anitu oso sikuno hiso ho'nahumentisofoho. Kako'nohine mokosyohumaho. ⁸I oso'no Anitu kakoe Towahuno Wopingo sekumo sehula'ofoso sohonta kakoe yokumpohn'nyo nomafikuji nje hungkuno sekwo nomotakuji a'amu hopi'nonohino somo filutihwafikuno. Pone Jelusalemne'no, hwaho Jutiya hopi'nonohino ne'no, hwaho Someliya ne'no ango yawojo'meemo filutihwafikuno.

Jisas ahwomomo simentisofoho.

(Mak 16:19-20; Luk 24:50-53)

⁹Oso hungkuno hiso Jisas ulahoningki a'amu sohwa uhwontohumentaningkofi kako ahwomomo simentisofoho. Nosontaningki himo a'amufe timomo uhoholo'mentisofoho. ¹⁰Hofiko ahwomomo timo huno honamofontifi hwe manji'mofo halojo'njo hufa'u sohwa'u hofiko'nji lohofonji ulimentisi. ¹¹Sekwo a'amu Ngkalilinta'ango soku, nolohofontifi ahwomomo peho'no uhwontohumalofo. Anitu nto utimakwoho. Oso hwe huhwo sohwo sekwo olohonta uhwoningkohofoho pa'nyoso hwangku asomo noponefoho. Ose ulimentisiyefoho.

Hofiko Jutasiye syohomne'no hwe fihumo uhwosopo'mentohofofoho.

¹²Oso hwofiki'nyo Oulif sopo nta'ni nokotapontifi Jelusalemno umentohofofoho. Ikanopo'maho. O'o, tifoneponoho. A'amu Jutaso

sikuno iyoho humayo osomno hofiko hano tifonepo emmotofoso pa'nyoponoho. ¹³Jelusalem i'mofapontifi ango tokilonjwa'mo molinyo somo humamentohofoso sopo kotasimentohofofoho. Oso a'amu huhwo sohwafe yofe ole, Pitaja, Jounja, Jemisija, Entiluja, Filipija, Toumasija, Mpatoulomiyuja, Matiyuja, Alifiyosiye hwomu Jemisija, Saimoun Seloutija, Jemisije hwomu Jutas sohwanjoho. ¹⁴Hofiko simeho afa'nohino inontifi Anitune'no jomo uliwo'nimentohofofoho. Moya'mi sofa Maliya Jisasiye kona'wohi'nji koningkwa'wehwosanji hofiko'nji Anitune'no jomo uliwo'nimentohofofoho.

¹⁵Hofiko Anitumo jomo ulontaningkofi sikuno fiso memjao'mentisofoho. Sikuno fihumo a'amu *wan hantilet tiwenti* (120) Jisasimo iningkamotofoso nohumentaningkofi Pita nolikafonto ulimento, ¹⁶Nje a'amu soku, hohonta Anituye Towahuno sohwo kakoe mampaho Ntefitiye simehomo'mo ho'nosyahoningki Ntefit oso hungkunoso mti'mokumentisofoho. Oso hungkuno hiso ne imo'nyo'nefoho. Jutas kako Jisasimne'no tokoyo'ofo imentisofoho. Oso'no Ntefit mti'mokumentisofoho. Olohonta oso hungkunoso ne imo'nimasofoho. ¹⁷Jutas nakwo'nji humamojo hweho. Nakwoe syohoso afa'nohinoso Jisas nahwosopo'mentisofoho.

¹⁸Jutas huhwo sohwo kakoe wonyo so'ne hamniyoho nomanto hwaho mpe yonto osopo mnokino ki'mo lohofonto piwahu'mentisofoho. Nopiwasoyonto kakoe simeho fongkulo lohofonto yo'mayoso hu'mewahu'mentisofoho. ¹⁹Oso hungkuno hiso ho'ningkahoningki a'amu Jelusalem mta'angoso nupa'nontifi oso hwaho hopo spono mulimentohofi, Akelitamanoho. Hopo sopone yofe yiwolo'mo ole, Hwaho jahino'njoponoho.

²⁰Hohonta Ntefit olo hungkuno loso Ta'njo Iyoswomo mti'mokumentisofoho. Hungkuno ole,

Kakoe angoso siki wawentihwono.

A'amu fihwo nohumayo'eno.

Nom'ne hungkuno ta'njosole mti'mokumentisofoho,

Hwe nom'nehwo kakoe syoho womano.

²¹⁻²²Oseso Jutasiye syoho mayoso'no nom'ne hwe fihumo uhwosopehwasi kako nakwo'nji Jisas songo lika'mentiso so'no wolutihwantanoho. Olo hwe huhwo lohwo kako nakwo'nji Jisasi'nji nohumentaningki Joun a'amumo mijo kiyoma'mentiso sohonta Jisas kakoe syoho ema'mentisoso oso syoho mjimiwento osohonta Anitu Jisasimo utima'masofoho. Oso hopi'nono uhwoniwo'ningkiso sohumo nakwo uhwosopeeno.

²³Pita ose ulahoningki a'amuso hwe hufa'u hwa'u uhwosopo'mentohofofoho. Hwe anga'no kakoe yofe Jousep Mpasopas, nom'ne yofe mulimotofoso Jositosiyoho. Hwe nom'ne sohwo kakoe yofe

Matias. ²⁴Oso hwa'umo uhwosopentifi Anitumo jomo ulimentohofi, Hwe Engo, a'amu hopi'nonohinofe simehomo huno kiyohoho. Olo hwe uhwonelokune lohwa'u ntisohumo uhwosopeenehwono. ²⁵Oso hwe huhwo sohwo Jutasie *apousel* syoho womano. Syoho hiso Jutasimo kiko uyahoningkini Jutas syoho wopingoso uliko'manto nihu'nahone tikanomo umentisofoho. ²⁶Anitumo ose ulontifi hofiko sojo we'e so'nji syohi'nyo yontifi Matiasimo uhwosopo'mentohofofoho. Hwe huhwo sohwo kako Jisasiye *apousel* aho hopi'nono sife mta'ni anga'nohino sohwanji humamotofofoho.

Anituye Towahuno pmentisofoho.

2 ¹Oso Sikuno Engo iyoho humayo'ne *Pentikous*^a osomo a'amu Jisasimo iningkawo'ningkohofoso ango fipo uhu'mokumentohofofoho. ²Oso nuhu'mokahoningkofi ti'mayo yoka pa'ningo ahwomo mta'ango ho'nonto ango uhu'mokumentohofoso uhula'o'mentisofoho. ³Oso a'amuso oso ti'mayo yoka upa'nontifi uhwonimentohofoso ti'melanyo hopa yonto oso hiso mtihupo mtihupe lohofonto a'amu nohumentaningkofo somo a'apahopo humolawopmentisofoho. ⁴Oseso Anituye Towahuno Wopingo a'amu somo ifeehu'mokasi lohofonto hungkuno kengo kengo nom'ne a'amufe mampaho pa'nyo hofikoe mangomo umasiyahoningki hofiko hungkuno kengo kengo limentohofofoho. Oso hungkunoso Towahuno Wopingoso umentisofoho.

⁵Juta a'amu hwaho kengo kengoponta'ango Mousesiye honingkano hungkunomo iningkamotofoso Jelusalem humamentohofofoho. ⁶Oso ti'mayo yoka hiso ho'ningkahoningki a'amu Jelusalem humamotofoso nupa'nontifi a'amu pi'ningo engo oso angopo komo'no uhu'mokumentohofofoho. *Apousel* sohwa hungkuno kengo kengo lontaningkofi a'amu hopi'nonohinoso hofikoe mango hungkuno limotofoso upa'nimentohofofoho. ⁷Nupa'nontifi yomo yontifi huno pi'ningo engo syafihu'mentohofi, Olo pipilikeno. Oso a'amu hungkuno kengo kengo lalokwofo lohwa Ngkalilinta'ango hwafoho. ⁸Nakwoe hungkuno kengo kengo loso na'uja aswo nema'mentohofoso osohonta upa'nimentihwone pa'nyofoho. Oso hiso pipilo. ⁹Nakwo kengo kengopo nta'ningo'nwoho. Patiya, Mitiya, Elam, nom'ne a'amu Mesopoutemiyanta'ango, nom'ne Jutiya, Kapotousiya, Pountos, Esiya, ¹⁰Filijiya, Pamifiliya, Ijip, Lipiya, Sailini mafone sopo nom'ne Loum mta'ango hn'nwi humalohwono. ¹¹Nakwo a'amu Juta hn'nnonji

---

^a **2:1** Oso iyoho homayo sikunoso sikuno *fititiso* (50) Anitu Kako A'amu Isilael somo Uyakolo'mentiso somne'no Syafisiyo Sikuno Engo somo humantife sohonta *Pentikous* imofapiwo'ningkisofoho.

nom'ne a'amu kengoso nakwoe yahinomo iningkowalokwofo so'nji, Kilitnnta'angoso Alepiya'njoso nakwo hopi'nonohino hn'nwi yo'mayo wonyoangkafo Anitu iwo'ningkiso so'no nakwoe hungkuno kengo kengoso upo'nalokuhwono. ¹²Ose syafisyontifi yomo yomo yontifi huno engo syafisyontifi ulimentohofi, Oloso pipilo. ¹³A'amu fehohnjo sitofole ulimentohofi, olo hwe lohwa Anituye hungkuno nelalokwofo lohwa hofiko mijo iyoho'njo niloho'nontifi kolalokwofo. Ose ulimentohofofoho.

Pita kako Anituye hungkuno lutihwamentisofoho.

¹⁴Pita *apousel* aho hopi'nono sife mta'ni anga'nohino sohwanji nolikafonto mango engo ulimento, Sekwo Jutiyanta'ango soku a'amu Jelusalem humalofo sikunonji nje hungkuno waselimonne'no yohono. Sekwo upa'nimno. ¹⁵Ole lolalokwofo, Hwe lohwa mijo iyoho'njo niloho'nontifi kolalokwofo. Ose lolalokwofo. Awonoho. Ose'maho. Olo mofehi'nyo'njoho. A'amu mofehi'nyo'nji mijo iyoho'njo manyo hwafoho. ¹⁶O'o hohonta Jouel hwe Anituye hungkuno limojo sohwo olo hilo so'no limentisofoho. Kakoe hungkunoso olohonta ne imo'nalofoho. Jouel ole mti'mokumentisofoho.

¹⁷Anitu hohonta ole ulimento, Sikuno moi'wo imo'nyoso mofone sohonta nje Towahunoso sofe yokumpohn'nyoso a'amu hopi'nonohinomo uyonefoho.

Sekwoe hwomu sohwanji mu sopeenji hofiko Anituye hungkuno ulifitnnefoho.

Hwe songo sohwo ngko wojo uhwonyo pa'ningo yo'mayo so'no utihwamnefoho.

Hwe a'mane sohwo wojo uhwonifitnnefoho.

¹⁸U, nje Towahunoso nje hwe moya'mi syoho ntohofiyo somo uyimnefoho.

Ose uyohoni'mo hofiko nje hungkuno nalifitnnefoho.

¹⁹Sekwo ahwomo ajwo lopo timo uhwonjingujo'no nom'ne kengoso setihwamnefoho.

Olo hwaho lopo yo'mayo kengo wonyoangkafo nomti'mokumnefoho.

Oso kengoso honiyo'nji toho'nji tikayo hujenjemo'nji nomti'mokumnefoho.

²⁰Olo mofehi'nyolo sikwo'mno imo'ningkuhwosi sikuno meefonefoho. Hamnosohoniyo'nohino imo'nonefoho.

Olo hiloso nuhwonjinguji u nje Sikuno Engoso imo'nonefoho.

²¹Oso hohosohonta hwe fihwa hwoya'mi fifa ngkine'no joho ntikujo somo utima'mnefoho.

Nje a'amu imo'nifitnnefoho.

Oso hungkunoso Jouel mti'mokumentisofoho.

²² Sekwo a'amu Isilael soku, olo hungkuno haloho upa'nimno. Jisas Nasalet nta'ango oso huno sekwo huno moi'wonoho. Anitu Jisasimo kakoe yokumpohn'nyo uyahoningki olo hwaho lopo Jisas yo'mayo kengo wonyoangkafoso netihwamentisofoho. Oso hiso nuhwonontani nakwo huno naimentisoso Jisas Anituye Hwomu Ne hweho. ²³ Anitu kako hohonta huno ole, Nje hwomu a'amufe wonyo'ne poyo pe'nyo'ne hwahopo uhwatimonne'no yohono. Ose syafihu'mentisofoho. Oso'no olo hwe lohwo Anitu sekwoe ahomo ho'nahumentisofoho. Ho'nosyahoningki sekwo a'amu Loum somne'no ipemotasontifi hofiko iyo hwojiyafiku'nnyo somo fonjinto'ofahumentohofofoho. ²⁴ Anitu kakoe hwomumo poyo pe'nyo yahino tohino somta'ni isihutofomanto apa'no songo ulika'mentisofoho. Jisas sohumo sokimo somo mokilopm'mokumentisofoho. ²⁵ Hohonta Ntefit ole mti'mokumentisofoho.

Nje Hwe Engo sohwo kako ngko'nji mofonepo humaso sohumo ngko uhwoniwo'ningkohefoho.

Kako nje aho angahohnta'ni humaso sohune'no ngko mopiwahu'mnehono.

Yo'mayo nom'neso ngkimo milojanimofonehoho.

²⁶ Hiso'no nje simeho wopingo nimo'ningkohoho.

Nje mampaho Anituye yofe ho'nomayo'nefoho.

Ngko poyo pe'nime sohonta iyoho mannonefoho. O'o, ngko Anitumo uhwonimnefoho.

²⁷ Nje huyo'mangoso tikanomo humayo'ne nisikwajiyo'eno.

Jije hwomufe a'apaho piso imo'nyo'eno.

²⁸ Songo humayo'ne honingkano ntihwahino.

Kiko ngko'nji humayo so'no nje simeho wopingo nimo'ningkohoho.

Ntefit hohonta ose mti'mokumentisofoho.

²⁹ Nje a'amu soku, olo hungkuno Ntefit mti'mokumentiso so'no yolohoso waselimo. Ntefit kakine'no mti'mokumentiso'maho. O'o, kako poyo pe'ningkahoningki hofiko ijopijisyahumentohofofoho. Kakoe pi'nimomo olo hwaho lopo weho. Nakwo timo uhwoniwo'ningkuhwono.

³⁰ Ntefit kako Anituye hungkuno limojo hweho. Anitu Ntefitimo ulimento, Jije imu hwe yofe engo'njo jije yofe pa'nyo imo'ningkihwoosi a'amumo umokosyohumane hweho. Ose ulahoningki Ntefit kako huno umentisoso oso hungkuno hiso ne imo'nonefoho. ³¹ Hohonta Ntefit yo'mayo Anitu yone'ento uhwonimentisoso oso'no hwe Anitu uhwosopo'mentiso sohwo poyo nope'ningkuhwosi apa'no songo nolikafone so'no limentisofoho. Ole mti'mokumento,

Kakoe huyo'mango tikanomo humayo'ne nusikwajiyo'eno.

Kakoe a'apaho piso imo'nyo'eno.

³² Oso hwe huhwo sohwo Jisasiyoho. Anitu nto ulika'mentiso lohomo nakwo uhwonimentihwone. Osohune'no lalokuhwono.

³³Kako ahwomomo nokotasonto osopo Anituye aho angahohnta'ni nto humantono. Hohonta kako ole nto nalimentisofoho. Ngko Anituye Towahuno Wopingo wosejapmmo. Jisas ahwomomo nosahoningki Mpohwo kakoe Towahuno uyahoningki Jisas Towahuno hiso nehwojahoningki olohonta hungkuno mampaho kengo kengo so'nji selihwoneso yo'mayo yihwoneso hwapingo Anituye Towahuno nehulo'ofalofoho. ³⁴Upa'nimno. Ntefit oso hungkunoso kakine'no mamti'mokummentisofoho. O'o, kako ahwomomo masimmentisofoho. Ole mti'mokumentono,

Anitu nje Hwe Engo Kilais Anitu nakwoe hwahopo uhwatimentiso sohomo ole ulimento,

Kiko nje aho anga sohohnta'ni fosyohumaho.

³⁵Oso kiko nohumahoji ngko jije mango sohwamo jije sifiki'nyo'mo enjwa'mo wakuhumoti'monnoho.

³⁶Oso'no sekwo a'amu Isilael soku, huno ito'no fisya'fihupmmo.

Olo Jisas huhwo sohwo sekwo iyo hwojiyafiku'nnyopo fonjinto'ofahumentohofoho lohune'no Anitu Hwe Engo nemokosyohumayo'ne sohomo umokumentisofoho. Olo hwe lohwo Kilaisiyoho. Pita ose ulimentisofoho.

**Hwe moya'mi pi'ningo engoso simeho
yiwalo'mokahoningkofi mijo kiyoma'mentohofofoho.**

³⁷A'amuso olo hungkunolo nupa'nontifi simeho tango mikunimposo umentisofoho. Pita'nji *apousel* nom'ne sohwanjimo ulimentohofi, Ou, hwe sifahwe, nakwo pipi yanehwono.

³⁸Ose ulahoningkofi Pita ulimento, Sekwo a'amu anga'no anga'no honingkano wonyo foho'naopmmo. Anituye hungkunomo tifi finingkamno. Jisas kako jije wonyo wae yakumofihwosi kakoe a'amu ne imo'ningkohoho'no a'amumo utihwayo'ne mijo wokiyosemapife. Ose ikujo'no kakoe Towahuno Wopingo wosejapmmontonoho. ³⁹Anitu selimento, Nje Towahuno Wopingo wosejapmmo. Oso hungkunoso sekwo'ne'nji sekwoe mehomi mne'nji a'amu hwaho kengoponta'ango oso'ntnne'nohinofoho. A'amu hopi'nonohino nakwoe Hwe Engo Anitu kakine'no johu ulalokwofo soku kakoe Towahuno Wopingo wosejapono.

⁴⁰Pita ose ulonto, hungkuno nom'ne pi'ningo engo ulonto, ulimento A'amufe honingkano wonyomne'no i'waho fiyimno. Tohino engo nomapitoho. Sekwo Anitumo finingkamno.

⁴¹Ose ulahoningki a'amuso nupa'nontifi oso hungkuno somo iningkowahoningkofi mijo kiyoma'mentohofofoho. Oso sikuno somo a'amu *tili tausen* (3,000) Anitumo simeho uyimentohofoso Anituye a'amu ne imo'nimentohofoho.

**A'amu Jisasimo iningkawo'ningkohofoso sofe yahino
songo wonyoangkafo ma'mentohofofoho.**

⁴²Anituye a'amu ne imo'nimentohofoso *apousel* sohwa Anituye hungkuno lutihwentaningkofi hofiko upa'nimotofofoho. Hofiko nuhu'mokontifi ufo'ma'nimotofofoho. Hofiko wosopayo afapo nta'ni nonontifi^b Anitumo jomo ulimotofofoho. ⁴³Anitu kakoe yokumpohn'nyo *apousel* sohwa mo uyahoningki hofiko yo'mayo kengo wonyoangkafoso imentohofofoho. A'amuso oso hiso nuhwonontifi pisopisaho mjalimiwentifi iyoho'nji yomo yomo'nji imentohofofoho. ⁴⁴A'amu Jisas Kilaisimo simeho hi'ntnnono umotofoso afapo nohumantifi hofikoe ho'yango yo'mayoso nem'nohino afafoho. ⁴⁵A'amu ho'yango'njo hwaho'njoso oso hiso a'amu nom'ne somo uyontifi hamniyoho nomantifi umofonyo inyo somo yano ulohmmentohofofoho. ⁴⁶Hofiko simeho yano inontifi sikuno huhwo huhwi Anituye ango engo somo nuhu'mokontifi Anituye yofe ho'noma'motofofoho. Hofiko wopayo nom'ne ango kengo kengomo nonontifi hofikine'no huno mosyafisiyo'njo yontifi nom'ne a'amumne'no syafihu'motofofoho. Oso'no hofiko simeho wopingo'nji humamotofofoho. ⁴⁷Wopingo nohumantifi Anituye yofe ho'noma'motofofoho. A'amu hisomne'no hwe moya'mi nom'neso ulimotofi, Anituye a'amu neso wopingo'nohinofoho. Sikuno huhwo huhwi a'amu nom'neso Anituye hungkuno nupa'nontifi simeho uyontifi iningkamotofofoho. Anituye a'amu neso pi'ningo engo imo'nimentohofofoho.

Hwe sife wonyo'njo sohwo wopingo imo'nimentisofoho.

3 ¹Sikuno fihwi Pita'nji Joun'nji siko Anituye ango engo somno simentisiyofoho. Osopo akupo'nyo so'nji (3 *kilouk*) a'amu pi'ningoso Anitumo jomo ujo'ne uhu'mokumotofofoho. ²Kuso somne'no ole liwo'ningkohofi wonyoangkafoponoho. Hopo sopo hwe fihwo sife kokato'nnyo'njo kona'wohi aswo mta'ni osenohini ma'mentiso sohwo humunyoponoho. Sikuno huhwo huhwi huhwo sohwoe a'amuso intokwasontifi osopo itofasiyo'nohini imotofihweho. A'amu ango engo somo nohotoswahoningkofo sohonta hwe huhwo sohwo hamniyoho jomo ulimojo hweho. ³Osopo sife wonyo'njo sohwo nohumanto uhwonimentisoso, Pita'nji Joun'nji woswanji yontaningki uhwononto ulimento hamniyoho we'e ntapinyo. ⁴Ose ulahoningki Pita'nji Joun'nji siko timo yokumpohn'nyo uhwononji ulimentisi, Kiko timo fehonyo.

^b 2:42 A'amu pi'ningo engo huno'njo Jisas Kilaisimo iningkunyoso nihu'mokontifi wopae nimentohofofoho. Osohonta wopayo moi'wo nontifi hofiko hunso Jisasiye mikufo'nji honiyo'nji ne'no syafihu'motofofoho.

⁵Ose ulahoningki hwe huhwo sohwo hamniyoho wontopanjjiyo'ne fohonto uhwonimentisofoho. ⁶Pita ulimento, Ngko hamniyoho ane hwo'nyoho. Nom'neso wokijapmmo. Jisas Kilais Nasaletnnta'ango sohwoe yokumpohn'nyo'nji wakilimonne'no yohono. Hano fiyo. ⁷Ose ulonto kako kakoe aho nomanto ulika'mentisofoho. Ose ulikofahoningki hwe huhwo sohwoe sife yokumpohn'nyo imo'nonto noswolikofawento hano umentisofoho. ⁸Siko'nji ango engo somo noswontifi hwe huhwo sohwo likofahm'nyo yonto Anitumo isamoyoka ulimentisofoho. ⁹A'amu ango engo somo nohumantifi uhwonimentohofoso, hwe huhwo sohwo likofahm'nyo yonto Anitumo isamoyoka ulahoningki uhwonontifi ¹⁰ole syafihu'mentohofi, U olo hwe sife kokato'nnyo'njo lohwo hoku'yopo humanto hamniyoho'no jomo limojo hweho. Oso hunoso uyahoningki yomo yomo yontifi pisopisaho limentohofofoho.

Anituye ango engo somo Pita hungkuno lutihwamentisofoho.

¹¹Hwe huhwo sohwo Pita'nji Joun'njimo aho kehoningkofi hwe moya'mi hopi'nono hano kunto kunto'no wentifi kontolompo'ango somo uhu'mokumentohofofoho. Oso kontolompo'ango somo Soulomouniyefoho limotofofoho. ¹²Osopo uhu'mokahoningkofi Pita nuhwononto ulimento, Sekwo a'amu Isilael soku, yomo yomo peho'no yohoho. Nekumo timo yokumpohn'nyo peho'no ehonalokwofo. Sekwo huno ole laseyohoho, Hikoe yokumpohn'nyo mta'ni hwe lohwo wopingo imo'ningkohoho. Huno ose laseyohoho. ¹³O'o, Apilohamja Aisakija Jekoupija nakwoe ajuyohwosafe Anituyoho. Osohwo kako kakoe syoho ulohofiyoso Jisasiye yofe ho'nomayo'nohinofoho. Oso huhwo sohwo sekwo nokentifi a'amu Loum sohwafepono ipemotosahoningkofi osopo Pailot usihuto'mto yahoningki sekwo nakwolaho ulimentohofofoho. ¹⁴Oso Jisas huhwo sohwo honingkano wonyo ane hweho. Wopingo'nohino hweho. Osohwo nakwolaho ulontifi hwe wonyo a'amumo fonjahumentiso sohune'no Pailotimo jomo ulimentohofokuyoho. ¹⁵Ose ulontifi sekwo yo'mayo songo humayo hwapingo sohwo sekwo a'amu Loum somo uyahoningkofi hofiko fonjahumentohofofoho. Nofonjosyahoningkofi Anitu apa'no uliko'mentisofoho. Oso hiso'no nekwo nuhwonontayo olohonta hungkuno hiso'no selalokuhwoyo. ¹⁶Nekwo Jisasi simeho hi'ntnnono uyahoningkuhwoi Jisasiye yokumpohn'nyo olo hwe lohwo wopingo imokohoho. Sekwo olo hwe sife kokato'nnyo lohwo huno moi'wonoho. Olo simeho hi'ntnnono Jisasi uyalokuhwoyo loso Jisas mta'angofoho. Olo hiloso hwe sohwo wopingo umokahoningki uhwonolokwofo.

¹⁷Nje a'amufu, sekwo sekwoe hwe engo sohwanji Jisasi fonjahumentohofokuyoho. Oso'no ngko huno niyohoho. ¹⁸Hohonta a'amu Anituye hungkuno limotofohowamo Anitu ulimento, Hwe uhwsopo'mentohe

sohwo tohino engo manefoho. Ose ulahoningki a'amu somo ulimentohofoho. Sekwo Jisasimo fonjahumentohoho sohonta oso hungkuno hiso ne imo'nimentisofoho. ¹⁹I oso'no olohonta sekwo huno fikwesya fihupmno. Sekwoe simeho yiwolo'mo filohopmno. Sekwo simeho yiwolo'mokukujo'no Anitu sekwoe wonyo wae weesemo'mtonoho. ²⁰⁻²¹Wayo yasemofihwosi kakoe yokumpohn'nyo'nji simeho wopingo'nji wosejapmmontonoho. Hohonta Anitu nakune'no fohu'nimentisoso nefo'mayo'ne kakoe hwomu Jisasimo uhwsopo'mentisofoho. Anituye hungkuno limotofo sohwa yo'mayo limentohoho so'no ito'no imo'nyo'ne Jisas ahwomomo hontohumaho. Moi'wo imo'ningkihwosi nopone hweho. ²²Hohonta Mouses seyakwosamo ulimento, Hwe Engo Anitu sekwo'njo mta'ango fihumo wamihwsopo'mtonoho. Anituye hungkuno selohe sohwo ngko pa'ningo hweho. Oso hwe huhwo sohwoe mangomo sekwo haloho ito'no upa'ningkuno. ²³Hohosohonta a'amu oso hwe huhwo sohwoe hungkunomo haloho maposo'njo ifijoso Anitu oso a'amu somo kengopo uhmajososo nihu'nahone wae umontonoho. Mouses ose ulimentisofoho. ²⁴Anituye hungkuno limotofo sohwa Samuelijanji nom'ne tiffinjo sohwanji hofiko olo sikuno lomne'no limentohofoho. ²⁵Oso a'amu Anituye hungkuno limotofo sohwa sekwo hofikoe imu kuyoho. Oso'no oso hungkuno Anitu seyakwosamo ulimentisoso sekumne'nefoho. Anitu Apilohammo ulimento, Jije imu sohwa mta'ni hwe fihwo a'amu hopi'nonohinomo wopingo ulohofonefoho. Ose ulimentisofoho. ²⁶Oseso Anitu kakoe hwomu Jisasimo uhwsopento sekumne'no wopingo selohoho'ne kaki'no uhwatimentisofoho. Kako ole umo'nalofoho, Sekwo a'amu anga'no anga'no honingkano wonyomo hohujo ikinjaofikujo'no ngko wopingo uloho'mo. Ose lalofoho.

Pita'nji Joun'njimo impe intofahumentohofoho.

4 ¹Pita'nji Joun'nji a'amu somo oso hungkunoso ulontaningki a'amu tajo ango syoho'njo sohwanji a'amu tajo angomjo uhwontohumayo sohwafe hwe engo so'nji a'amu Satiyusi sohwanji i'mofapmmmentohofoho. ²I'mofapontifi simano hintotohino umnimentisofoho. Hwapingoso Pita'nji Joun'nji siko a'amu somo Jisas poyo pe'nimentiso sohwo apa'no songo lika'mentisofoho lutihwamentisiyefoho. Oseso a'amu hopi'nono poyo pe'nifijoso hwangku nolikapitnnefoho. ³Simano hintotohino umningkahoningki mofehi'nyo ukwo'mokumonto yahoningki oso a'amu sohwa Pita'nji Joun'njimo mo'ningkanta hungkuno ulane'entifi impo'angomo intofahumentohofoho. ⁴Oso'no a'amu Pita'nji Joun'njiye hungkuno upa'nimentohofoso fehohnjo sikoe hungkunomo haloho yontifi Anitumo simeho hi'ntnnono uyimentohofoho. Oso a'amu we'e pi'ningo'maho. Oso hwe huhwo sohwa *faif tausen* (5000) hwafoho.

**Hwe yofe engo'njo sohwafe timo sopo Pita'nji
Joun'nji loho'mentisiyefoho.**

⁵Mo'ningka imingo'nji a'amu yofe engo'njo sohwanji, Jutafe hwe engo sohwanji a'amu honingkano hungkuno lutihwamotofo sohwanji hofiko Jelusalem uhu'mokumentohofofoho. ⁶Hofiko nuhu'mokontifi a'amu nom'ne sohwanji hungkuno limentohofofoho. A'amu nom'ne sohwa ole, Anas, hwe yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohwo'nji, Kaiyofasijanji, Jounjanji, Alekisanta'njoho. Nom'ne a'amu Anasiye temtitofomjo sohwa hofiko'nji uhu'mokumentohofofoho. ⁷Hofiko Pita'nji Joun'njimo hofiko'njo ajwo lopo uhmajontifi ulimentohofi, Oloso pipi imasiyoto. Tihwoe yokumpohn'nyo'nji tihwoe yofe'nji umokumahnnoto, hwe wopingosofo. ⁸Ose ulahoningkofi Anituye Towahuno Wopingo Pitafe simehomo uhulo'ofahoningki Pita ulimento, Sekwo hwe engo Isilaelnta'ango sohwasi, ⁹olohonta sekwo a'amu sife wonyo'njo sohomo wopingo umokumalohwoyo so'no ehoningkohofotaho. ¹⁰Oseso sekwo hopi'nono huno waseyono. A'amu Isilael hopi'nonohinosa huno wosyafihupife. Jisas Kilais Nasaletnta'ango sohwoe yokumpohn'nyoso olo hwe lohomo wopingo umokahoningki kako nakwo'njopo lohofoho. Oso Jisas huhwo sohomo sekwo iyomo fonjinto'ofosyahoningkofi Anitu poyo pe'nyo sohomo apa'no uliko'mentisofoho.

¹¹Olo sojo engkwosaho pa'nyo ango injuwo'ningkohoho sohwa hofiko wonyofoho lontifi ho'nao'mentohofofoho.

Oseso olohntajo olo engkwosaho loso angomo sosofitofone hwapingohwo imo'ningkohoho.

A'amu hohonta hungkuno mti'mokumentohofoso olo hungkuno Jisasimne'no mti'mokumentohofofoho. ¹²Nom'ne hwe nefe'mayo'ne olo hwaho lopo mohumunyoponoho. Anitu nom'nehumo a'amu nakwoe wonyo wayo'ne muhwosopo'mmentisofoho. O'o, Jisas kako'nohino hweho. Pita ose ulimentisofoho.

¹³Ose ulahoningki hofiko Pita'nji Joun'njiye yokumpohn'nyo losomo uhwonontifi huno syafihu'mentohofi, Olo hwa'u siko ifalifaliyo mamti'mokiyo hwa'uyoho. We'mjo pa'nyo hwa'uyoho. I oso'no siko iyoho muningkohoyohoho. Jisasiye yokumpohn'nyo ma'masiyo hwa'uyoho. ¹⁴Ose syafisyontifi uhwonimentohofoso hwe wopingo umokumasiyo sohwo siko'nji lohofontaningki uhwonontifi hofiko hungkuno ane hwafoho.

¹⁵Oseso Pita'nji Joun'njimo ulimentohofi, Siko mempono swohosisi osopo fosyohumunyo. ¹⁶Ose ulontifi hnnimentohofi, Olo hwe lohwa'umne'no pipi yanehwono. Olo hwa'u olo wonyoangkafo loso yahoningki a'amu hopi'nonohino Jelusalem humalofoso oloso huno uyohoho. Nakwo oloso hiyaso pipi yane'elo. Awonoho. ¹⁷I oso'no olo

hungkuno nonje nonje ho'nimuyo'eno. Nakwo hungkuno yokumpohn'nyo ole ulano. Nom'ne hungkuno Jisasimne'no nom'ne a'amu somo nulohosiloho. ¹⁸Ose hnnontifi sikimne'no johu ulontifi ulimentohofi, Siko nom'ne a'amu somo Jisasiye hungkuno nulohosiloho. Yo'mayo Jisasimne'no lutihwahosiloho.

¹⁹Ose ulahoningkofi Pita'nji Joun'nji siko ulimentisiyo, Nekwo Anituye hungkuno ho'naofososo sekwoe hungkunomo tifi seningkowasoso Anitu kako huno pipi uyimtolo. Sekwo huno pipi seyohoho. ²⁰Yo'mayo wonyoangkafo Jisas imentiso uhwonimentihwoyoso hungkuno wopingo'nohini upa'nimentihwoyoso oso hiso'no nom'ne a'amumo mujoso pipilo. Awonoho.

²¹Ose ulahoningki hofiko hungkuno nom'ne tango'njo ulontifi Mpanino ulimentohofofoho. Hofiko a'amumne'no iyoho unimentisofoho. Hwapingoso a'amu hopi'nono olo hilo so'no Anituye yofe ho'noma'mentohofofoho. Oso'no Pita'nji Joun'njimo tohino uyihwaloho. ²²Olo hwe lohwo wopingo umokumasiyo lohwo kako hwe engo hweho. Kakoe soswo *fouti* (40) yakolo'noho.

**A'amu Jisasimo iningkawowo'ningkohofoso Anituye
hungkuno yokumpohn'nyo lohofihwasi lutihwane'entifi
Anitumne'no jomo ulimentohofofoho.**

²³Pita'nji Joun'nji nowenji sikoe a'amu'njopo i'mofawenji oso hungkuno hiloso ulimentisiyefoho. ²⁴A'amuso nupa'nontifi hofiko simeho yano inontifi Anitumo isamayoka ole ulimentohofi, Ou Mpohwo, kiko enemokosyohumayo hwasoho. Kiko ahwomo'nji hwaho'nji mti'mokumentohino hwasoho. Kiko ayo'nji yo'mayo songo humayoso mti'mokumentohino hwasoho. ²⁵Hohonta jije Towahuno Wopingo sohwo jije hungkuno nakwoe ajuyohwo Ntefit jije syoho kilohofiyo sohwoe mangomo mufohotofahoningkini Ntefit ole ulimento,

A'amu kengo kengoso simeho tohino peho'no umnalofoho.

Nakwoe a'amu huno ito'no mosyafisiyo'njo peho'neto.

²⁶Hwe yofe engo'njo sohwa hontohumamentohofofoho.

Hofiko'nji a'amu hwaho mokosyohumayo sohwanji nuhu'mokontifi hungkuno nano mtitofontifi limentohofi,

Anitu'nji oso hwe uhwasopo'mentiso sohwo'njiye syohomo nakwo wae uyano.

Ose limentohofofoho.

²⁷Oso hungkuno ne imo'nimasofoho. Olo ango lopo Helouti'nji Pountiyos Pailoti'nji a'amu kengo so'nji a'amu Isilael so'nji nuhu'mokontifi Jisas uhwasopo'mentohino sohomo fonjane'entifi imentohofofoho. ²⁸Oso hiso'no hohonta kiko nohumanji yo'mayo ne imo'none so'no limentohinoso olohonta oso a'amuso jije hungkunoso ne

imokumalofofoho. ²⁹I olohonta Mpohwo oso hungkuno yokumpohn'nyo nalimalofoso upa'nimahhno. Jije hungkuno liwo'nyo sohwna'nimo yokumpohn'nyo fisosofitofonesyohumaho. Oso'no nakwo jije hungkuno lontaningkuhwasi iyoho monanonehoho. ³⁰I oso'no nakwo jije hungkuno lontaningkuhwaso'no kiko a'amu mnokino'njo somo wopingo umoj. Yo'mayo wonyoangkafoso jije hwomu Jisasiye yokumpohn'nyo'nji noho fiyo.

³¹Anitumo ose ulahoningkofi oso ango humamentohofoso sopo mo'mayo yonto Anituye Towahuno Wopingo hofikimo ifehu'mokahumentisofoho. Ifehu'mokahumentisoso hofiko Anituye hungkuno yokumpohn'nyo ulontifi iyoho munimentisofoho.

Jisasiye a'amu neso hofiko yo'mayoso inimentohofofoho.

³²A'amu hopi'nono Anitumo simeho hi'ntnnono uyiwo'nimentohofoso simeho inontifi a'amu fihwo ole huno mosyafisiyo'njo imentisofo, Oloso nje'nohinofoho. A'amufe'maho. O'o, oloso huno mosyafisiyo'njo imentisofo. Yo'mayo hopi'nononino hi'njoso a'amu somo inimentohofofoho. ³³Apousel sohwa a'amu somo Hwe Engo Jisas lika'mentiso so'ne hungkuno ne'nohino ulontifi Anituye yokumpohn'nyo utihwayo'ne yo'mayo kengo wonyoangkafoso imentohofofoho. Anitu a'amumo wopingo'nohino uloho'mentisofo. ³⁴Hohosohonta a'amu hiso umofonyo miyofoho. A'amu hwaho'njoso ango'njoso yo'mayo ho'yangonjoso nom'ne a'amu somo yano uyontifi hamniyohoso *apousel* sohwamo umentohofofoho. ³⁵Apousel sohwa oso hamniyoho nomantifi a'amu umofonyo iyo somo yano ulohmentohofofoho.

³⁶Hwe fihwo kakoe yofe Jousepiyoho. *Apousel* sohwa nom'ne yofe ole mulimentohofi, Mponopasiyoho. Yofe hiso yiwolo'mo ole, Sosofitofihwe hweho. ³⁷Olo hwe huhwo sohwo Lifaiye temtitofe mta'ango hweho. Hwaho Saipilos nta'ango hweho. Hwe nom'nehwo oso hwe huhwo lohwo sohwoe hwaho mpe nulohofahoningki hamniyohoso Mponopas nomanto *apousel* sohwafe sifiki'nyo'mo ho'nahumentisofoho.

Anonaiyasi'nji Sofaila'nji siko Anitumo hwasyo ulimentisiyefoho.

5 ¹Hwe fihwo kakoe yofe Anonaiyas kakoe apefe yofe Sofaila, siko hwaho hi'njo ya'uyoho. A'amu nom'neso sikinta'ni oso hwahoso mpe uloho'mentohofofoho. ²Siko hamniyoho nomanji fehohnjo siko'ne hiyaso mokosyohumanji fehohnjo Anonaiyas kako *apousel* sohwafe sifiki'nyo'mo ho'nahumentisofoho. ³Oso hiso Pita nuhwononto ulimento, Anonaiyas, Seteniye hungkunomo iningkawenji hamniyoho fehohnjo hiyaso mokosyohumanji Anituye Towahuno Wopingomo hwasyo ole ulohino. Hamniyoho hopi'nono ma'maleso olenoho. Oso hwasyo ulohino. ⁴Jije hwaho mpe makiloho'mmalofe sohonta hwaho hopi'nono jijefoho.

Mpe ntakiloho'malofa sohonta hamniyoho hopi'nono jijefoho. I oso'no oso hungkuno simehomo'mo peho'no syafisyohino. Kiko hwe sohwna'nnohinomo hwasyo monalohoyohino. O'o, Anitumo hwasyo ulohino. ⁵Ose ulahoningki Anonaiyas nupa'nonto nopiwasyonto, poyo pe'nimentisofoho, Oso hungkunoso ho'ningkahoningki a'amu nupa'nontifi iyoho unimentisofoho. ⁶Hwe songo sohwa nolikafohumantifi Anonaiyasiye pijafomo hwapife ekojisasi lohofontifi mempo hohnta'ni motawentifi pi'nimomo ijopijisyahumentohofofoho.

⁷We'enepe a'amu poyo pe'nimentiso sohwoe ape noswonto yo'mayoso mupa'nimmentisosi, ⁸noswopahoningki Pita ulimento, Jije hwahomne'no olo hamniyoho ma'masiyotaho. Ose ulahoningki ulimento, Eno, osenoho. ⁹Ose ulahoningki Pita ulimento, Kiko jije hwehwo'nji hiyahusi Anituye Towahuno sohomo yamofo peho'no uloho'masiyoto. Upa'nyo. Hwe songo sohwa jije hwehwo sohomo pi'nimomo ijopijisyasyontifi nto pohofo. Hoku'yopo lohokwofo. Kikimo womotokuwantifeho. ¹⁰Ose ulahoningki a'musi Pitafe sifiki'nyo'mo piwasyonto poyo pe'nimentisofoho. Hwe songo sohwa noswapontifi poyo pe'nimentisosiye pijafomo uhwonontifi nomotoswapontifi kakoe hwehwo'njopo ijopijisyahumentohofofoho. ¹¹Oso hungkuno hiso noho'ningkahoningki Anituye a'amu ne so'nji a'amu kengo so'nji nupa'nontifi iyoho unimentisofoho.

Yo'mayo kengo wonyoangkafoso imotofofoho.

¹²Yo'mayo kengo wonyoangkafoso a'amu *apousel* sohwa utihwamentohofa somo a'amuso uhwonimentohofofoho. Anituye a'amu neso Soulomouniye kontolompo'ango sopo uhu'mokumotofofoho. ¹³A'amu kengo fehohnjoso Anituye a'amu ne somo uhwonontifi limentohofi, A'amu Jisasimo iningkawowo'ningkohofoso wonyoangkafofoho. Ose lontifi i hofiko'nji muhu'mokummentohofofoho. O'o hofiko iyoho unimentisofoho. ¹⁴Hwe hwoya'mi pi'ningo engoso Jisasiye hungkuno upa'nontifi hungkuno nehopi lontifi simeho hi'ntnnono uyimentohofofoho. Oso a'amu hiso Anituye a'amu ne simo'mjo so'nji uhu'mokumotofofoho. A'amu pi'ningo engo imo'nimentohofofoho. ¹⁵A'amu pi'ningoso a'amu mnokino'njo somo intokwapontifi honingkanopo itofasi lohofontifi ole syafihu'mentohofi, Pita nopihwosi kako kote uhumiyofihwoso'no a'amu mnokino'njoso wopingo umo'nife. Ose syafihu'mentohofofoho. ¹⁶A'amu ango kengo mta'ango Jerusalem mofone sopenjoso Jerusalem uhu'mokumentohofofoho. A'amu mnokino'njo, a'amu sisi'masoho'njo towahuno wonyo'njo somo itokwapmentohofofoho. Hopi'nonohinoso wopingo imo'nimentohofofoho.

A'amu ahwomomjo sohwo 'apousel' sohwo impo'ango mta'ni isihuto'mentisofoho.

¹⁷Hwe yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohwo kakoe a'amu'nji a'amu Satiyusi sohwanji yo'mayo so'no nupa'nontifi simeho tohino

umnimentisofoho. Hwapingoso a'amu *apousel* sohwafe yokumpohn'nyo yo'mayo wonyoangkafo so'no iwo'ningkohofoho. Hofiko oso yokumpohn'nyo ane hwafoho. Oso'no simeho tohino umnimentisofoho. ¹⁸ Simeho tohino umningkahoningki *apousel* sohwaamo aho kentifi impo'angomo intofahumentohofoho. ¹⁹ Oso sikwo'miyo somo a'amu ahwomomjo sohwo noponto impo'ango hoku'yo somo hwasampento a'amu *apousel* sohwaamo mempo hohnta'ni ipemotaponto ulimento, ²⁰ Sekwo Anituye anggo enggo somo nowekuji osopo lohofikuji olo honingkano songomne'no a'amumo filutihwamno. Ose ulimentisofoho. ²¹ A'amu *apousel* sohwa oso hungkunoso haloho imentohofoso imingo ne'nji Anituye anggo enggo somo noswontifi Anituye honingkano songomne'no lutihwamentohofoho.

Oso imingo so'nji hwe yofe engo'njo tajo anggo syoho'njo sohwo kakoe a'amu'nji a'amu Jutafe *kaunisol* sohwanji hwe enggo hopi'nono nuhu'mokontifi impo'angomne'no hungkuno lihwatimentohofoho. A'amu impe'njo sohwaamo fipemotapmno. Ose lihwatimentohofoho. ²² Hungkunoso lihwojahoningkofi a'amu impo'angomo noswontifi uhwonimentohofoso huno uhwonontifi asomo nopontifi *kaunisol* a'amu sohwaamo ulimentohofoho. ²³ Ole ulimentohofi, Nakwo impo'ango sopo nowentani hano yokumpohn'nyo pito'malofoso uhwonontani, a'amu pijwohumayo sohwa lohofontaningkofi uhwoingkuhwonefoho. I anggo ne somo a'amu aneponoho. Huno uhwoingkuhwonefoho.

²⁴ Ose ulahoningkofi hwe enggo a'amu uhwothumayo sohwo'nji hwe yofe engo'njo tajo anggo syoho'njo sohwanji oso hungkuno nupa'nontifi huno pi'ninggo enggo syafisyontifi pipi imo'ningkohoho syafihu'mentohofoho. ²⁵ Ose syafisyontifi nohumentaningkofi hwe fihwo noswonto ulimento Upa'nimno. Oso a'amu sekwo impo'angomo intofohumalofoso sohwa Anituye anggo enggo somo nolohofontifi a'amu somo lutihwalokwofo. ²⁶ Ose ulahoningki hwe enggo a'amu itokuso'nji mokosyohumayo sohwo kakoe a'amu sohwanji nowentifi Anituye anggo enggo somo i'mofapontifi *apousel* sohwaamo nomantifi ipemotaumentohofoho. Hofiko ikujoho mafongku'mmentohofoho. O'o hofiko iyoho uningkahoningki a'amu nom'neso sojo nofongkupitnnehontifi *apousel* sohwaamo mafongku'mmentohofoho.

**'Apousel' sohwa hofiko 'kaunisol' sohwaamne'no
hungkuno ujo'neso iyoho munyo'njo imentisofoho.**

²⁷ Ose ipemotawentifi a'amu *kaunisoli* njopo uhumati'mentohofoho. Osopo nohumentaningkofi hwe yofe engo'njo sohwo ulimento, ²⁸ Simo'mo ole selimalohwono, A'amu somo yo'mayo Jisasimne'no lutihwafikutoho. A'amu hopi'nonohino Jelusalem humalofoso sekwoe hungkunomo upa'nimalofoho. Ole ulalokwofo. *Kaunisol*

a'amu sohwa Jisasimo fonjahumentohofofoho. ²⁹Ose ulahoningki Pita'nji nom'ne *apousel* sohwanji ulimentohofi, Nakwo Anituye mampaho haloho yihwasi tifi iningkayo'nefoho. A'amu hwahoponjo sohwafe hungkunomo miningkowanehwono. ³⁰Sekwo Jisasimo iyopo fonjinto'ofahumentohofofoho. I oso'no neyakwosanjiye Anitu sohwo Jisasi'mo uliko'mentisofoho. Songo apa'no umokumentiso hweho, ³¹Nulikafonto kakoe aho angahohnta'ni uhumojahoningki nakwoe Hwe Engo imo'nimentisofoho. A'amu Isilael hn'nwiye wonyo wayo'ne pe'nimentiso hweho. Oso'no a'amu Isilael soku, honingkano wonyomne'no hohujo ikinjaofikuji wonyo hiso wae yasemofihwosi honingkano nom'ne songo wosejapmmontonoho. ³²Oloso nuhwonontani nakwo Anituye Towahuno Wopingo'nji sohwna'ni olo hilo so'no uliwo'ningkuhwono. A'amu Anituye hungkunomo tifi iningkayo somo Anitu kakoe Towahuno Wopingo uyimasofoho. Ose ulimentohofofoho.

**Hwe Ngkomeliyel sohwo 'Apousel' sohwanne'no
hungkuno limentisofoho.**

³³Oso hungkuno *kaunisol* a'amu sohwa nupa'nontifi simano hintotohino umnimentisofoho. *Apousel* a'amu sohwanjo wofonjano lontifi imentohofofoho. ³⁴Hiso'no hwe fihwo *kaunisol* syoho'njo sohwo kakoe yofe Ngkomeliyel^c kako a'amu Falisiyoho. Kako hohontajo honingkano hungkuno lutihwamojo hweho. Oso hwe huhwo sohomo a'amu hopi'nonohinoso kakoe yofe ho'nomawo'nimentohofofoho. Oso hwe sohwo nolikafonto ulimento, A'amu *apousel* sohwanjo mempo hohnta'ni filihwajimno. ³⁵Ose ulahoningki hofiko lihwojahoningkofi Ngkomeliyel ulimento, A'amu Isilael sohwaso olo hwe lohwanjo ulohopitne so'no huno ito'no fisyafihupmno. ³⁶Hohonta hwe fihwo kakoe yofe Teutas kako ulimento, Ngko yo'mayoso huno'njo hwo'nyoho. Hwe yokumpohn'nyo hwo'nyoho. Ose ulahoningki a'amu fehohnjo *foua hantilet* (400) sohwa iningkamentohofofoho. Osohonta hwe nemokosyohumayo sohwo kakoe a'amu itokuso'njo sohwa hwe huhwo sohomo nofonjosyahoningkofi inomokommotofoto sohwa hiyaso humpo'mentohofofoho. Teutas kakoe hungkuno ne mmo'nyo hweho. ³⁷Tifi sohonta hwe nemokosyohumayo sohwa a'amufe yofe mti'mokomayo sohonta hwe nom'ne Ngkalilinta'ango sohwo kakoe yofe Jutas. Osohwo nolikofahoningki a'amu fehohnjo kakoe hunomo nomantifi iningkamotofofoho. Osohwo poyo imo'ningkahoningki inomokommotofoto sohwa humpo'mentohofofoho. Hofiko apa'no muhu'mokiyofoho. ³⁸Oseso ole waselimonne'no yohono. Olo a'amu *apousel* sohwanne'no iyoho maseningkoho liyohoho. Wohumantokufe.

---

^c 5:34 Osohonta Poul Jisasimo miningkayo sohonta Ngkomeliyel sohwo Pouliye syo itihwayo imo'nimojo hweho. (Sohe engo 22, honingkano we'e 3 somo uhwanyo.)

Hofikoe syoho hwahoponta'ango'manji moi'wo imo'nonefoho. ³⁹Olo syoho hiloso Anitu mta'ango'manji milojaopitnnehofo. Ne'nohini wentihwonefoho. Sekwo Anitumo fongkupitnnoho.

A'amu 'apousel' sohwa Jisasimne'no tohino ma'mentohofoso'no simeho wopingo umo'nimentisofoho.

⁴⁰Ose ulahoningki hungkuno nehopeho ulontifi a'amu *apousel* sohwanne'no johohontifi oso hwamo fonjontifi yokumpohn'nyo ulimentohofi, Jisasiye yofe apa'no nolikutoho. Ose ulontifi uhwatimentohofoho. ⁴¹*Apousel* sohwa *kaunisol* sohwanne'no nuliko'mantifi hnnimentohofi, Nakwo Jisasiye syoho yontane tohino namningkahoningki simeho wopingo namo'ningkohoho. Anitu wopingo nahoningkohoho. Nakwo Jisasiye yofe'no tohino mayoso hoponoho. ⁴²Sikuno huhwo huhwi hofiko Anituye ango engo somo a'amufe angonjopo Jisasimne'no hungkuno wopingo uliwo'nimotofoho. Anitu a'amu ahwomo mta'ni uhwati'mentisoso Jisasiyoho lutihwamentohofohoho.

A'amu aho fehohnta'ni hopi'nono fehohnta'ni hufa'uyo sohwanne'no 'apousel' sohwanne'no ufo'mayo'ne uhwasopo'mentohofoho.

6 ¹Osohonta a'amu Jisasimo iningkamotofoso we'e pi'ningo imo'nimentohofomaho. A'amu fehohnjo Ngkilik hungkuno'njofoho. A'amu fehohnjo Hipilu hungkuno'njofoho. A'amu Ngkilik hungkuno'njoso a'amu Hipilu somo yoka ulimentohofi, Sekwo wasopayo, hamniyoho, yo'mayoso a'amu umofonyo iyo somo uyahoningkofi nakwoe apiwojo sofa we'e'nohino mawo'ningkohofoho. Hipilu apiwojo sofa engo mawo'ningkohofoho. Ose ulimentohofoho. ²Oso hungkunoso ho'ningkahoningki a'amu *apousel* sife mta'ni hufa'uyo sohwa a'amu hopi'nono Jisasimo inomokommotofoso somne'no johohoningkofi nuhu'mokontifi ulimentohofi, Nakwo syoho hufa'u'njo sohwanne'ni wopingomaho. Nakwo wasopayo'nji hamniyoho'nji yano mpo'nososo Anituye hungkuno pipi losetihwanehono. ³O'o, nakwoe a'amu soku, sekwo a'amu aho fehohnjo hopi'nono nom'ne aho mta'ango hufa'u sohwanne'ni uhwasopomno. Syoho yano mpo'none so'nefoho. A'amu huhwo sohwa Anituye Towahuno Wopingo engo yamo'nnyo hwafoho. A'amu huno'njo sohwa a'amu hopi'nonohino sohwanne'ni hwe wopingonohino hwafoho liwo'ningkohofoho. Uhwosopopijoso hofiko wopayo yo'mayoso yano mpe syohoso womokosyohumantifeho. ⁴Ose yontaningkujoso nakwo Anitumo isamoyoka uliwo'ningkuhwasi a'amu somo Anituye hungkuno wolutihwantanoho.

⁵Ose ulahoningkofi, E, wopingofoho lontifi Sitifenimo uhwasopo'mentohofoho. Sitifen huhwo sohwa Anitumo simeho

hi'ntnnono yokumpohn'nyo uyiwo'nimojo hweho. Anituye Towahuno Wopingo engo yamo'nnyo hweho. Nom'ne a'amu sohwoamo uhwasopo'mentohofoso ole, Filipija, Piloukoulasija, Nikanouja, Timounja, Pamenasija, Nikoulasijanjo. Nikoulas huhwo sohwo ango kengo Antiyoknta'ango a'amu Jutafe yahino ma'mentiso hweho. ⁶Oso a'amu sohwoamo uhwasopentifi *apousel* sohwoamo utihwamentohofofoho. *apousel* sohwa a'amu huhwo sohwafe mnokinopo aho kisasyontifi hofikine'no Anitumo jomo ulimentohofofoho.

⁷Oseso Anituye hungkuno Jelusalem ango ayo'mo ho'nimentisofoho. A'amu Jelusalem humamentohofoho Jisasimo inomokommotofoso pi'ningo engo imo'nimentohofofoho. A'amu tajo ango syoho'njo fehohnjo sohwa Anituye honingkano songo tipemantifi Jisasimo iningkamentohofofoho.

A'amu Juta fehohnjoso Sitifenimne'no hwasyo ulimentohofofoho.

⁸Anitu Sitifenimo yo'mayo wopingoso ulohofahoningki Sitifen kakoe yokumpohn'nyo engo imo'nonto yo'mayo wonyoangkafoso imentisoso a'amu uhwonimentohofoso ole limentohofi, Anitu oloso yalofoho. Ose limentohofofoho. ⁹I oso'no a'amu nom'nehwa nolikafontifi Sitifen'nji Anituye hungkuno so'no yoka hnnimentohofofoho. Oso a'amu sohwa hohonta siki syoho hamniyoho momaso'njo imotofo sohwa lohonta siki humalofo. Hofiko afapo humawo'ningkohofoho sopo ole limentohofi, Anjo sikiinjohwa humayo'nefoho. Oso ango homo somo a'amu Juta Anitumne'no isamoyoka angofoho. Oso a'amu sohwa ango Sailini'nji Alekisantiliya'nji oso ango soponta'ango hwafoho. Hofiko'nji nom'ne a'amu Juta Silisiya hwaho Esiyanta'ango sohwa Sitifenimo yoka ulimentohofofoho. ¹⁰Anituye Towahuno wopingoso Sitifenimo huno wopingo uyahoningki a'amu nom'ne sohwafe hungkuno somo Sitifen kakoe hungkuno uyakolo'mentisofoho. ¹¹Oso'no a'amu sohwa simano hintotohino umningkahoningki a'amu sohwoamo hwasyo jo'ne hamniyoho uyahoningkofi ole ulimentohofi, Olo hwe Sitifen sohwo kako Mousesimne'no sitofo limaso hweho. Ou, kako Anitu ntnne'no sitofo limasofoho. Hwasyo ose ulimentohofofoho. ¹²Oso hwasyoso ho'ningkahoningki nehopeho lontifi a'amu so'nji hwe engo sohwanji hwe honingkano hungkuno lutihwamotofo sohwanji simeho wonyo umo'ningkahoningki Sitifenimo u'mantifi aho kentifi *kaunisol* uhu'mokumotofo sopo ipemotamentohofofoho. ¹³Osopo a'amu hwasyo ulifitne sohwa mihumati'mentohofofoho. Ole ulimentohofi, Olo hwe lohwo Anituye ango engo so'no wonyo hungkuno ulimasofoho. Mousesiye honingkano hungkunomne'no hwotoho hmmasohweho. ¹⁴Olo hungkuno Sitifen nalimasofoho. Jisas Nasaletnnta'ango sohwo Anituye ango engo somo wae yonefoho. Oso yahino Mouses mta'ango iningkawo'ningkuhwoneso Jisas wae yafihwosi nom'ne

yahino songo nejaponefoho. Oso hungkunoso Sitifen nelahoningki upa'nimalohwonefoho. Hwasyo ose ulimentohofofoho. ¹⁵ A'amu *kaunisol* sohwa nohumantifi Sitifenimo uhwonimentohofoso kakoe simo'mango a'amu ahwomomjo pa'nyo imo'nimentisofoho.

Sitifen kakoe hungkuno 'kaunisol' sohwamo ulimentisofoho.

7 ¹ Hwe yofe engo'njo sohwo Sitifenimo ulimento, Oso hungkuno kikimne'no nalohofoso nehopitaho.

² Ose ulahoningki Sitifen ulimento, Nje a'amu soku, sekwo upa'nimno. Hohonta nakwoe ajuyohwo Apiloham kako ango Helanimne'no mawe'njo imentiso sohonta oso hwaho Mesopoutemiya nohumentaningki Anitu wonyoangkafo sohwo u'mahoningki Apiloham nuhwoningkahoningki Anitu ulimento, ³ Olo hwaho lo'nji jije a'amu so'njimo uhwati'mofo. Nom'ne hwaho nokitihwahn'me'no osopo fohumantohoho. ⁴ Ose ulahoningki Apiloham oso hwaho Kalitiya uliko'manto hwaho nom'ne Helan osopo humamentisofoho. Kaningkwohwo poyo pe'nimentiso sohonta Anitu ulimento, Hwaho nom'ne kitihwahn'me'no mpano. Ose ulahoningki olo hwaho humalohwone lopo pmentisofoho.

⁵ Anitu Apilohammo olo hwaholo nutihwanto osohonta kako yano muyimentisofoho. O'o nihu'no awonoho. I oso'no Anitu ulimento, Oso hwaho hiloso kiko'nji jije imuhwanjimo seajpmnefoho. Ose ulimentisofoho. Osohonta Apiloham kako hwomu ane hweho. ⁶ Nom'ne hungkuno Anitu ulimento, Jije imuso a'amu kengo sofe hwahopo ufijoso osopo siki syoho ulohofikutnnefoho. A'amu kengoso jije imu somo tohino engo uyifitnnefoho. Soswo *foua hantilet* (400) uyokolofontaningkuhwosi jije imuso osopo humafitnnefoho. ⁷ Oso a'amu kengo jije imu somo yokumpohn'nyo umokosyohumayo somo hungkuno tango'njo ikwolofone uyimnefoho. Osohonta jije imu oso hwaho kengo sopo uliko'mafikujoso olo hwaho lopo nje yofe ho'nonimapifitnnefoho. Ose ulimentisofoho.

⁸ Anitu nom'ne hungkuno Apilohammo uyimentisofoho. A'apaho sihu kolo'nyo'ne ulimentisofoho. Anituye hungkuno iningo mamofe'ne honingkano hiso uyimentisofoho. Oseso Apilohamiye hwomu Aisak imo'ningkahoningki sikuno aho fehohnta'ni hopi'nono nom'ne hohnta'ni hufa'u sihune memjaofahoningki Apiloham kakoe hwomufe a'apahomo sihu ukolo'mentisofoho. Hwangku Aisakiye hwomu Jekoup imo'ningkahoningki sihu ukolo'mentisofoho. Tifi sohonta Jekoupiye hwomu aho hufa'u hopi'nono sife mta'ni hufa'u imo'ningkahoningkofi sihu ukolo'mentisofoho. Osohwa neyakwosafoho. Oso yahino hiso ne'nohini sihu kolo'nimotofofoho.

⁹ Jekoupiye hwomu sohwa hamningkwa'wehwo Jousepine'no hintotohino umningkahoningki a'amu kengo sohwa Jousepimo mpe uyahoningkofi hafila'wehwosa hamniyoho ma'mentohofofoho. ¹⁰ Yo'mayo

tango so'nji Jousepimo u'mahoningki Anitu ufo'ma'mentisofoho. Oseso oso hwe engo hwaho Ijip mokosyohumayo osohwo Jousepmne'no johu ulahoningki Anitu Jousepimo huno engo wopingo'njo uyahoningki hwe engo hwaho Ijip mokosyohumayo sohwo ulimento. Kiko hwe wopingo hwasoho. Oso'no kiko olo hwaho Ijipi'nji, nje a'amu lo'nji nje angu lo'nji hopi'nono kiko ngkine'no mokosyohumayo'ne hwasoho. Ose ulonto Jousepmmo angu'nji hwaho'nji mokosyohumayo'ne yofe engo mulimentisofoho.

¹¹ Oseso Jousep hwaho Ijip nomokosyohumentaningki wopayo nosyofahoningki mijoho engo i'mofapmmentisofoho. Neyakwosa hwaho Kenan sopo humamentohofoso mijoho uyimentisofoho. ¹² I oso'no Jekoup kako wopayo engo Ijip weho upa'nonto neyakwosamo Ijipmne'no lihwatimentisofoho. ¹³ Hwangku sohonta hofiko Ijipmne'no apa'no umentohofoso osohonta Jousep ulimento, Ngko Jousepi'nyoho. Ose ulahoningki hwe engo hwaho Ijip mokosyohumayo sohwo Jousepiye a'amu sohwanne'no huno umentisofoho. ¹⁴ Oseso Jousep kaningkwohumne'no hungkuno lihwatimentisofoho. Jekoupi'montohwa hofiko *sefenti-faififo* (75). Osomne'no Jousep lihwatimentisofoho. ¹⁵ Oso'no Jekoup Ijipine'no nowento osopo poyo pe'nimentisofoho. Neyakwosa osopo poyo pe'nimentohofofoho. ¹⁶ Hwangku sohonta hofikoe imuso hofikoe yokinoso Syekemne'no motawentifi oso sokimo somo yokinoso ho'nahumentohofofoho. Oso sokimo hwaho'njoso Apiloham hohonta Hemiye hwomu sohwo hamniyoho uyonto mpe imentisofoho.

¹⁷ Oso hungkuno Anitu Apilohammo ulimentisoso ne umo'nimonte'no yahoningki a'amu Isilaeliso pi'ningo engo imo'nimentohofofoho. ¹⁸ Osohonta Ijipmjo hwe yofe engo'njo sohwo Jousepmne'no huno muyofoho. ¹⁹ Oso hwe huhwo sohwo neyakwosamo wonyo ulohofahoningki tohino engo ma'mentohofofoho. Hwe engo sohwo ulimento, Sekwoe mehomi milongo imo'nifijoso melojwasio'ne'maho. Nuhwoningkuji foho'naofikuno. Osopo wape'ningkuhwono. Ose ulimentisofoho. ²⁰ Hohosohonta Mouses hwomu wonyoangkafo sohwo imo'ningkahoningki kaningkwohwo'ya'u hamno hufa'u sihune uyakolo'mentisofoho. Hwomu sohwo angomo hiyaso mokosyohumentaningki ²¹ Mousesimo mempo hohnta'ni ho'nahumentisiyo sohonta hwe engo hwaho Ijip mokosyohumahoso kakoe mu Mousesimo uhwontohumayo ma'mentisofoho. Kakoe hwomu ne pa'nyo imo'nimentisofoho. ²² Ijipmjo hwe huno'njo sohwa Mousesimo yo'mayo so'no mesyomti'mokutihwamentohofofoho. Mouses huno engo manto hwe engo imo'nimentisofoho. Kakoe syohoso hungkunoso wopingo'nohino hweho. ²³ Mouses kakoe soswo *fouti* (40) uyokolofahoningki limento, Ngko nje a'amu ne Isilael somo uhwonamo. ²⁴ Ose syafisyonto nowento uhwonimentisoso Hwe Ijip syoho ulohofiyo mokosyohumayo sohwo a'amu Isilael sohwo wonyo ulohofontaningki Mouses nuhwononto syafihu'mento, Nje a'amu

Isilael sohomo ufo'ma'mo lonto hwe Ijipi'njo sohomo fonjahumentisofoho. ²⁵Hwe sohomo fonjasyonto Mouses huno ole syafisyonto, Nje a'amu Isilaeliso ole huno syofisyalokwofo, Anitu Mousesimo nefo'mayo'ne uhwatimaso hweho. Ose syafihu'mentisofoho. I oso'no a'amu Isilaeliso oso hunoso huno masyafisiyo'njo imentohofofoho. ²⁶Mo'ningkanta hwe Isilael sohwa'u ikujoho fongki'nontaningki Mouses nuhwononto, mtampo lohofonto ulimento, Nje a'amu sohwahusi, Siko'nikwahisoho. Siko ikujoho peho'no fongki'nalokusiyo. ²⁷Ose ulahoningki hwe fihwo koningkwa'wehomo wonyo ulohofo sohwo Mousesimo ilojaofonto ulimento, Nakumo nemokosyohumayo'neso. Tihwo kilimasoto. Kiko nakwoe hungkunomo ito'no menehwajiyo'ne hwsilaho. ²⁸Ou, kiko fosi hwe Ijip mta'ango sohomo fonjahumahnno hopa wofonjanihumonne'elaho. ²⁹Ose ulahoningki Mouses nupa'nonto hiyae wento oso hwaho Ijip uliko'manto hwaho nom'ne Mitiyan humamentisofoho. Osopo nohumanto hwomu hufa'u tipema'mentisofoho.

³⁰⁻³¹Soswo *fouti* (40) uyakolofahoningki hwe ahwomo mta'ango sohwo Mousesimo u'ma'mentisofoho. Mouses osohonta hwofiki'nyo Sainai mafone sopo a'amu anepo humamentisofoho. Mouses nohumanto uhwonihwojamentisoso iyoswo we'e so'mta'ni toho nto sijahoningki ose uhwononto, yomo yonto kako tifonepo nowento toho hwapingo ho'mo so'mo uhwonimentisoso hwe ahwomo mta'ango sohwo Mousesimo ulimento, ³²Ngko jije ajuyohwosa Apilohamja, Aisakija, Jekoupija, hofikoe Anitu hwo'nyoho. Ose ulahoningki Anituye mampaho upa'nonto Mouses yomo yomo yonto iyoho uningkahoningki simo'mango akofaho hi'nimentisofoho. ³³Ose yahoningki Anitu ulimento, Olo hwaho lopo ngko humaleno. Oso'no jije sifikwongo fosyo fiyojasyo. ³⁴A'amu Ijipiso nje a'amu Isilael somo wonyo engo nolohofahoningkofi hofiko tohino engo malokwofo so'no uhwoningkohefoho. Nje a'amufe youwo youwo upa'ningkohefoho. Hofikimne'no ufo'mayo'ne pohono. Oso'ne'no Ijipmne'no wokuhwatimo. Ose ulimentisofoho.

³⁵A'amu Isilaeliso hofiko Mousesiye hungkunomo hwotoho nto hmentohofofoho. Ole ulimentohofi, Kiko nakwoe hwe engo hwsilaho. Nakwoe hungkunomo ito'no menehwajiyo hwsilaho. Mousesimo ose ulohonimentohofofoho. Huhwo sohomo Anitu nuhwajonto hwe engo mokosyohumayo'ne'nji ufo'mayo'ne sohomo uhwosopo'mentisofoho. Hwe ahwomo mta'ango toho we'e sohomo u'ma'mentiso sohwo Mousesimo sosofitofosyohumamentisofoho. ³⁶A'amu Isilael Ijip nohumentaningkofi Mouses yo'mayo kengo wonyoangkafoso yonto Ijip mta'ango a'amu somo ipemotamentisofoho. Soswo *fouti* (40) uyokolofontaningki oso hwaho a'amu ane sopo oso Mijo Ayo Sa'njo Honiyo'nohino^d pisongkotn'nawojo

^d 7:26 Iyoswo yofoho mjoso hunguno fiso oso mijo ayo sa'njo somo Hesi'amo so'no malinyofoho.

sopo Mouses yo'mayo kengo wonyoangkafoso imentisofoho. ³⁷Oso Mouses huhwo sohwo a'amu Isilael somo ulimento Anitu sekwo'njo mta'ango hwe fihumo muhwosopenefoho. Anituye hungkuno selohe sohwo ngko pa'ningo hweho. ³⁸Oso Mouses huhwo sohwo a'amu Isilael so'nji hwaho a'amu anepo humamentohofofoho. Hwe ahwomo mta'ango sohwo hwofiki'nyo Sainai sopo Mousesimo hungkuno uyimentisofoho. Mouses neyakwosanjopo humentaningi Anitu Mousesimo honingkano hungkuno wopingo uyimentisofoho. Oso hungkuno hiso nakwo hopi'nonohino hn'niwiyefoho.

³⁹I oso'no neyakwosa kakoe hungkuno nakwolaho limentohofofoho. Hungkuno homo somo hwotoho hmmentohofoso Ijipmne'no asomo wowantifi imentohofofoho. ⁴⁰Oseso hofiko Elounimo ulimentohofi, Nakumo ipenemotawe'nehwo anitu nom'ne kengo mti'mojo. Mouses Ijip mta'ni nehwojoponto kako nti'mtiken. Nakwo huno monaiyohoyohoho. Ose ulimentohofofoho. ⁴¹Hohosohonta yahu huyo'mango hwasyo anitu kengo pa'nyo mti'mokontifi yahu nom'ne nofonjasyontifi anitu huyo'mango hwasyo sohumo ulimentohofi, Olo yahu loso kikine'no fonjasyihwonefoho. Ose ulimentohofofoho. Olo hiloso hofikoe aho'nji imentohofoho so'no simoho wopingo umo'nimentisofoho. Oso'no hofiko elijwanimentohofofoho. ⁴²Oso'no Anitu hofikimo hohujo ikinjimofahoningki hofiko mofehi'nyo hwanji hamno hwanji hntokwaliyo hwanjimne'no hofiko hwomtame uloho'mentohofofoho. A'amu Anituye hungkuno mti'mokumentohofoho sohwa ole mti'mokumentohofi,

A'amu Isilael soku, sekwo oso hwaho a'amu anepo
nohumentaningkuji soswo *fouti* (40) seyokolofontaningi
ngkine'no yahu fonjahumentohofotaho. Awonoho.

⁴³Sekwo anitu hwasyo Molouk kakoe hwapife anga molontifi
motasimentohofofoho.

Nom'ne anitu hwasyo Lefan kakoe hntokwaliyo huyo'mango
mti'mokontifi motasimentohofofoho.

Oso hwamne'no hwomtame uloho'motofofoho.

Oso'ne'no Mpapiloun nongkihnta'ni wosehwatimo.

Ose mti'mokumentohofofoho.

⁴⁴Oso hwaho a'amu ane sopo neyakwosa hwapife anga
molimentohofofoho. Anitu ne sohune'no hwomtame ulohofone
molimentohofofoho. Oso hwapife anga hiso'no Anitu Mousesimo
huyo'mango utihwanto ulimento, Olo pa'nyo moso. Ose ulahoningki
hwapife anga molimentohofofoho. ⁴⁵Neyakwosa hofiyakwosa mta'ango
olo hwapife anga nomantifi Jousyiwa'nji motasontifi nom'ne a'amufe
hwaho ma'mentohofofoho. A'amu nom'ne hwaho'njo somo Anitu wae
yaofonto hwaho hopo sopo neyakwosa humamentohofofoho. Oso
hwapife anga hiso oso hwaho hopo sopo ne'no wentaningki Ntefit
kakoe sikuno imo'nimentisofoho. ⁴⁶Ntefit imo'ningkahoningki Anitu

nuhwononto limento, Ntefit hwe wopingo hweho. Kakimne'no simeho wopingo nimo'ningkohoho. Ose lahoningki Ntefit Anitumo jomo ulimento, Jekoupiye Anitu hwasoho. Kiko'ne ango wamolimonne'no yohono. ⁴⁷Ose ko lahoningki Ntefitiye hwomu Soulomoun Anituye ango molimentisofoho.

⁴⁸A'amu Anituye hungkuno limotofo sohwa ole limentohofi, Anitu Yo'mayo Yo'mayo Yakolo'nnyo sohwo ango a'amu hwahoponjo sohwa molifijo somo mohumanehoho. ⁴⁹Anitu ole ulimento,

Ahwomo loso nje epohumayoponoho.

Hwaho hiloso nje sife ikwo'ofofoho.

Ngko'ne ango pipi molifitnehoho.

Ngko nti'mo humamnehono.

⁵⁰Yo'mayo hwapingoso tihwolo. Ngkonoho.

Anitu ose ulimentisofoho.

⁵¹Sekwo a'amu hahn'nyo iyo'njo kuyoho. Sekwoe simeho'nji sekwoe huno so'nji a'amu nje hungkunomo haloho maposo'njo pa'nyo hwasoho. Nje Towahuno Wopingo somo sekwo seyakwosa hopa hwotoho fewo'ningkohofihwasoho. ⁵²Seyakwosa Anituye hungkuno limotofo hopi'nonohino sohwamo wonyoso ulohofiwonimentohofofoho. Anituye hungkuno limotofo sohwa ole selimotofi, Hwe Wopingo sohwo noponefoho. Ose selahoningkofi sekwo hopi'nonohino somo fonjahumentohofofoho. Olohonta oso hwe wopingo sohwo nopahoningki sekwo osohumo tokoyo'ofo yontifi fonjahumentohofofoho. ⁵³A'amu huhwo sohwaso sekwo Anituye honingkano hungkuno a'amu ahwomo mta'ni selimentisoso ne masewo'nyofoho. Haloho miyo hwasoho. Sitifen ose ulimentisofoho.

Sitifenimo sojo'nji fonjahumentohofofoho.

⁵⁴A'amu *kaunisol* sohwa Sitifeniye hungkuno nupa'nontifi huno nehopi ko uyahoningki simano hintotohino umningkahoningki mpuyo limentohofofoho. ⁵⁵Oseso Anituye Towahuno Sitifenimo u'mohulofahoningki, Sitifen ahwomomo uhwonimentisoso Anituye pomponaho mofehi'nyo pa'ningo uhwononto Jisas Anituye aho ango sohohtani nohumentaningki uhwononto, ulimento, ⁵⁶Uhwonimno. Ahwomo mtampotoho. Anituye hwomu Anituye aho ango hohntani likofohumaho, uhwonalokweno. ⁵⁷Ose ulahoningki hofiko haloho pikunontifi mamuyo mjalimiwentifi Sitifenimo ifeehu'mo ulohomentohofofoho. ⁵⁸Sitifenimo aho yokumpohn'nyo nokentifi nomotawentifi angkuhwafopo mempo hohntani nosutofantifi sojo fongkumentohofofoho. Oso a'amu huhwo sohwa Sitifenimne'no hwasyo hungkuno ulimentohofoho sohwa hofikoe manji'mofo yojomantifi hwe songo Souliye huyo'mo ho'nahumentohofofoho. ⁵⁹Sojo ne'no

ufonjontaningkofi Sitifen Anitumo joho ulimento, Hwe Engo Jisas kiko nje huyo'mangoso nimaho. ⁶⁰Ose ulonto hwomtame yonto joho engo yokumpohn'nyo ulimento, Hwe Engofo olo wonyo ntohofohoho loso'no kiko olo a'amu sohwamo wonyo uyohotoho. Ose ulonto nihu'nahone poyo pe'nimentisofoho.

**Soul kako a'amu Jisasimo iningkamotofu
somo wonyo umokumentisofoho.**

8 ¹Sitifenimo fonjosyahoningkofi Soul nohumanto ulimento, Sitifenimo fonjasiyoso wopingofoho. Ose ulimentisofoho. Oso mofehi'nyo somo Anituye a'amu ne Jelusalem humamentohoho somo a'amu kengoso wonyo engo uyomahoningkofi tohino engo ma'mentohofohoho. Oso'no Anituye a'amu neso nole'mofontifi hwaho Jutiya, Someliya sopone'no humpo'mentohofohoho. A'amu *apousel* sohwa hofiko'nohini Jelusalem humamentohofohoho. ²Hwe Jisasimo iningkamotofoso Sitifeniye pijafoso motawentifi ijopijisyasyontifi humotaho engo sulimentohofohoho. ³Soul huhwo sohwo a'amu Jisasimo iningkawowo'ningkohoho somo wae weeo'mo lonto a'amufe angomo noswonto a'amu homo somo nohusimpemetaponto impo'angomo intofahumentisofoho.

Anituye hungkuno a'amu Someliya somo lutihwamentohofohoho.

⁴Oso a'amu Jelusalemno humpo'mentohofoso ango kengo kengo sopo Anituye hungkuno lutihwamentohofohoho. ⁵Filip ango Someliya spono nowento osopo Jisasimne'no hungkuno lutihwamentisofoho. Anitu nakwoe hwahopo uhwatimentiso sohwo Jisasiyoho. ⁶Ose ulahoningki a'amu hopi'nono nupa'nontifi yo'mayo kengo wonyoangkafoso Filip imentisoso uhwonontifi huno engo syafihu'mentohofohoho. ⁷A'amu sisi'masoho'njo towahuno wonyo'njosu nohumantifi mamuyo engo lontifi towahuno wonyoso uliko'ma'mentohofohoho. A'amu a'apaho pompenjiyo songo songo miyo'njosu a'amu sife wonyo'njosu wopingo umokumentisofoho. ⁸Ose uhwonontifi simeho wopingo umo'nimentisofoho.

⁹Hwe fihwo Saimoun oso ango hopo sopo humamentisofoho. Oso hwe huhwo sohwo kako ki'nyo hwapingo'njo hweho. Yo'mayo peefoso huno'njo hweho. Saimoun ulimojofoho, Ngko huno hwapingo'njo hwo'nyoho. Ose ulimojo hweho. A'amu Someliyaso Saimoun ne'no pisopisaho limotofohoho. ¹⁰A'amu hopi'nono yofe engo'njo so'nji yofe engo ane so'nji a'amu hamniyoho'njo so'nji hamniyoho umofonyo iyo so'nji nihu'no hopi'nono Saimouniye hungkunomo nupa'nontifi ulimotofi, Saimoun hwe huno'njo hweho. Anituye yokumpohn'nyo hi'njo hweho. Ose limotofohoho. ¹¹Saimoun yo'mayo kengo wonyoangkafoso imojo so'no

a'amu kakoe hungkunomo iningkamotofofoho. ¹²Oseso Filip noponto Anitu enemokosyohumayo so'nji Jisas Kilais ntnne'no lutihwahoningki a'amu hopi'nono Anitumo simeho hi'ntnnono uyahoningkofi hwe moya'mi'nji mijo kiyoma'mentisofoho. ¹³Saimoun huhwo sohwo Filipiye hungkuno nupa'nonto simeho hi'ntnnono uyahoningki Filip kakimo mijo kiyoma'mentisofoho. Saimoun Filipi'nji nohumanto yo'mayo kengo wonyoangkafosomo nuhwononto pisopisaho limentisofoho.

¹⁴A'amu *apousel* Jelusalem humamentohofohi sohwa ole upa'nimentohofi, A'amu Someliyaso Anituye hungkunomo tifi iningkamentohofohi. Ose upa'nontifi Joun'nji Pita'njimo lihwatimentohofohi. ¹⁵Siko nowenji a'amu Anitumo iningkayo so'no jomo ole ulimentisi, Mpohwo jije Towahuno Wopingoso a'amu somo uyo. Ose ulimentisiyefoho. ¹⁶Hwapingoso Filip Jisasiye yofe lonto a'amu somo mijo kiyoma'mentisofoho Anituye Towahuno Wopingo a'amu somo muhula'mo'mmentisofoho. ¹⁷Pita'nji Joun'nji a'amufe mnokinopo aho kisosyahoningki Anituye Towahuno Wopingo a'amu somo uhula'mo'mentisofoho.

¹⁸Saimoun kako *apousel* sohwa'umo uhwonimentisofoho siko a'amu somo aho kisosyahoningki Anituye Towahuno uhula'mo'mentisofoho so'no uhwononto kakoe hamniyoho nomanto Pita'nji Joun'njimo ulimento, ¹⁹Nje hamniyoho nomahosisi Anituye Towahuno ntapinyo. Ngko a'amufe mnokinopo aho kisasehumeso Anituye Towahuno uhula'mofono.

²⁰Ose ulahoningki Pita ulimento, Oloso Anitu a'amu somo uyalokusoso mpe uyimonntaho. Kiko jije hamniyoho'nji tikanomo uhnnefoho. ²¹Olo syohoso jije'maho. Anitu jije simehomo kohonalofoho. Wopingo'maho. Wonyo mnaweho. ²²I oso'no jije honingkano wonyoso foho'namofo. Oso'no hohujo ikinjamofohoji Anitumo, Jije huno wonyo so'no wayo'ne jomo uso. ²³Jije honingkano pisakino'njo hwosoho. Oso wonyo hiso kikimo yokumpohn'nyo kekisyohumaho.

²⁴Ose ulahoningki Saimoun kako Pita'nji Joun'njimo ulimento, Siko ngkine'no Anitumo jomo ulinyo. Oso ntohino so'no ne mmo'nonehoho. Ose ulimentisofoho.

²⁵*Apousel* sohwa'u Anituye hungkuno hopi'nonohino a'amu somo lutihwanji Jelusalemno umentisiyefoho. Oso honingkano hwaho Someliya sopo ango kengo kengo hopo sopo Anituye hungkuno lutihwamentisiyefoho.

**Filip Anituye hungkuno hwe Itiyoupiyanta'ango
sohumo lutihwamentisofoho.**

²⁶Hwe ahwomomjo sohwo Filipimo ulimento, Kiko Jelusalem honingkano sopo nihuji ango Ngkasa honingkano osomo fiwe. Ose ulimentisofoho. Oso honingkano hopo sopo a'amu mahumunyoponoho.

27 Filip nolikafonto umentisofoho. Kako honingkanopo nohumanto uhwonimentisoso, Hwe fihwo Itiyoupiyanta'ango sohwo hwe yofe engo'njo hweho. Oso hwaho Itiyoupiya sopo a'mu mokosyohumayosi kakoe yofe Kantasiyoho. Oso a'musiye hamniyoho hopi'nono hwe huhwo sohwo mokosyohumayo hweho. Kako Anitumne'no hwomtame uloho'mo lonto Jelusalemne'no umentisofoho. Ose yonto kakoe angopo ne'no asomo pmentisofoho. 28 Kako ijempoho sohwe kokapitofonjo somo nohumanto iyoswo hwe Aisaiya Anituye hungkuno limojo sohwo mti'mokumentisoso atofu limentisofoho. 29 Filip osohumo uhwoningkahoningki Anituye Towahuno Wopingo ulimento, Kiko tifonepo uhuji oso sohwe kakopitofonjo sohwoepono fiwano. 30 Ose ulahoningki Filip fu limentisoso mafone sopo i'mofawento upa'nimentisoso, hwe huhwo sohwo Aisaiyafe hungkuno atofu lontaningki upa'nonto ulimento, Oso hungkuno atofu lalokunoso neso huno lakiyohoho.

31 Ose ulahoningki ulimento, A'amu malontihwayoso ngko huno pipilo. Kiko ngko'njo lopo fisape. Filontihwaho.

32 Anituye hungkuno Aisaiya mti'mokumentiso hwe huhwo sohwo atofu limentisoso ole,

A'amu yahu *sipsip* fonjasoyopo ne'no ipemotawomotofu hopa hwe sohomo ipemotawomentohofofoho.

Yahu *sipsip* a'amu kakoe tohwa hm'motofu sohonta yahu mampi'nyo imojo hopa hwe huhwo sohwo mampi'nyo imentisofoho.

33 Oso hwe sohomo hwotoho fentifi hungkuno tango'njo ikwolofu'neso hwasyo limentohofofoho.

Ne'njo'maho. Kako wonyoso miyahoningki fonjahumentohofofoho. Oso a'amu huhwo sohwoe wonyoso tihwo lone'ento imentisoto. Hofiko nofonjosyahoningkofi kako olo hwaho lopo mohumamentisofoho.

Oso Aisaiya mti'mokumentisofoho. 34 Atofo ose lonto, Filipimo ulimento Aisaiya tihumne'no mti'mokumentisoto. Kako kakine'no hnnimentisotaho. Nom'ne hune'no limentisotaho.

35 Ose ulohoningkahoningki Filip Anituye hungkuno Aisaiya mti'mokumentisoso yoloho'no nolonto Jisasiye hungkuno wopingoso ulimentisofoho. 36 Siko honingkanomo nowenji mijo we'e uhwononji hwe Itiyoupiyanta'ango sohwo ulimento, Uhwonyo. Mijo wojo lo'noho. Honingkanu njisohwo pijwanimokwoho ngko mijo mokiyoimasosofo.

37 [Ose ulahoningki Filip ulimento, Kiko Anitumo simeho hi'ntnnono nehopi uyoso ngko mijo uyokuma'mnoho. Ose ulahoningki ulimento, Eno. Jisas Kilais Anituye Hwomu Ne sohune'no huno niyohoho.]

38 Ose ulonto sohwe kokapitofu mta'ni siko nokotaponji mijomno umentisiyefoho. Osopo nohumahoningki Filip hwe sohomo mijo kiyoma'mentisofoho. 39 Mijo mta'ni simentisiyoso Anituye Towahuno

Wopingo komo'no Filipimo kengopo mihumati'mentisofoho. Hwe Itiyoupiyanta'ango sohwo Filipimo apa'no muhwonimentisoso simeho wopingo'nji kakoe angopo ne'no umentisofoho. ⁴⁰Filip nom'ne angopo Asyitout i'mofawento angopo hopi'nonohino somo Jisasiye hungkuno wopingo lutihwawento hwangu angopo Sisaliya sopo i'mofamentisofoho.

Jisas kako Souliye hunomo yiwolo'mokahoningki Soul kakoe inomokomoyo imo'nimentisofoho.

(Apousel sohwafe Syoho 22:4-16; 26:9-18)

9 ¹Soul kako a'amu Jisasimo inomokomotofo somo wae weeo'mo lonto imentisoso hwe yofe engo'njo tajo angopo syoho'njo sohomo ulimento, ²Iyoswo mti'mokohoji ntape. Iyoswo hiloso nomotawe'mo, Ntomasikos a'amu tajo angopo syoho'njo sohwo utihwamo. Ose ulahoningki uyimentisofoho. Iyoswo ole limentisofoho, Soul a'amu Jisasiye honingkanomo iningkowalokwofo somo notipemahwosi hwe moya'mi sofamo impe intofihwosi Jerusalemne'no womotaweno. Ose mti'mokumentisofoho. ³Soul Ntomasikosimne'no nowentaningki angopo mofone sopo pomponaho engo ahwomo mta'ni uloho'mentisofoho. ⁴Ose ulohofahoningki Soul hwahopo wasyonto mampaho pomponaho homo somta'ni upa'nimento, Soul, Soul, kiko ngkimo wonyo peho'no nimokantokuno. ⁵Ose upa'nonto ulimento, Hwe engo tihwosilo. Ose ulahoningki ulimento, Ngko Jisasi'nyoho. Kiko ngkimo wonyo nimokantokuno. ⁶Kiko nolikafohoji angopo ne somo fusyo. Osopo hwe fihwo kiko ihne so'no wakilimontonoho. Ose ulimentisofoho.

⁷A'amu Souli'nji umentohoho sohwa mampi'nyo nohumantifi mampaho ko upa'nontifi ne sohomo muhwonimentohofofoho. ⁸Soul nolikafonto timo hononto timp'i'nyo imo'nimentisofoho. Ose yahoningki a'amu aho umpo'nimentohofofoho. Aho impo'nomotawentifi Ntomasikos i'mofamentohofofoho. ⁹Soul timp'i'nyo sohwo wopayo mijo manyo'njo nowentaningki sikuno hufa'u sihune memjao'mentisofoho.

¹⁰Hwe fihwo Jisasimo inomokommojo sohwo kakoe yofe Anonaiyas oso hwo humamentisofoho. Oso hwe huhwo sohwo wojo uhwoningkahoningki Anitu ulimento, Anonaiyas. Ose ulahoningki ulimento, Hwe Engofo, ngko olopo humaleno. ¹¹Ose ulahoningki Anitu ulimento, Kiko nolikafohoji oso honingkanomo Nto'nohinofomo mulimentohofomo somo mpano. Osopo Jutasiye angopo somo hwe fihwo angopo Tasosnta'ango sohwo kakoe yofe Souliyoho. Osohomo uhwonae. ¹²Ngkine'no jomo ntonto wojo uhwoningkisoso ole uhwoningkoho hwe fihwo kakoe yofe Anonaiyas noponto kakoe mnokinopo aho kisusyahoningki timo wopingo umokohoho.

¹³Ose ulahoningki Anonaiyas ulimento, U, Hwe Engofo. Oso hwe sohumne'no hungkuno pi'ningo upa'nimalefoho. Kako jije a'amu neso Jerusalem humalofomo

somo wonyo uloho'maso hweho. ¹⁴Hwe yofe engo'njo tojo ango syoho'njo sohwo iyoswo uyimasofoho. Iyoswo hiloso jije a'amu ne impe intofo'nefoho.

¹⁵Ose ulahoningki Anitu ulimento, Mpano. Olo hwe lohwo nje syoho ntohofiyo uhwosopo'mentohefoho. A'amu kengo so'nji hwe yofe engo'njo so'nji a'amu Isilael so'njimo olo hwe lohwo nje yofe wolutihwamte hweho. ¹⁶Olo hilo so'no kako tohino engo nomane so'no utihwomonnoho.

¹⁷Ose ulahoningki Anonaiyas nowento ango so'mo noswonto Soulimo aho kisusyonto ulimento, Nje ningkwahwo Soul, Hwe engo Jisas honingkanopo uhwonimahno sohwo jije timo wopingo kumokiyo so'no lonihwaji so'no pohe hwo'nyoho. Anituye Towahuno Wopingo simehomo wokuhulo'ma'mtonoho. ¹⁸Ose ulahoningki Souliye timo mta'ango fefo pa'ningo hu'mewasi lohofahoningki timo wopingo imo'nimentisofoho. Wopingo imo'nonto nolikofahoningki Anonaiyas kakimo mijo kiyoma'mentisofoho. ¹⁹Kiyoma'mentisoso Soul wopayo nononto a'apaho yokumpohn'nyo imo'nimentisofoho. Sikuno memjaofontaningki Soul a'amu Ntomasikos Jisasimo inomokomotofo so'nji humamentohofofoho.

Ntomasikos ango sopo Soul Anituye hungkuno lutihwamentisofoho.

²⁰Soul komo'no Anituye syoho emanto a'amu Juta uhu'mokiyo ho'mo so'mo nowento Jisasimne'no ole lutihwamento, Jisas Anituye Hwomu hweho. ²¹Ose ulahoningki a'amuso nupa'nontifi yomo yomo yontifi ole hnnimentohofi, Olo hwe lohwo Jelusalemno a'amu Jisasimo jomo uliwo'ningkohofo samo wonyo umokumaso hweho. Oso'no olopo pmmasofoho. A'amu samo impe intofihwosi hwe yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohumne'no womotawomtonoho. Oso hwe oso huhweho. Ose hnnimentohofofoho.

²²Soul hwe engo pa'nyo imo'nonto kako Jisasimne'no hungkuno lutihwamentisofoho. Ole lutihwamento, Hwe Anitu nakwoe hwahopo uhwatimentiso sohwo Jisasiyoho. Oso hungkuno nehopi ko lutihwahoningki a'amu Juta ango Ntomasikos sopo humamentohofoso nupa'nontifi honohono'no imentohofofoho.

Soul hiyaso lima'mentisofoho.

²³Sikuno pi'ningo memjaofahoningki a'amu Jutaso nuhu'mokontifi Soulimo fonjane'entifi hungkuno kotiku'mentohofofoho. ²⁴Soul oso hungkuno hiso upa'nimentisofoho. A'amu Jutaso kuso homohomo Soulimne'no ne'no uhwontohumamotofofoho. ²⁵Oseso sikuno fihumo Soul kakoe inomokomotofo sohwanji sokilojopo kotasontifi Soulimo sohwo ho'yo engomo kamentifi mempo hohnta'ni intofuyoho'mokumentohofofoho.

Soul Jelusalem humamentisofoho.

²⁶Hohosohonta Soul Jelusalemne'no nowento a'amu Jisasimo inomokomotofo sohwanji ufohi'nimo lonto ko yahoningki hofiko

Soulimne'no iyoho unimentisofoho. Soul Jisasiye inomokomoyo ne sohune'no simeho hi'ntnnono muyofoho. ²⁷I oso'no Mponopas Soulimo utimanto *apousel* sohwafepono motawomentisofoho. Mponopas ole ulimento, Soul honingkanopo nakwoe Hwe Engo Jisasimo uhwoningkahoningki hungkuno ulimasofoho. Soul Ntomasikos a'amu somo Jisasimne'no hungkuno lutihwanto iyoho munimmaso hweho. ²⁸Ose ulahoningki Soul hofiko'nji nohumanto Jelusalem emoyonto Jisaine'no hungkuno lutihwanto iyoho munimmentisofoho. ²⁹A'amu Juta Ngkilik hungkuno'njo so'nji Souli'nji hungkuno hnnontifi Jisasimne'no yoka hnnimentohofofoho. Hofiko Soulimo wofonjaofano lontifi imentohofofoho. ³⁰A'amu Jisasimne'no inomokommotofoso oso hunoso uyahoningki Soulimo hwaho Sisaliyamne'no motawentifi anga Tasosimne'no uhwojamentohofofoho.

³¹Hohosohonta a'amu Jisasimne'no inomokommotofoso Jutiyanta'ango so'nji Ngkalilinta'ango so'nji Someliyanta'ango so'nji hofiko wopingo humamentohofofoho. A'amu kengoso wonyo mulohofe'njo imentohofofoho. O'o simeho pompenjiyo'nji nohumantifi Jisasimo aho yokumpohn'nyo kemokosyohumamotofofoho. Anituye hungkuno haloho upeehoningkofi Anituye Towahuno Wopingo ufo'ma'mentisofoho. Hwe moya'mi pi'ningo engo nohotoswontifi a'amu ne imo'nimentohofofoho.

Pita kako anga Lita sopo a'amumo wopingo umokumentisofoho.

³²Pita anga ho'mo ho'mo emoyonto anga fipo Lita osopo nowento Anituye a'amu ne sonji humamentohofofoho. ³³Oso anga hopo sopo hwe fihwo kakoe yofe Ainiyas humamentisofoho. Oso hwe huhwo sohwo kakoe a'apaho songo songo inyohwo'maho. Kako ijempohopo wentaningki soswo aho hopi'nono nom'ne nta'ni hufa'u sihune uyakolo'mojofoho. ³⁴Pita osohumo nuhwononto ulimento, Ainiyas olohonta Jisas Kilais wopingo wakumokono. Filikaho. Jije ijempoho ito'no fesijwasyo. Ose ulahoningki Ainiyas komo'no lika'mentisofoho. ³⁵A'amu anga Lita'nji Seloun'nji humamentohofoso hwe sohumo uhwonontifi Jisasimne'no simeho yiwolo'mokumentohofofoho.

**Anga Joupa sopo Pita a'amu poyo pe'nimentiso
somo songo ulika'mentisofoho.**

³⁶Anga nom'nepo Joupa Jisas a'mu fisi inomokammososi kakoe yofe Tapita. A'amu Ngkilikiso ole limotofo Ntoukas. Sikuno huhwo huhwi yahino wonyoangkafo imojosi a'amu umofonyo iyo somo ufo'ma'mojiyoho. ³⁷Oso hohosohonta mnokino tipemanto pe'nimentisofoho. Kakoe pijafo mijo yajijwontifi anga tokilonjwa'mjo yokintahopo ho'nahumentohofofoho. ³⁸Oso anga Joupa Lita'njopo mafoneponoho. Jisasiye inomokomoyo imotofo Joupa anga

humamotofoso Pita ango Lita sopo humaho upa'nontifi hwe hufa'u sohwa'umo lihwojahoningkofi Pitamo ulimentisiyo. Kiko nakwo'nji fiye. Kiko nohontohumahotoho. ³⁹Ose ulahoningki Pita nupa'nonto nolikafonto umentisofoho. I'mofawentifi oso ango yokintaho sopo kotasimentohofofoho. Apiwojo sofa Pita'njopo nolohofontifi humotaho lontifi manji'mofo, he, yo'mayo Ntoukas mti'mokumentisoso Pitamo utihwamentohofofoho. ⁴⁰Pita ulimento, Sekwo mempo fohotohumno. Ose ulonto hwomtame yonto Anitumo jomo ulimentisofoho. Pita kakoe simo'mango ikinji ehumanto a'musiye pijafo wentanjo sohohnta'ni ole ulimento, Tapita, filikaho. Ose ulahoningki a'musi timo hononto, Pitamo uhwononto likofohumamentisofoho. ⁴¹Pita kakoe aho nomanto ulika'mentisofoho. Nulikafonto Anituye a'amu ne'nji apiwojo ntnne'no johu ulonto a'mu songo hisimo utihwamentisofoho. ⁴²Olo hiloso Joupa sopo ho'ningkahoningki hwe moya'mi upa'nimentohofofoho. Oseso a'amu pi'ningo engo Jisasimo simeho hi'ntnnono uyimentohofofoho. ⁴³Oso ango hopo sopo hwe fihwo kakoe yofe Saimoun, yahwopaho mti'mokiyo syoho'njo hweho. Oso hwe huhwo sohwo'nji Pita nohumentaningki sikuno pi'ningo memjao'mentisofoho.

**A'amu ahwomo mta'ango sohwo hwe Kouniliyos
osohumo u'manto hungkuno ulimentisofoho.**

10 ¹Hwe fihwo Sisaliya sopo humamentiso sohwo kakoe yofe Kouniliyos. Oso hwe huhwo sohwo hwe yofe engo'njo hweho. A'amu Loum mta'ango itokuso'njo fehohnjo *wan hantilet* (100) oso hwamo mokosyohumamojo hweho. ²Hwe huhwo sohwo hofiko'montohwa Anitumne'no hwomtame uloho'motofofoho. A'amu Juta umofonyo iyo somo ufo'ma'mojo hweho. Kako Anitumo jomo ulimojo hweho. ³Sikuno fihwi akupo'nyo so'nji (3 *kilouk*) wojo hopa uhwonimentisoso hwe ahwomo mta'ango sohwo noswonto ulimento, Kouniliyos.

⁴Ose ulahoningki Kouniliyos nuhwononto iyoho uningkahoningki ulimento. Hwe engofo, peho'no pohino. Ose ulahoningki ulimento, Jije hungkuno Anitumo uliwo'ningkohinoso upa'niwo'ningkiso hweho. A'amu umofonyo iyo somo ufo'ma'mahnnoso Anitu nuhwononto kikine'no huno wopingo syokufisyalofoho. ⁵Olohonta hwe fihwo ango Joupa sopone'no filihwajo. Saimoun Pitamne'no. ⁶Oso hwe huhwo sohwo hwe nom'ne Saimoun'njomo humaho. Saimoun nom'ne sohwo yahwopaho syoho'njo sohwo kakoe ango mitimomingopo molinyofoho.

⁷Ose ulonto umentisoso Kouniliyos kakoe syoho ulohofiyo sohwa'u'nji hwe itokuso'njo sohwatne'no johu ulimentisofoho. Oso hwe itokuso'njo Kouniliyos'njo humamojo sohwo Anitumne'no huno syafihu'mojo hweho. ⁸Kouniliyos oso a'amu sohwo yo'mayo imo'nimentiso so'no ulonto Joupamne'no uhwatimentisofoho.

Pita wojo hopa honingkonimentisofoho.

⁹A'amu huhwo sohwa nowentifi honingkanopo saho fosyawo'mentohofofoho. Imingo ne'nji nolikafontifi Joupa mofonepo i'mofiwentaningkofi Pita ango tokilonjwa'mjomo nohumanto hinjopo Anitumne'no jomo ulimo lonto antifepo kotasimentisofoho. ¹⁰Pita mijoho uyahoningki wopayo wanimo nto ko yahoningki hofiko wopayo sokafo esyohumentaningkofi Pita wojo hopa uhwonimentisoso, ¹¹ahwomo mtompeehoningki hwapife mikunimposo ahwomo mta'ni pmmentisofoho. A'amu ahwomomjoso hwapife tokwajo osofosofahu'nohino somo nokemokoho'nowentifi antifepo pmmentohofofoho. ¹²Hwapife ajwo ho'mo so'mo yo'mayo tongoso homa'nji yihufu'nji nohu'mehinowentaningki uhwononto, ¹³mampaho ole upa'nimento, Pita, nolikafohoji tongo yihufu yo'mayo somo nofonjasyohoji hmnyo. ¹⁴Ose ho'ningkahoningki Pita ulimento. Hwe Engo sohwo, mimnehono. Tongo manilongoso manimnehono. O'o, manilongoso nakwoe honingkano hungkunoso noningkutoho nalimojofoho. ¹⁵Ose ulahoningki mampaho hiso apa'no ho'nimento, Yo'mayo Anitu wopingofoho limentiso so'no wonyofoho eso nolohotoho. Ose ho'nimentisofoho. ¹⁶Olo hiloso oso pa'nyo imo'nonto tiffinjo apa'no imo'nonto ahwomomo nihu'nahone simentisofoho.

¹⁷Pita ose uhwononto huno pi'ningo engo syafisyonto huno uyimento, Oso uhwoningkoheso hwapingoso pipilo. Ose syofisyahoningki a'amu Kouniliyos uhwatimentiso sohwa ifawo'mentohofofoho. Ifawentifi Saimouniye ango somne'no ulohonontifi nowentifi, ¹⁸Saimouniye hoku'yopo loho'mentohofofoho. Osopo lohofontifi joho ulimentohofi, Saimoun Pita olo ango lomo lohumaho. Ose ulimentohofofoho. ¹⁹Pita ahwomomjo uhwonimentiso so'no huno syofisyahoningki Anituye Towahuno Wopingo sohwo ulimento, Upa'nyo. A'amu hufa'u sihunehwa kikine'no tipeelokwofo. ²⁰Oso'no nolikafohoji hofiko'nji fiwanimno. Huno pi'ningo engo syafisiyo'eno. Ngko uhwatimalefoho.

²¹Ose ulahoningki Pita nowento a'amu sohwo ulimento, Oso a'amu sekwo hafihafe tipeelokwofo sohwaso ngko Pita oloho hwo'nyoho. Sekwo peho'no pohoho. ²²Ose ulahoningki ulimentohofi Kouniliyos hwe yofe engo'njo a'amu itokuso'njo mokosyohumayo sohwo nalimaso'no pihwono. Oso hwe wopingo sohwo Anitumne'no huno syafihu'mojo hweho. A'amu Jutaso ole liwo'ningkohoho, Hwe wopingo hweho. A'amu ahwomomjo oso hwe huhwo sohomo ole ulima, Saimoun Pitamne'no filihwajo. Kakoe hungkuno upa'nimnoho. Ose ulahoningkofi, ²³Pita nolutimanto mokosyawo'mentisofoho. Imingo ne'nji nolikafontifi Pita hofiko'nji a'amu nom'ne Jisasimo inomokomoyo imotofo Joupanta'ango sohwanji umentohofofoho.

Pita Kouniliyosiye anga sopono umentisofoho.

²⁴Nowentifi mo'ningkanta anga Sisaliya i'mofamentohofofoho. Kouniliyos kakoe pone kakoe temtitofo so'nji a'amu nom'ne johu lihwatimentiso so'ntnne'no hontohumamentohofofoho. ²⁵Pita wahumo lonto yahoningki Kouniliyos Pitamo nu'manto Pita kakoe huyo'mo ipitofawo'mentisofoho. Pita kakoe yofe ho'nomayo'nefoho. ²⁶I oso'no Pita nulikafonto ulimento, O'o, ngko kiko pa'nyo hwo'nyoho. ²⁷Pita'nji Kouniliyosi'nji hungkuno hnonnaji angomo noswonji hwe moyam'ni nuhu'mokontifi humentaningkofi u'ma'mentisiyefoho.

²⁸Pita hofikimo ulimento, Ngko a'amu Juta hwo'nyoho. Sekwo a'amu kengo kuyoho. Sekwo huno moi'wonoho. A'amu Juta hn'nwi nakwoe yahinosa ole, A'amu kengo so'nji mohumayo'nji'nwoho. Wopayo afapo nta'ni maniwo'ningkiyihwone'nwoho. O'o, wonyofoho limotohwone'nwoho. I oso hiso'no Anitu ole ntihwamasofoho. A'amu nom'neso hofiko a'amu Jutafe honingkano hungkuno so'no huno muyo somne'no wonyofoho lohotoho. O'o, a'amu hopi'nonohino Anitu afa'nohino uhwonibo'ningkisofoho. ²⁹Ntihwahoningki sekwoe hungkunomo hwotoho mahmalefoho. O'o nupa'nonji pohono. Peho'no lontima'malofo.

³⁰Ose ulohoningkahoningki Kouniliyos ulimento, Sikuno osofosofahu'no memjanimo'maso sohwo'ni ngko nje angomo akupo'nyo so'nji (3 kilouk) Anitumo ulontaningko hwe fihwo nem'no he nihu'no tingkaho'nyo'njo sohwo nje huyo'mo lohofonto ³¹ntima, Kouniliyos, jije hungkuno Anitumo uliwo'ningkinoso upa'niwo'ningkohoho. A'amu umofonyo iyo somo ufo'mawo'ningkinoso Anitu nuhwononto huno wopingo syokufisyalofoho. ³²Oso'no Joupa anga sopone'no hwe fihwa Saimoun Pitamne'no filihwajo. Oso hwe huhwo sohwo hwe nom'ne Saimoun'njomu humaho. Saimoun nom'ne sohwo yahwopaho syoho'njo sohwo kakoe anga mitimomingopo molinyofoho. ³³Ose ntahoningki ngko komo'no hwe sohwa kohonyo'ne lihwatimalefoho. Ose'no kiko pohinosa wopingofoho. Anitu nakwo'nji humalohwono. Anitu yo'mayo hungkuno kijapmmasoso fonaso.

Pita Kouniliyosiye angoma hungkuno ulimentisofoho.

³⁴Ose ulahoningki Pita uloma'mento, Olohonta ngko huno niyohoho. Anitu a'amu hopi'nonohino somo afa'nohino ulohofiwoningkiso hweho. ³⁵Anitu a'amufe a'apaho so'no temtitofo so'no huno mosyafisiyo'njofoho. O'o, a'amu Anitumo simeho uyososo kakoe honingkanomo iningkaweso sohume'no Anitu simeho wopingo umo'nimontonoho. ³⁶Oso hungkuno Anitu a'amu Isilael somo uyimentisoso sekwo huno moi'wonoho. Hungkuno hiso ole, Jisas Kilais a'amu hopi'nonohinofe. Hwe Engo hweho. Kakoe syoho

ole, Anitu'nji a'amu'nji simeho afa inyo'ne imokuhwone hweho. ³⁷Sekwo soku huno moi'wonoho. Simo'mo Joun A'amumo Mijo Kiyoma'mojo sohwo hungkuno wopingo lutihwamentiso sohonta Ngkalili sopo hungkuno hiloso emanto Jutiya ango ho'mo ho'meemo ho'nimentisofoho. ³⁸Ole upa'nimentohofoso Jisas Nasaletnnta'ango sohomo Anitu kakoe Towahuno'nji yokumpohn'nyo'nji nuyahoningki Jisas kako ango'meemo emoyonto a'amumo ufo'ma'mentisofoho. Hwe wonyo Seten osohwo a'amumo wonyo umokontaningki Jisas wopingo umokumentisofoho. Jisas kako'nohini umokumentiso'maho. O'o Anitu huhwo'njoho. ³⁹Nakwo a'amu *apousel* sohwo'ni yo'mayo Jisas a'amu Jutafe hwaho'nji Jelusalem sopo imentisoso uhwonimentihwone so'no selalokweno. Hofiko Jisasimo fonjinto'ofahumentohofofoho. ⁴⁰Nope'ningkahoningki sikuno hufa'u sihune memjaofahoningki Anitu ulikofahoningki Jisas kakoe a'amu'njopo i'mofapmmmentisofoho. ⁴¹Nulikofahoningki a'amu hopi'nono Jisasimo uhwonimentohofom'aho. O'o Anitu Jisasiye hungkuno jo'ne nahwosopo'mentiso sohwo'ni uhwonimentihwonefoho. Jisas nope'ningkahoningki Anitu apa'no ulika'mentiso sohonta kako'nji wopayo hwa mijo hwa nimentihwonefoho. ⁴²Ole nalimento sekwo nje hungkuno a'amumo yoloho filutihwamno. Ole ulimno. Anitu Jisasimo uhwosopo'mentiso sohwo a'amu poyo pe'nimentohofom'aho. ⁴³A'amu hohonta Anituye hungkuno limotofo sohwa kakine'no ulimentohofofoho. Ole ulimentohofi, A'amu Jisasimo simeho hi'ntnnono uyifijo'manji Anitu hofikoe wonyo wae yaofonefoho.

**A'amu temtitofo kengo somo Anituye Towahuno
Wopingo uhula'mo'mentisofoho.**

⁴⁴Oso hungkuno Pita lontaningki a'amu upa'nimentohofom'aho somo Anituye Towahuno uhula'mo'mentiso so'no ⁴⁵Jisasimo inomokommotofom'aho Joupanta'ango sohwa Pita'nji pmmmentohofom'aho sohwa nuhwonontifi pisopisaho mjalimiwentifi yomo imentohofofoho. ⁴⁶Ole upa'nimentohofi a'amu kengoso hungkuno kengo kengo lontifi Anitumo hungkuno wopingo isamoyoka'nji ulimentohofofoho. ⁴⁷Pita nuhwononto ulimento, Olo a'amu loso nakwo hopa Anituye Towahuno ma'nnyofoho. Olo a'amu loso mijo nokiyomase'eno eso tihwo lonehoho. Awonoho. ⁴⁸Ose ulonto ulimento, A'amu somo Jisasimne'no fikiyomapmno. Ose imentohofoso Pitamo ulimentohofi, Sikuno nom'ne memjaofihwoso'no nakwo'nji wohumano. Ose ulimentohofofoho.

**A'amu Jelusalemjo somne'no Pita kakoe
hungkuno ho'nahumentisofoho.**

11 ¹Nom'ne *apousel* sohwanji a'amu Jutiya humamotofo so'nji ole upa'nimentohofi, A'amu kengoso hofiko Anituye hungkuno

nupa'nontifi tifi iningkamentohofofoho. ²Pita Jelusalemne'no sahoningski a'amu Juta fehohnjo a'apaho sihu kolo'nyo yahino so'njo sohwa Pitamo yoka ulimentohofofoho. ³Oso a'amu sohwa Pitamo ole ulimentohofi, Kiko a'amu a'apaho sihu makolo'nnyo sohwanji humanji wopayo nimahnno hwosoho. Oso wonyofoho.

⁴Ose ulahoningkofi Pita yo'mayo imo'nimentiso so'no yoloho ulimentisofoho. ⁵Ole ulimento, Ngko ango Joupa sopo nohumanji Anitumo jomo ulonji wojo hopa uhwonimentoheho, hwapife engo ahwomo mta'ango pmmentisofoho. Oso hwapife tokwajo osofosofahu'nohino somo a'amu ahwomomjo sohwa nokemokoho'nowentifi ngko'njopo pmmentohofofoho. ⁶Nopahoningkofi hwapife ajwomo'mo uhwonimaleso yo'mayo tongo, homa, yihufo somo uhwonimentohefoho. ⁷Ose uhwonimentoheho ahwomo mta'ni mampaho ole ho'nimento, Pita filikaho. Oso tongo yo'mayoso nofonjasyohoji hmnyo. ⁸Ose ho'ningkahoningki ulimento, Hwe Engofo, ngkilaho. Tongo manilongoso maniwo'ningkiyohe hwo'nyoho. ⁹Ose ulahoningko mampaho apa'no ho'nimento, Yo'mayo Anitu wopingofoho limentiso so'no wonyofoho eso nolohotoho.

¹⁰Ose ho'ningkahoningki oso hopa hufa'u sihune imo'ningkahoningki nihu'nahone ahwomomno simentisofoho. ¹¹Nosontaningki hwe hufa'u sihune nje ango humayo sopo i'mofapmmmentohofofoho. Hwe fihwo Sisaliyanta'ango sohwo ngkiyepono hwe hufa'u sihune sohwo uhwatimentisofoho. ¹²Anituye Towahuno Wopingo ntimento, Oso hwanji fiwano. Huno pi'ningo engo syafisiyo'eno. Ose ntahoningki olo hwe aho hopi'nono fehohnjo anga'nohino sohwanji hofiko'nji Sisaliya'no umentihwonefoho. Nowentani Kouniliyosiyangomo humamentihwonefoho. ¹³Kouniliyos nalimento, Hwe ahwomo mta'ango sohwo nje angomo nolohofonto ole ntimento, Kiko ango, Joupa'no a'amu filihwajo. Hwe yofe hufa'u'njo Saimoun Pitamne'no filihwajo. ¹⁴Oso hwe huhwo sohwo hungkuno waselono. Hungkuno hiso nupa'ningkohoji kiko jije a'amu so'nji Anituye honingkano ne wotipemantifeho. Ose nalimentisofoho. ¹⁵Ngko Anituye hungkuno ulimentaningko Anituye Towahuno noponto uhula'mo'mentisofoho. Oso hiso nakune'no simo'mo pmmentiso hopafoho. ¹⁶Ose uhwononji Jisasiye hungkunomne'no ole syafihu'mentoho, Joun a'amumo mijo'nohino kiyoma'mentiso so'no hwangku Anituye Towahuno Wopingo wosehulo'afono. ¹⁷Simo'mo nakwo Hwe Engo Jisas Kilaisimo simeho hi'ntnnono umentihwone sohonta kakoe Towahuno nejapmmmentiso hopaso oso a'amu kengo somo umentisofoho. Oso'no ngko Anitumo pijwohumayoso pipilo. Awonoho, Ngko a'amu hwo'nyoho. Pita ose ulimentisofoho. ¹⁸Oso hungkuno hiso oso a'amu yoka'njo sohwanji nupa'nontifi oso yokaso noho'naofontifi Anitumo isamoyoka ulontifi ulimentohofi, Anitu a'amu kengo somo

simeho uwolomokuwo'ningkiso hweho. Hofiko honingkano wonyo ho'naofikujomanji oso a'amu somo Anitu songo ne'no humayo'ne uyimtonoho. Ose ulimentohofofoho.

**A'amu Antiyouk humamotofoso Anituye
syohoso kahopi imentohofofoho.**

¹⁹Sitifenimo fonjahumentohofoho sohonta a'amu Jisasimo iningkamotofoho somo a'amu Jisasimne'no nakwolaho limotofo sohwa wonyo umokumotofofoho. Wonyo umokuwo'ningkahoningkofi hiyaso humpo'mentohofofoho. Nohumpentifi a'amu fehohnjo Founisiya sopo i'mofopahoningkofi nom'neso hwaho we'e Saipilos sopo i'mofopahoningkofi nom'neso ango Antiyouk sopo u'mofapontifi oso hopo sopo a'amu Juta'nohino somo Anituye hungkuno lutihwamentohofofoho. ²⁰I oso'no a'amu fehohnjo Jisasimo iningkamotofoso hwaho we'e Saipilosnta'ango so'nji a'amu nom'ne ango Sailininta'ango so'nji hofiko ango Antiyouk sopo uhu'mokontifi a'amu kengo somo Jisasiye hungkuno lutihwamentohofofoho. A'amu Juta'maho. O'o, a'amu Ngkilik somo lutihwamentohofofoho. ²¹Lutihwamentohofoho somo Anituye yokumpohn'nyo yano uyahoningki hwe moya'mi kengoso Jisasimo simeho hi'ntnnono uyimentohofofoho. ²²Anituye a'amu ne Jelusalem humamotofoso oso hungkuno hiso'no nupa'nontifi Mponopasimo ango Antiyoukine'no lihwatimentohofofoho. ²³Mponopas i'mofawento uhwonimentisoso Anitu a'amu kengo somo wopingo umokumentisoso uhwononto kako simeho wopingo umo'nimentisofoho. Oseso kako a'amu somo hungkuno yano ole uyimento, Sekwo Anituye hungkuno iningo seyoen Kakoe hungkunomo aho yokumpohn'nyo fikemokosyohumamno. Kakoe huyo'mo foyohumamno. Ose ulimentisofoho. ²⁴Mponopas huhwo sohwo hwe wopingo hweho. Kakoe simehomo'mo Anituye Towahuno toyo yamo'nyo hweho. Kakoe simeho hi'ntnnono Anitune'no yokumpohn'nyo unyo hweho. Oso'no a'amu pi'ningo engo Anitumo iningkamotohofofoho. ²⁵Osohonta Mponopas nolikafonto Tasosimne'no nowento Soulimne'no hafihafe tipmentisofoho. ²⁶Notipemanto ango Antiyoukimne'no womentisiyefoho. Osopo Antiyouk a'amu Jisas Kilaisimo iningkamotofoho so'nji nohumantifi hwe moya'mi pi'ningo engo somo Anituye hungkuno lutihwentaningki soswo anga'no uyakolo'mentisofoho. Antiyouk ango hopo sopo a'amu Jisasimo iningkamotofoho somo yofe Kilais we'e'nwoho hnnoma'mentohofofoho. ²⁷Hohosohonta a'amu Anituye hungkuno limotofo sohwa Jelusalemnta'ango nuliko'mantifi Antiyoukimne'no umentohofofoho. ²⁸Hwe fihwo Anituye hungkuno limojo sohwo kakoe yofe Akaposiyoho. Osohumo Anituye Towahuno hungkuno uyahoningki Akapos nolikafonto, ole ulimento, Hwangku hwaho hopi'nonohino lopo mijoho

engo u'mofapmmonteponoho. Hwangku sohonta hwe Kiloutiyos a'amu Loum somo mokosyohumentiso sohonta oso mijoho engoso i'mofapmmmentisofoho. ²⁹Antiyouki'njo a'amuso oso hungkuno mijoho so'no nupa'nontifi a'amu Jutiya Jisasimo iningkamotofo somo ufo'mane'entifi hungkuno nano mtito'mentohofofoho. Ose mtito'mentohofoso hnnimentohofi, Hwe hamniyoho engo'njoso engo uyife. Hwe hamniyoho we'e'njo sohwa we'e uyife. Ose hnnimentohofofoho. ³⁰Oso hiso yontifi hofiko Mponopasi'nji Souli'nji hamniyohoso oso hwa'u uyohojiku'mo'mojiyofoho. Jelusalem a'amu Jisasimo iningkamotofo sofe hwe engo sohwaso uyimentisiyefoho.

**Helout kako Jemisimo nofonjasyonto Pitamo
impo'angomo intofahumentisofoho.**

12 ¹Hohosohonta hwe yofe engo'njo Helout osohwo a'amu Jisas Kilaisimo iningkawo'ningkohoho somo wonyo umokumentisofoho. ²Hwe huhwo sohwo kakoe a'amu itokuso'njo sohwaso uhwojahoningki hofiko Jouniye kola'wehwo Jemis oso hwi hosimno'nji fahumentohofofoho. ³Fahumentohoho so'no a'amu Juta nuhwonontifi simeho wopingo umo'ningkahoningki Helout nuhwononto a'amu Jutafe simeho wopingo umo'nyo'ne Pitamo impo'angomo intofahumentisofoho. Hohosohonta a'amuso Sikuno Engo uhwonimotofofoho. Oso sikuno so'no ole limotofo. Sikuno hiso wopayo engo kamo'nnyoso ane nyo'nefoho limotofofoho. ⁴Osohonta Pitamo aho kento impo'angomo intofasyonto hwe itokuso'njo mtitoho osofosofahu'nohino sohwaso umentisofoho. Hofiko Pitamo uhwontohumayo'ne hwafoho. Oso mtitoho anga'nohino sohwa a'amu osofosofahu'nohino hwafoho. Helout huno ole unimento, Olo Anitu A'amu Isilael somo Uyakolo'mentiso somne'ne Syafisiyo Sikuno Engo^e moi'wo imo'ningkuhwoso'no ngko Pita sohomo hwe moya'mife timopo uhwatimo. Ose syafihu'mentisofoho. ⁵Pita impo'angomo nohumentaningki a'amu Jisas Kilaisimo iningkawo'ningkohofoso Pitamne'no Anitumo jomo yokumpohn'nyo ufo'mayo'ne ulimentohofofoho.

**A'amu ahwomomjo sohwo Pitamo impo'ango
mta'ni isihutofoma'mentisofoho.**

⁶Oso Sikuno Engoso moi'wo umo'nimonte'no yahoningki Helout huno ole syafihu'mento, Mo'ningka ngko Pitamo hungkuno ulimo. Ose limentiso sohonta sikwo'miyo somo Pita a'amu itokuso'njo sohwa'u'njo ajwo'mo saho foyowentaningki ahwomo nano hufa'u'nji into'mentohofofoho. Hwe nom'ne itokuso'njo sohwa hoku'yopo a'amu impo'angomjo sohwaso

^e 12:4 Mt. 26:2 enjwa so'mo fehonolo'mongkomaho.

uhwontohumayo'ne'entifi loho'mentohofofoho. ⁷A'amu ahwomomjo sohwo noponto impo'angomo humentisofoho. Noswahoningki iyohohopa longkonimentisofoho. A'amu huhwo sohwo Pitafe hupepo hwaningo ufonjonto ulimento, Komo'no filikaho. Ose ulahoningki ahwomo nano hufa'uyoso Pitafe aho mta'ni isihuto hmmokwajimentisofoho. ⁸Oso a'amu huhwo sohwo ulimento, Jije ahuloho yohoji sifikwongofosyo fiyo. Ose ulahoningki Pita yahoningki ulimento, Jije manji'mofo yohoji tifi nningkape. ⁹Ose ulahoningki Pita hwe sohumo tifi iningkowahoningki impo'angomo uliko'ma'mentisiyefoho. Oso hiso hwe ahwomomjo sohwo imentiso so'no Pita huno ito'no muyimmentisofoho. Wojo hopa honingkonimentisofoho. ¹⁰Siko nowenji a'amu itokuso'njo simo'mjo sohwa impo'angomjo somo uhwontohumayo sohwa nohumentaningkofi uyakolofonji nom'ne a'amu itokuso'njo ayo sopenjo sohwo uyakolofonji hoku'yo ahwomo yokino'nohinoso siki hwasampo'ningkahoningki mempo hohnta'ni swolikofawenji honingkanomo umentisiyefoho. Osohonta hwe ahwomomjo sohwo Pitamo komo'no uhwoti'ma'mentisofoho.

¹¹Nuhwoti'mofahoningki Pita kako huno ito'no uyahoningki ole limento, Ngko huno niyohoho. Anitu kakoe a'amu ahwomo mta'ango uhwajiso sohwo Heloutiye aho mta'ni isihutofonimakwoho. A'amu Juta sohwanji Heloutijonji yo'mayo wonyoso wontohofantifi imalofoso ne mmo'ningkohoyohoho. ¹²Huno ose uyahoningki Joun Makiye kona'wohi Maliyafe angomno umentisofoho. Oso ango somo a'mu pi'ningo nuhu'mokontifi Anitumo jomo ulontaningkofi, ¹³Pita hoku'yo mempo mongkihnta'ni hwaningo fonjahoningki a'mu syoho ulohofiyosi kakoe yofe Louta, hoku'yo uhwasampo'mo lonto pmentisofoho. ¹⁴Pitafe mampaho upa'nonto ole limento, U, olo Pitafoho. Ose lonto kakoe simeho wopingo umo'nimentisofoho. Oso'no mihwasampo'mmentisofoho. O'o haloho'no mupa'nonto hano kunto'no swonto ulimento, Pita hoku'yopo lohofoho. Ntopohoho. ¹⁵Ose ulahoningki ulimentohofi, Kiko ilo'nnyo kiyoho. Ose ulahoningkofi kako yokumpohn'nyo imo'nonto ulimento, Awonoho. Kako nehopi pohoho. Nihu'no nehopi selohono. Ose ulahoningki hofiko ulimentohofi, Kakoe huyo'mangofoho.

¹⁶Ose lontaningkofi Pita hoku'yopo hwaningo ne'no fongku'mentisofoho. Hofiko hano hwasampo lohofontifi uhwonimentohofoso Pita nohumentaningki uhwonontifi yomo yomo imentohofofoho. ¹⁷Mampi'nyo wohumafento Pita kakoe aho ho'noma'mentisofoho. Mampi'nyo humahoningkofi Pita ulimento, Anitu impo'ango mta'ni isihutofonihwatiso hwo'nyoho. Oso'no ulonto ulimento, Sekwo Jemisi'nji nom'ne sohwanjimo olo hilo so'no ulimno. Ose ulonto mempo swaponto nom'ne ango kengopono umentisofoho.

¹⁸Hwangku imingo'nji mofehi'nyo si'mofape so'nji a'amu itokuso'njo sohwa yomo yontifi ole hnnimentohofi, Pita nti'mto. ¹⁹Ose

hnnngkahoningkofi Helout ulimento, Sekwo Pitamne'no hafihafe fitipmno. Ose ulahoningki wonyopi tipmmentohofofoho. Oso'no Helout nom'ne a'amu itokuso'njo sohwamo ulimento, A'amu Pitamo ito'no momokosyohumayo'njo imalofo sohwamo fonjahumno. Osohonta Helout hwaho Jutiya uliko'manto Sisaliya'no wento osopo humamentisofoho.

Helout poyo pe'nimentisofoho.

²⁰Osoपो nohumanto Helout a'amu Taiya'nji Saitoun ntnne'no yoka ulimentisofoho. Oso a'amu huhwo sohwa huno ole syafihu'mentohofi, Helout nakumne'no simano hintotohino umnalokusoso nakwo kakoe hwaho mta'ango wopayo mpe pipi yanehwono. Ose syafisyontifi nuhu'mokontifi Helout kakoe hungkunoso pompengo wonamofono lontifi limentohofofoho. Simo'mo hofiko Mpilasitosi'nji hungkuno ito'no melihwatimentohofofoho. Mpilasitos huhwo sohwo kako Heloutiye angō engo somo mokosyohumayo hweho. Hofiko oso yokaso woپe'nono lontifi jomo ulimentohofofoho.

²¹Oseso Helout a'amu so'nji nuhu'mokuhwasi hungkuno lane'ento sikuno ho'nahumentisofoho. Oso sikuno somo Helout a'amu mnokino engo'njo sohwafe hwapife wonyoangkafoso pa'nonto epohumayo wopingo engo sopo nohumanto hungkuno sawemo ulimentisofoho. ²²Ose lontaningki a'amu sohwa johō ulimentohofi, Olo hwe lohwo a'amu'maho. O'o Anitu pa'ningo hweho. ²³Helout ose upa'nonto huno syafihu'mento, Ou Anitu pa'nyo hwo'nyoho. Oso kakoe huno hiso Anitu nuhwononto a'amu ahwomomjo sohwo Heloutiyepono uhwojahoningki Helout sohumo hwaningo fongku'mentisofoho. Nofonjahonjo sohonta pihnyo Heloutiye a'apaho nolongkwopmmokosyahoningki poyo pe'nimentono.

²⁴Anituye hungkuno angō'meemo ho'ningkahoningki a'amu pi'ningo engoso Jisasimo iningkamentohofofoho.

²⁵Mponopasi'nji Souli'nji Jerusalemne'no hamniyoho motawenji osopo syoho moi'wo esojwaofonji Joun Mak'nji Antiyoukimne'no umentisiyefoho.

Hofiko Mponopasi'nji Souli'njimo Anituye syoho iku'mofone uhwatimentohofofoho.

13 ¹A'amu Jisasimo iningkamotofo angō Antiyouk humamotofoso a'amu fehohnjo somo Anitu hungkuno uyahoningki lutihwamotofofoho. A'amu fehohnjoso a'amu nom'ne somo mesyolutihwamotofofoho. Hofikoe yofeso olenoho. Mponopas, Simeyoun hwe wonisa'nyo sohwo, Lusiyos angō Sailininta'ango sohwo, Manain osohwo hwe yofe engo'njo Helout Tetilak, sohwo'nji humamojo sohwo, Souli'njoho. ²A'amu Jisasimo iningkamotofoso nuhu'mokontifi wopayo manyo'njo yontifi Anitumo jomo ulontaningkofi Anituye Towahuno

Wopingo ulimento, Sekwo Mponopasi'nji Souli'nji nom'ne syoho uyimale so'no uhwosopopmno. ³Ose ulahoningki hofiko wopayo humaho ne'no humantifi Anitumo jomo ulontifi hwe sohwa'umo aho kisusyontifi sikimo uhwatimentohofofoho.

Hwaho Saipilos sopo Anituye hungkuno lutihwamentisiyefoho.

⁴Anituye Towahuno Wopingo hwe sohwa'umo uhwojahoningki siko Selusiya'no umentisiyefoho. Osopo siko yofayokinomo nokotosahoningki hwaho we'e Saipilosine'no motowako'mentisofoho.

⁵Nomotowekahoningki oso hwe huhwo sohwa'u Salomis ango sopo i'mofawenji a'amu Jutafe tajo ango hopi'nonohinomo Anituye hungkuno lutihwamentisiyefoho. Joun Mak siko'nji nohumantifi ufo'ma'mentisofoho.

⁶Siko Salomis ango sopo uliko'manji emoyonji, hwaho we'e nongkihnta'ni ango nom'ne Pafous sopo ifawo'mentisiyefoho. Oso ango hopo sopo a'amu Juta fihwo kakoe yofe Mpajisasiyoho. Oso hwe huhwo sohwo kako ki'nyo'nji peefo'nji hwoso'nji imojo hweho. Kako Anituye hungkuno hwasyo limojo hweho. ⁷Mpajisas huhwo sohwo hwe yofe engo'njo Sesiya Poulos sohwoe a'amufoho. Sesiya Poulos sohwo hwe huno wopingo'njo hweho. Kako Anituye hungkuno upa'nimo lonto Mponopasi'nji Souli'njine'no johu ulimentisofoho. ⁸Mpajisas oso hiso'no nupa'nonto Mponopasi'nji Souli'njine'no ngkilaho lonto sotofo ulimentisofoho. Kako hwe yofe engo'njo sohomo ulimento, Anitumo simeho hi'ntnnono uyohotoho ulimentisofoho. Oso Mpajisas sohwo a'amu Ngkiliki'njoso yofe nom'ne ole mulimotofi Elimasiyoho. ⁹Soul osohwo nom'ne yofe ole Pouliyoho,^f ulimotofofoho. Mpajisasiye Hungkunomo Poul nupo'ningkahoningki Anituye Towahuno Wopingo kako Pouliye hunomo ufohotofahoningki hwe hwoso sohomo simano upento hungkuno yokumpohn'nyo ulimento. ¹⁰Kiko Seteniye hwomu hwosoho. Kiko yo'mayo honingkano wopingo sofe mango hwosoho. Hwasyo hungkuno so'nji honingkano wonyo so'nji yo'mayo hwahoponjo so'nji kiko hwapingo hwosoho. Kiko Anituye hungkuno wopingo yiwolo'mokonji hwasyo lutihwamotnno hwosoho. Olo yahino loso moho'naofeso peho'neto. ¹¹Kiko upa'nyo. Olohonta Anitu wonyo wakumokumontonoho. Kiko timpini'nyo imo'ningkohojo mofehi'nyoso muhwonhnehino. Hwangku apa'no nuhwonhnefoho. Ose ulahoningki Elimasiye timo komo'no timpini'nyo imo'nimentisofoho. Timpini'nyo imo'nonto kako a'amu

---

^f 13:9 Oso yofe Souliyeso Hipilu hungkuno mta'ango imo'nyofoho. Oso yofe Pouliyeso Ngkilik hungkuno mta'angofoho. A'amu fiso hofikoe huno ole, Soul sohwo Pouliyeso kakoe huno mta'angofoho syafihu'mentohofofoho. Hwapingoso kako Anituye hungkuno syoho a'amu Ngkilik ajwo so'mo yonto meehntimentisofoho.

honingkano utihwayo'ne hafihafe tipmmentisofoho. ¹²Oso hiso'no hwe yofe engo'njo sohwo nuhwononto Anitumo simeho hi'ntnnono uyonto Anituye hungkuno Poul lutihwamentiso so'no yomo imentisofoho.

Ango Antiyouk Pisitiya osopo syoho imentisiyefoho.

¹³Poul hwe nom'ne kako'nji emmotofo sohwanji Pafous ango sopo nuliko'mahoningkofi yofayokino nutimanto hwaho nom'ne Pamifiliya sopo ango Peka sopo kuhwojamentisofoho. I oso'no Joun Mak a'amu somo uhwoti'mofonto Jelusalemne'no umentisofoho. ¹⁴Hofiko ango Peka uliko'mantifi nosontifi ango Antiyouk hwaho Pisitiya sopo si'mo'mentohofofoho. Sikuno iyoho humayo somo hofiko a'amu Jutafe tajo ango somo noswontifi osopo humamentohofofoho. ¹⁵Mousesiye honingkano hungkuno so'nji a'amu Anitu hungkuno uyahoningki limotofo sohwanjiye hungkuno so'nji atofu lontifi hwe engo tajo ango syoho'njo sohwa Poul kakoe a'amu ntnne'no lihwatimentohofofoho. Ole ulimentohofi, Nakwoe a'amu sohwasu, hungkuno yokumpohn'nyo nakwoe simehomo sosofitofonesyohumayo'ne hi'njo hwasi'manji noho filimno. ¹⁶Ose ulahoningkofi Poul nolikafonto aho ho'noma lohofonto ulimento, Sekwo a'amu Isilael soku sekwo'nji a'amu kengo Anitumo jomo uliwo'ningkohofu soku sekwo upa'nimno.

¹⁷Anitu a'amu Isilael hn'nwiye Anituyoho. Kako nakwoe ajuyohwosamo uhwosopo'mentisofoho. Hofiko hwaho Ijip osopo kihn'nawo'nyo hwafoho. I oso'no osopo nohumentaningkofi Anitu wopingo ulohofahoningki a'amu pi'ningo engo imo'nimentohofofoho. Hwangku Anitu kakoe yokumpohn'nyo engo'nji a'amu homo somo hwaho Ijip mta'ni ipemotawento hwaho nom'nepo uhwojamentisofoho. ¹⁸Hwaho a'amu anepo emoyontifi yo'mayo wonyoso yahoningkofi Anitu nuhwononto simeho tango umentisofoho. Osopo emoyontaningkofi soswo *fouti* (40) uyokolofahoningki, ¹⁹a'amu temtifo kengo kengo aho fehohnta'ni hopi'nono nom'ne aho mta'ni hufa'u oso a'amu somo Anitu wae yaofonto hofikoe hwaho a'amu Isilael somo uyimentisofoho. Oso hwaho yofe Kenaniyoho. ²⁰Hwaho hiso uyonto osopo a'amu hungkuno ito'no mihwajiyo'ne uhwosopo'mentisofoho. A'amu hungkuno ito'no mihwajiyo sohwa a'amu Isilael somo umokosyohumentaningkofi soswo *foua hantilet fifiti* (450) uyakolo'mentisofoho. Uyokolofahoningki a'amu Anituye hungkuno lutihwamojo sohwo Samuel imo'nimentisofoho.

²¹Samuel nohumentaningki a'amu Isilaeliso Anitumo hwe yofe engo'njo sohune'no jomo ulimentohofofoho. Ose ulahoningkofi Anitu kako Kisiye hwomu Soul sohomo uhwosopo'mentisofoho. Kakoe temtifo Mpenyaminiyoho. Soul yofe engo'njo a'amumo mokosyohumentaningki soswo *fouti* (40) uyakolo'mentisofoho. ²²Uyokolofahoningki hwe huhwo sohomo Anitu wae yaofonto, nom'ne hwe songo Ntefitimo

uhwosopo'mentisofoho. Osohune'no Anitu ole ulimento, Olo hwe lohwo Ntefit Jesiye hwomu sohumne'no nje simeho nimo'ningkohoho. Yo'mayo ngko imesomo Ntefit wonningka'mte hweho. ²³Ntefitiye imu sohwo Jisasiyoho. Jisas huhwo sohwo a'amu Isilaelife wonyo engo tangoso Jisasimo kotasimentisofoho. Oso hiso'no hohonta Anitu Ntefitimo ulimentisoso olohonta ne imo'nalofoho.

²⁴Jisas mape sohonta Joun a'amumo mijo kiyoma'mojo sohwo a'amu Isilael somo lutihwamento, Sekwoe honingkano wonyo pi'ningo engoso foho'naopmno. Anitumo simeho yiwolo'mokukuji tifi finingkamno. ²⁵Joun nje syoho moi'wo umo'nono lonto a'amu somo ulimento, Sekwo ngkine'no huno pipi seyalofoho. Sekwo hwe fihune'no hontohumalofoso ngko'maho. I oso'no we'enepe nopone hweho. Ngko hwe wopingo hwo'ni kalohi oso hwe huhwo sohwe sifikwongo fosyo isihuto'mne'maho. Hwapingoso kakoe yofe yokintahoponoho. Ngko a'amu hwahoponjo hwo'nyoho.

²⁶Nje a'amufu. Apilohamiye temtitofo so'nunonji a'amu temtitofo kengoso Anitumo jomo uliwo'ningkohoho soku, oso hungkuno hwe fihwo nakwoe wonyo so'no tango kotasone so'no nakune'no Anitu lihwatimentisofoho. ²⁷Oso hwe huhwo sohwo Jisasiyoho. A'amu Jelusalem humamotofo so'nji hofikoe hwe engo sohwanji olo hwe sohumne'no huno ito'no muyofoho. Sikuno iyoho humayo homo homo Anituye hungkuno limotofo sohware hungkuno atofu lontifi haloho maposo'njo imentohofofoho. Anituye hungkuno limotofo sohwa ole mti'mokumentohofi, Oso hwe huhwo sohomo yo'mayo wonyo ulohopitnnefoho. Ose mti'mokumentohofofoho. Oso wonyo hiso hofiko uloho'mentohofofoho. ²⁸Hofiko Jisasiye honingkano wonyo so'no huno ko tipentifi a'amuso Pailotimo ulimentohofi, Fonjinto'ofahumno. ²⁹Anituye hungkuno limotofo sohwa yo'mayo Jisasimo wonyo ulohopitnne so'no mti'mokumentohofoso olo a'amu huhwo sohwa wonyo hiso yontifi iyo hwojiyafiku'nnyo mta'ni motapontifi sokimo'mo ho'nahumentohofofoho. ³⁰I oso'no Anitu apa'no songo ulika'mentisofoho. ³¹A'amu Ngkalilinta'angoso Jisasi'nji Jelusalemno umentohofoso hohosohonta sikuno pi'ningo engo Jisasimo uhwonimentohofofoho. Olohonta oso hwe huhwo sohwa hofiko a'amu Isilael somo Jisasiye hungkunoso lutihwalokwofo.

³²Oso'no olohonta Mponopasi'nji ngko'nji Anituye hungkuno woselontayo'no pihwayo. Anitu neyakwosamo hungkuno nto ulimentisofoho. ³³Olo hungkunoso olohonta ne imo'nimasofoho. Hungkuno hiso ole, Anitu Jisasimo songo uliko'mentisofoho. Oso hiso'no Ta'njo Iyoswo 2 somo ole mti'mokumento,

Kiko nje hwomu hwosoho.

Olo sikuno lomo nje yokumpohn'nyo kijapm'mo a'amu hopi'nono yofe wakuhwopife, ngko hningkwo hwo'nyoho.

Ose mti'mokumentisofoho. ³⁴Nom'nepo Anitu kako Jisasimo songo likafone apa'no poyo mape'nyo'ne so'no Jisasimne'no ose ulimento, Yo'mayo wopingoso uloho'mne'no Ntefitimo uyimentoheso wokijapmmonne'no yohono. ³⁵Anitu nom'ne Ta'njo Iyoswo somo ulimento,

Kiko jije Hwe Wopingo Syoho Kilohofiyo sohomo ito'no esyohumusoso kako nope'ningkuhwosi pisakino mowanehoho.

Ose ulimentisofoho. ³⁶Nakwo Ntefitimne'no huno moi'wonoho. Kako nohumanto Anituye hungkunomo tifi iningkamojo hweho. Kako poyo pe'ningkahoningki kakoe pijafoso ajuyohwosanjopo ijopijisyosyahoningkofi osopo pisakino wa'mentisofoho. ³⁷I oso'no hwe nom'ne sohomo Anitu uliko'mentiso sohwo pisakino mowasofoho. ³⁸Nje a'amu soku oso'no sekwo huno ito'no waseyono. Nakwo olo so'no hungkuno woselantane'no yihwono. Olo hwe huhwo lohwo kako sekwoe wonyo wae weesemo'mto pmentiso hweho. ³⁹Mousesiye honingkano hungkuno sekwoe wonyo wae yaofoso hopa'maho. O'o, oso hungkuno hiso a'amumo wopingo mmokiyofoho. I oso'no oso hwe huhwo sohwa Jisas kakoe hungkunomo tifi iningkafijoso sekwoe wonyo wae yasemofihwosi a'amu wopingo wasemokumontonoho. ⁴⁰I oso'no sekwo huno ito'no fisyafihupmno. Hohonta Anituye hungkuno limotofo sohwafe hungkuno mti'mokumentohofoso sekumne'no ne imo'nonoho. ⁴¹Hungkuno ole,

Sekwo yo'mayo uhwoniuwo'nontifi yo'mayo ne'njo so'no nakwolaho lalokwofo.

Sekwo oso'no huno syafihupifijoso poyo wope'nantifeho.

Sekwo nohumentaningkuji ngko yo'mayo wopingo yalokwe so'no a'amu losetihwafijoso sekwo haloho mupa'nifitnnehofo.

Hungkunomo simeho hi'ntnnono muyifitnnehofo.

Oso hungkunoso Poul ulimentisofoho.

⁴²Ose ulonto Pouli'nji Mponopasi'nji angou uhu'mokiyo somo woswopaho lonji yontaningki ulimentohofi, Nom'ne sikuno iyoho humayo somo olo hungkuno hiloso apa'no fonalinyo. ⁴³A'amu angou uhu'mokiyo somta'ni nohotoswopahoningkofi a'amu Juta fehohnjo so'nji a'amu kengoso Jutafe honingkanomo iningkamotofo so'nji Pouli'nji Mponopasi'nji womentohofofoho. Siko a'amu homo somo ulimentisiyo, Sekwo Anituye hungkunomo tifi finingkamno. Kako wopingo semokosyohumane so'no simeho ne'njo uyimno.

⁴⁴Oso nom'ne sikuno iyoho humayo somo a'amu pi'ningo engo angou uhu'mokiyo somo Anituye hungkuno upo'nano lontifi uhu'mokumentohofofoho. ⁴⁵Ose uhu'mokahoningkofi a'amu Jutaso a'amu pi'ningo somo uhwonontifi hintotohino umningkahoningki Pouli'nji Mponopasi'ntne'no nakwolaho lontifi sitofo ulontifi sikoe

hungkunomo hwotoho hmentohofofoho. ⁴⁶Ose ko yahoningkofi siko iyoho munnimentisofoho. Siko ulimentisiyo, Sekwo a'amu Juta soku Anituye hungkuno simo'mo selimalohwoyo. Oso hiso sekwo nupa'nontifi hohujo ikinjao'malofofoho. Hohujo ikinjao'malofokalohi songo ne'no mohumafitnnehofok. Sekwoe syohofoho. Upa'nimno. Olo hilo so'no nekwo a'amu kengo somo Anituye hungkuno wolutihwantayoho.

⁴⁷Anitu ole nalimento,

Ngko a'amu kengo sofe pomponaho pa'nyo sehwsopohono.

Sekwo hwaho yawojo'meemo nje honingkano utihwamno.

Ngkimo ni'mayo'nefoho.

⁴⁸Ose ulahoningki a'amu kengoso nupa'nontifi Anituye hungkuno so'no simeho wopingo umo'nimentisofoho. Anitu hohonta oso a'amu songo ne'no humayo'ne uhwsopo'mentisoso oso sikuno somo Jisasimo simeho hi'ntnnono umentohofofoho.

⁴⁹⁻⁵⁰Oseso Anituye hungkuno ango'meemo ho'nimentisofoho. I oso'no a'amu Jutaso Pouli'nji Mponopasi'njimo sitofo ulontifi hwe yofe engo'njo sohwanji moya'mi hamniyoho'njo Jutajafe tajo ango somo syuwo'ningkohofok so'njimo ulikofahoningkofi hofikok sitofofo nupa'nontifi Pouli'nji Mponopasi'njimo wonyo ulohokmentohofofoho. ⁵¹Pouli'nji Mponopasi'nji siko sifemjo hwaho wae yao'mentisiyoso a'amufe honingkano wonyo utihway'nefoho. Wayo yaofonji ulimentisiyo, Olo wonyo elohofohofoso Anitu uhwoninkohoho. Ose ulonji oso ango sopo nulikokmanji Aikouniyamne'no womentisiyefoho. ⁵²Anituye a'amu ne Antiyok humamotofoso simeho wopingo umo'ningkahoningkofi Anituye Towahunonji humamentohofofoho.

Ango Aikouniyam sopo syoho imentisiyefoho.

14 ¹Oseso siko Antiyok imentisiyo hopa Aikouniyam ango sopo imentisiyefoho. Pouli'nji Mponopasi'nji siko Jutafe tajo ango uhu'mokiyo sopo Anituye hungkuno lutihwahoningki a'amu Juta fehohnjo a'amu kengo so'nji Jisasimo simeho hi'ntnnono umentohofofoho. ²I oso'no a'amu Juta fehohnjo simeho hi'ntnnono muyonjoso hofikok Pouli'nji Mponopasi'njimo sitofo ulontifi a'amu kengo somo ulikofahoningkofi hofikok sikimo wonyo ulohokmentohofofoho. ³Pouli'nji Mponopasi'nji siko Aikouniyam ango sopo ne'no nohumanji Anituye hungkuno yokumpohn'nyo lutihwamentisiyefoho. Siko iyoho munnimentisofoho. Anitu sikimo sosofitofosyohumentaningki siko yomayo kengo wonyoangkafo itihwamentisiyefoho. ⁴Oso ango hopo sopo a'amu fehohnjo Apousel Pouli'nji Mponopasohwa'ujimo simeho afa iningkahoningkofi nom'ne a'amuso nakwolaho limentohofofoho. Oso'no hofikok husilokmentohofofoho. ⁵A'amu Juta fehohnjo hofikok hwe engo sohwa'ntne'no a'amu kengo fehohnjo so'nji uhu'mokontifi hnnimentohofi, Nakwo Pouli'nji Mponopasi'njimo sojo

wofonjosyano lontifi imentohofofoho. ⁶Siko oso hiso'no nupa'nonji hwaho Likouniyamno hiyaso umentisiyefoho. Osopo ango hufa'u ole, Lisitila'nji Ntepe'njoho. ⁷Osopo Anituye hungkuno luthwamentisiyefoho.

Pouli'nji Mponopasi'nji siko ango Lisitila sopo syoho imentisiyefoho.

⁸Oso Lisitila ango hopo sopo hwe fihwo sife wonyo'njo sohwo humunyoponoho. Kona'wohi aswo mta'ni ose'nohini ma'mentisofoho. Kako hano memayo'njo hweho. ⁹Oso hwe huhwo sohwo Pouliye hungkuno nupa'nonto simeho hi'ntnnono uyimentisofoho. Oso'no Poul uhwonimentisoso kako sife wopingo umokiyo'ne syofisyahoningki uhwonimentisofoho. ¹⁰Poul hungkuno yokumpohn'nyo ulimento, Kiko nolikafohoji jije sife'nji filikofohumaho. Ose ulahoningki kako komo'no solikofapi lohofonto hano emmentisofoho.

¹¹Oso Poul imentisoso hwe moya'mi nuhwonontifi hofikoe hungkuno mohm'no limentohofi, Anitu pi'ningo pi'ningo humalofo. Hufa'u hwa'u a'amu imo'nonji nakuyepono pisiyo hwaswoho. ¹²Ose lontifi hofikoe anitu sohwa'uye yofe Mponopasi'nji Pouli'njimo mulimentohofi, Mponopas Susiyoho. Poul hungkuno liwo'ningkiso sohwo Hemesiyoho. Ose mulimentohofofoho. ¹³Oso anitu Sus kakoe ango engo kakoe yofe ho'nomayo'ne yolohopo molinyofoho. Susiye ango mokosyohumayo sohwo ahwomo yahu'nji wokoso'nji kusomno motasimentisofoho. Oso hwe huhwo sohwo'nji a'amu hopi'nonohino so'nji yahu'nji wokoso'nji Pouli'nji Mponopasi'njimo uyantifi imentohofofoho.

¹⁴Oso hiso'no Pouli'nji Mponopasi'nji nupa'nonji yahino hiso nekwolaho lonji sikoe nem'no manji'mofo sisimpo'mentisiyefoho. Siko hano hwe moya'mi'njopono nowenji ajwopo nta'ni joho ulimentisiyefoho. ¹⁵Ole ulimentisi, Oso sekwo a'amu soku peho'no yalokwofo. Nekwo a'amu hwoya'yoho. Sekwo hopa hwoya'yoho. Nekwo Anitu ne sohwoe hungkuno selalokuhwoyo. Sekwoe yo'mayo hwasyoso ho'nafo'ne'no selalokuhwoyo. Noho'naofikuji Anitu songo ne'no humayo'ne sohomo finingkamno. Kako ahwomo'nji hwaho'nji ayo'nji yo'mayo songo humayoso mti'mokumentiso sohune'no selalokuhwoyo. ¹⁶Anitu hohonta a'amu hofikoe yahino wonyo imotofo so'no uhwontohumamentisofoho. ¹⁷I oso'no Anitu kako yo'mayo wopingo utihwa'nyopo nejapiwo'ningkiso hweho. Anitu kako ahwomomo humanto ifoyo nejaponteso nakwoe yo'mayo nonyo wosopayo wopingo i'mofopalofoho. Wopayo nejaponteso nakwoe simeho wopingo nemo'nalofoho.

¹⁸Ose ko ulahoningki hofiko Pouli'nji Mponopasi'nji yahu uyantifi yahoningkofi nekwolaho uliwo'nimentisiyefoho.

Poulimo sojo fongku'mentohofofoho.

¹⁹A'amu Juta fehohnjo hwaho Pisitiya ango Antiyouknta'ango so'nji nom'ne a'amu Aikouniyam mta'ango so'nji Poul sohumne'no nakwolaho

lontifi nopontifi a'amu nom'ne so'nji nuhu'mokinontifi Poulimo sojo'nji fongku'mentohofofoho. Nofonjontifi poyofoho lontifi mempo hohnta'ni mehusimpee'mentohofofoho. ²⁰I oso'no a'amu Jisasimo iningkamotofo sohwa Poulimo ho'nahumentohofoho sopo uhu'mokahoningkofi Poul apa'no songo lika'mentisofoho. Nolikafonto angkuhwafo engo spono asomo umentisofoho. Mo'ningka Pouli'nji Mponopasi'nji ango Ntepe spono umentisiyefoho.

²¹Pouli'nji Mponopasi'nji ango Ntepe i'mofawenji Anituye hungkuno lutihwoningki a'amu pi'ningo engo nupa'nontifi tifi iningkomotofofoho. Oso syoho hiso yonji siko nowenji Lisitila'nji Aikouniyam'nji hwaho Pisitiya ango Antiyok osopono asomo umentisiyefoho. ²²A'amu Jisasimo simeho hi'ntnnono umotofo somo siko yokumpohn'nyo sosofito lohofonji ulimentisi, Sekwo Anituye hungkuno yokumpohn'nyo fikesyohumamno. Olo hwaho lopo nohumehwasi yo'mayo tango'njo wohumantonoho. Oso'no hwangu sohonta Anituye ango wopingo kakoe yokumpohn'nyo mokosyumasoo sopo wohumentihwantanoho. Ose lutihwamentisiyefoho. ²³Ango ho'mo so'mo a'amu Jisasimo simeho umotofo spono Pouli'nji Mponopasi'nji a'amu anga'no anga'no uhwsopo'mentisiyefoho. A'amu Jisas Kilaisimo umotofo somo umokosyohumayo'ne hwafoho. Siko wosopayo humaho humantifi Anitumo a'amu somne'no jomo ulimentisiyo, Mpohwo a'amu kikine'no simeho hi'ntnnono kijopalokwofoso olo a'amu lomo kiko umokosyohumaho. Ose ulimentisiyefoho.

**Pouli'nji Mponopasi'nji siko hwaho Siliya ango
Antiyok asomo umentisiyefoho.**

²⁴Osofonta'ango siko hwaho Pisitiya emoyonji ango Pamifiliya i'mofapmmmentisiyefoho. ²⁵Siko nowenji ango Peka sopo Anituye hungkuno lutihwanji ango Ataliya'no umentisiyefoho. ²⁶Osofonta'ango yofayokinomo nokotosahoningki Antiyokimne'no wekapmmmentisiyefoho. Hohonta oso ango Antiyok ho'mo so'mo a'amu Jisasimne'no hitoho ulo'mojoso Pouli'nji Mponopasi'nji Anituye syohomne'no uhwojahoningkofi siko oso syoho hiso moi'wo yonji asomo pmmmentisiyefoho. ²⁷Siko Antiyok asomo i'mofopahoningki a'amu hopi'nono uhu'mokahoningkofi siko yo'mayo yo'mayo Anitu imentiso so'no lutihwamentisiyefoho. Siko ole ulimentisiyo, Anitu a'amu kengo somne'no honingkano hwsompeehoningki hofiko simeho hi'ntnnono umalofofoho. ²⁸Ose ulonji osopo humamojijefoho.

Ango Jelusalem uhu'mokumentohofofoho.

15 ¹Hwe fihwa hwaho Jutiyanta'ango sohwa Antiyokimne'no pmmmentohofofoho. Osopo a'amu Jisasimo iningkamotofo

somo hungkuno ole lutihwamentohofi, Sekwo Mousesiye honingkano hungkuno a'apaho sihu kolo'nyo so'no tifi miningkayo'manji Anitu kako mosetimanefoho. Ose lutihwamotofofoho. ²Oso hungkuno hiso Pouli'nji Mponopasi'nji nupa'nonji a'amu Jutiya nta'ango so'nji yoka ikujoho hopa hnnimentohofofoho. Oso'no a'amuso ole ulimentohofi, Pouli'nji Mponopasi'nji nom'ne a'amu Antiyuknta'ango so'nji Jelusalemne'no fisimno. Osopo *apousel* nom'ne sohwanji hwe engo sohwanji olo hungkuno hilo so'no ito'no womihwojantifeho.

³Ose lontifi uhwatimentohofofoho. Nowentifi hwaho Founisiya'nji Someliya'nji osopono nohumantifi oso ango sponjo a'amu somo ulimentohofi, A'amu kengo sohwa Anitumo hofikoe simeho uyalokwofo. Ose ulahoningkofi hofikoe simeho wopingo umo'nimentisofoho.

⁴Jelusalem i'mofopahoningkofi osopo a'amu *apousel* sohwanji hwe engo sohwanji isamoyoka ulahoningkofi Antiyuknta'angoso yo'mayo Anitu imentiso so'no ulimentohofofoho. ⁵A'amu Falisi fehohnjo Jisasimo iningkamotofo sohwa nolikafontifi ulimentohofi, A'amu kengoso Jisasimo iningkawalokwofoso hofikoe a'apaho sihu wakolo'nife. Ole ulimno, Sekwo Mousesiye honingkano hungkunomo tifi finingkamno. Ose ulimentohofofoho.

⁶A'amu *apousel* sohwanji hwe engo sohwanji oso hungkuno hilo so'no ito'no meliwejiyo'ne uhu'mokumentohofofoho. ⁷Oso hungkuno so'no ne'no lontifi lontifi Pita nolikafonto ulimento, Nje a'amufu, sekwo huno moi'wonoho. Hohonta Jisas kakoe syohoso nakumo nejapmmmentisofoho. Osohonta a'amu kengo somo Anituye hungkuno lutihwayo'ne nihwosopo'mentiso hwo'nyoho. Oso'no hofiko nupa'ningkuji simeho hi'ntnnono uyantifeho. ⁸Anitu kako a'amufe simehomo huno uyiwo'ningkiso hweho. A'amu kengo somo Anitu kako hofikine'no simeho wopingo umo'ningkahoningki kakoe Towahuno Wopingo nakumo nejapmmmentiso hopa uyiwo'ningkiso hweho. ⁹Anitu nakumo a'amu kengo so'njimo yahino afa nelohofalofoho. Hofiko simeho hi'ntnnono Anitumo uyahoningkofi oseso Anitu kako hofikoe wonyo wae yaofalofoho. ¹⁰Sekwo Anituye simehomo tango peho'no umokalokwofo. Mousesiye honingkano hungkuno tango engo'njofoho. Oso tango hiso ajuyohwosanji nakwo'nji ito'no miyo'njo imotohwonefoho. Oso'no olo a'amu kengo somo oso tango hiso peho'no uyantife'no yalokwofo. ¹¹O'o, Jisas kako nakumne'no hitoho ulofahoningki nakwoe wonyo'ne poyo pe'nimentisofoho. Oso hiso'no nakwo simeho hi'ntnnono uyihwaso'no kako wonetima'mtonoho. Oso'nohinofoho. A'amu kengoso hungkuno homo somo iningkafijo so'no Anitu utima'mtonoho.

¹²Ose ulahoningki a'amuso nupa'nontifi mampi'nyo humentaningkofi Pouli'nji Mponopasi'nji ulimentisi, Siko a'amu kengo so'nji nohumanji yo'mayo kengo wonyoangkafoso Anitu itihwamentiso so'no lutihwamentisiyefoho.

¹³ Moi'wo lahonngki Jemis ulimento, U, nje a'amufu, nje hungkuno upa'nimno. ¹⁴ Saimoun Pita ole nalohi, simo'mo a'amu kengoso Anituye a'amu ne mmo'nyo'njo imotofofoho. Olohonta Anitu hofikine'no honingkano imo'mentiso so'no hofiko kakimo iningkowalokwofo. Oso'no hofiko kakoe a'amu ne imo'nimalofofoho. ¹⁵ A'amu hohonta Anituye hungkuno lutihwamotofo sohwa olo hilo so'no mti'mokumentohofoso ole, Anitu limento,

¹⁶ Hwangku ngko nopmne hwo'nyoho.

Ntefitiye temtitofoso ango hopa piwahu'mentohofofoho.

Ngko wopingo imoku'mo ango songo hopa apa'no molimnefoho.

¹⁷ Osohonta a'amu kengoso ngkine'no tipifitnefoho.

Oso a'amu kengo uhwasopo'mentoheso nje a'amu nefoho.

¹⁸ Oso hungkuno hohonta Anitu limentisoso ne'no lalofoho.

¹⁹ Oso hungkunoso Jemis nulonto nom'ne hungkuno ulimento, Nje huno ole syofisyalokweno. A'amu kengoso Jisasimne'no huno uyahonngki simeho uyalokwofo somo syoho tango'njo uhwaloho. ²⁰ O'o, nakwo hofikine'no iyoswo ifalifaliyo ole womti'mokano. A'amu hofiko hwasyo anitu somo yihufo uyifijoso sekwo noningkutoho. Sekwo a'mohufo ikutoho. Sekwo tongo honiyo hi'njoso noningkutoho. Ti'wangomo jilipopijoso noningkutoho. ²¹ Hohonta Mousesiye, honingkano hungkuno a'amu Jutafe ango uhu'mokiyo sopo sikuno iyoho humayo homo somo lutihwamotofo somta'angoso olohonta ose'nohini ne'no weho. Jemis ose ulimentisofoho.

**A'amu temtitofu kengo Jisasimo iningkowawo'ningkohofu
somne'no iyoswo mti'mokumentohofofoho.**

²² A'amu *apousel* sohwanji hwe engo sohwanji a'amu Jisasimo iningkowawo'ningkohofu so'nji hungkuno ole mtito'mentohofi, Nakwo Pouli'nji Mponopasi'ntnne'no hwe nom'ne sohwanji Antiyokimne'no uhwojano. Ose mtitofontifi hofiko hwe nom'ne hufa'u Jutasi'nji Sailasi'njimo uhwasopo'mentohofofoho. Oso hwe Jutas sohwa kakoe yofe nom'ne Mpasopasiyoho. Oso hwe sohwa'umne'no a'amu hopi'nono ole limotofofoho. Hwe wopingo hwa'uyoho.

²³ Iyoswo mti'mokontifi hofiko'nji uyohotimentohofofoho. Iyoswo hiloso ole, Nakwo *apousel* sohwonan'nonji hwe engo sohwanji a'amu Jisasimo iningkowawo'ningkohofu so'ntnne sekwo'ne iyoswo mti'mokalokuhwono:

Sekwo a'amu kengo soku Antiyok, Siliya, Silisiya sokune'no nakwo nakwoe a'amufu selalokuhwono. ²⁴ Ole upa'nimalohwono, a'amu fehohnjo oloponta'ango sohwa hungkuno tango'njo selimalofofoho. Hungkuno hiso'no sekwo nupa'nontifi huno pi'ningo engo syofisyalokwofo. Upa'nimno. Oso hungkuno hiso'no nakwo masejofoho. O'o hofikoe huno mta'ningo'nohinofoho. ²⁵ Oso'no nakwo nuhu'mokontani hungkuno

ole mtito'malohwono. Hwe engo hufa'u hwa'umo uhwosopentani, siko Pouli'nji Mponopasi'nji sekuye pone'no uhwojalokuhwono. Nakwo Pouli'nji Mponopas ntnne'no simeho afa wopingo uyiwo'ningkuhwonefoho. ²⁶ Siko Jisasiye hungkuno ango'meemo lutihwanji iyoho munyofoho. Anitumne'no poyo pe'nyo so'no iyoho munyofoho. ²⁷ Nakwo Jutasi'nji Sailas ntnne'no uhwojalokuhwono. Siko olo hungkuno iyoswo lomjoso woselanjiyoho. ²⁸ Anituye Towahuno nakwo'nji olo hilo so'no simeho afa inalokuhwono. Honingkano tango'njo mosejopalokuyihwono. O'o, olomnohini tifi finingkamno. ²⁹ A'amu hwasyo Anitumne'no yahu yihufo pee'ne uyifijoso sekwo noningkutoho. Sekwo tongo honiyo noningkutoho. Ti'wangomo jilipopijoso noningkutoho. Sekwo a'mohufo ikutoho. Olo wonyo hiloso sekwo miyo'njo ifijo'manji wopingo wohumantifeho. Osohopeho.

³⁰ Oso iyoswo mti'mokontifi a'amu sohwo uhwatimentohofofoho. Antiyouk ango sopo i'mofapontifi a'amu Jisasimo simeho umotofoso uhu'mokahoningkofi oso iyoswo umentohofofoho. ³¹ A'amu hiso iyoswo hiloso atofu lontifi, olo hungkuno hilo so'no simeho wopingo umo'nimentisofoho. ³² Jutasi'nji Sailasi'nji Anituye hungkuno limojiyo sohwa'u hungkuno ne'no ulonji yokumpohn'nyo usosofito'mentisiyefoho. ³³ Osopo ne'no humamentisiyefoho. Tifi sohonta uhwatimentohofu sopo asomo uhwatimentohofofoho. ³⁴ [I oso'no Sailas Antiyoukimo wohumamo lonto humamentisofoho.] ³⁵ Oseso Pouli'nji Mponopasi'nji ango Antiyouk sopo ne'no humanji a'amu nom'ne so'nji Anituye hungkuno lutihwamentohofofoho.

Pouli'nji Mponopasi'nji siko mtampo'mentisiyefoho.

³⁶ Hwangku sohonta Poul Mponopasimo ulimento, Oso ango ho'mo so'mo Anituye hungkuno lutihwamentihwoyo sopo oso'mno wehwaho. Hofiko wopingo ko humalofo. ³⁷ Uhwonowaho. Ose ulahoningki Mpanopas ulimento, Nekwo Joun Makjanji wehwano. ³⁸ Ose ulahoningki Poul ulimento, Hohonta Joun Mak nekwo'nji nowentani ango Pamifiliya osopo nta'ni eliko'manto asomo umentisofoho. Nekwo'nji syoho moi'wo miyo'njo imentiso hweho. Oseso nekwo'nji mowanehwono. ³⁹ Oso'no Pouli'nji Mponopasi'nji siko yoka hnonnji mtampo'mentisiyefoho. Siko nomtampenji Mponopasi'nji Mak'nji siko yofayokino nomanji hwaho we'e Saipilos sopo ne'no womentisiyefoho. ⁴⁰ Poul Sailasimo utimanto siko kengopo nowahoningki a'amu Jisasimo iningkowawo'ningkohofoso ulimentohofi, Anitu siko'nji wesoso wosefo'ma'mtonoho. ⁴¹ Ose ulahoningkofi siko nowenji hwaho Siliya'nji Silisiya sopo nowenji a'amu Jisasimo iningkowawo'ningkohofu somo sosofitofosyohumamentisiyefoho.

Timouti kako Pouli'nji Sailasi'nji umentohofofoho.

16 ¹ Poul ango Ntepe'nji Lisitila'nji sopone'no umentisofoho. Ango Lisitila sopo hwe fihwo Jisasimo iningkawowo'ningkiso sohwo

humunyoponoho. Kakoe yofe Timoutiyoho. Timoutiye kona'wohisi Juta apefoho. A'musi Jisasimo iningkawowo'ningkisiyoho. Timoutiye kaningkwowho a'amu Ngkilik nta'ango hweho. ²A'amu Jisasimo iningkawowo'ningkohoho Lisitilanta'ango so'nji Aikouniyam mta'ango so'nji hofiko Timoutimne'no ole ulimentohofi, Hwe wopingo hweho. ³Poul ole syafihu'mento, Ngko Timouti'nji wehwantae hwo'nyoho. Ose syafisyonto kako a'amu Jutafe yahino a'apaho sihu kolo'nyoso Timoutimo uloho'mentisofoho. Hwapingoso ole, A'amu Jutaso ango hopo sopo humamotofoso hofiko huno moi'wonoho. Timoutiye kaningkwowho a'amu Juta hwo'maho. O'o Ngkiliknta'ango hweho. Oso'no kakoe hwomufe a'apaho sihu makolofe'njo imentohofoho. ⁴Ango ho'mo so'meemo Pouliyo Timoutiyo Sailasiyo hofiko nowentifi oso hungkuno a'amu *apousel* sohwanji hwe engo Jelusalem mta'ango sohwanji mtito'mentohoho so'no lutihwamentohofoho. Ole ulimentohofi, Olo hungkuno hiloso tifi finingkamno. ⁵Oseso a'amu Jisasimo iningkawowo'ningkohofofe simeho hi'ntnnonoso yokumpohn'nyo engo imo'nimentisofoho. A'amu Jisasimo iningkawowo'ningkohofoso pi'ningo engo imo'nimentohofoho.

Poul ango Tilouas sopo wojo hopa uhwonimentisofoho.

⁶Nowentifi hwaho Filijiya'nji Ngkolesiya sopo emoyontaningkofi Anituye Towahuno ulimento, Sekwo hwaho Esiya sopo Anituye hungkuno nolutihwafikutoho. ⁷Hofiko Misiya hwaho momingo sopo nowentifi Mpitiniya hwaho sopo wohwano lontifi ko imentohofoso, Jisasiye Towahuno hano pitofahumentisofoho. ⁸Oso'no hofiko Misiya uhwontawentifi Tilouas ango sopo i'mofamentohofoho. ⁹Oso hopo sopo sikwo'miyo somo Poul wojo hopa uhwonimentsoso hwe Masetouniyanta'ango sohwo nolohofonto Poulimo jomo ulimento, Mijo lopo nowekohopohoji fonefo'maho. ¹⁰Ose uhwoningkahoningki, nakwo, ngko Luk ntnne'no Masetouniyamne'no yo'mayo ito'no esyohumamentihwonefoho. Nakwo huno moi'wonoho. Anitu ole nalimento, Sekwo nje hungkuno Masetouniya motakuji a'amu somo filutihwamno. Ose nalimentisofoho.

A'mu Litiya kako Anituye a'amu ne imo'nimentisofoho.

¹¹Oseso nakwo ango Tilouasnta'ango yofayokino nomentani nowekentani Samoutilas i'mofiwentani mo'ningkanta Neyapolis i'mofamentihwonefoho. ¹²Oso ango sopo uliko'mentani honingkanomo nowentani Filipai i'mofamentihwonefoho. Oso ango hopo sopo hwaho Masetouniya sofe ango engo ponoho. A'amu Loum mta'ango hwaho mokosyohumayo sohwa osopo humamentohofoho. Sikuno fehohnjo oso ango sopo humamentihwonefoho. ¹³Sikuno iyoho humayo somo

nakwo kusomo noswopontani mitimomingo sopo nakwo huno ole syafihu'mentihwone, A'amu Juta olopo Anitumne'no jomo ujo'no uhu'mokumotofofoho. Osopo uhwonimentihwoneso moya'mi sofa nofosyohumentaningkofi uhwonontani nakwo nujwokohumentani hofiko'nji hungkuno limentihwonefoho. ¹⁴A'mu fisi kakoe yofe Litiya angu Taiyotaila nta'angiyoho. Kako ho'yo fae miyo'nohino syoho'njiyoho. Oso a'musi kako Anitumo jomo ulimojiyoho. Kako nohumanto Pouliye hungkuno upa'nimentisofoho. Anitu a'musiye huno yiwolo'mokahoningki kako Pouliye hungkuno yokumpohn'nyo upa'nimentisofoho. ¹⁵Nupa'ningkahoningki oso a'musi kakoe angomo humamotofo so'njimo nakwo mijo kiyoma'mentihwonefoho. Nokiyomahoningkuhwoni a'mu hisi nalimento, Ngko Anitu ne'no simeho hi'ntnnono nehopi syanifisyikujimanji sekwo nje angomo nopikujifosyohumamno. Oso hungkunoso yokumpohn'nyo nelahoningki kakoe angomo humentihwonefoho.

**A'amu Filipai sohwa hofiko Pouli'nji Sailasi'njimo
impo'angomo uhumati'mentohofofoho.**

¹⁶Sikuno fihwi nakwo Anitumo jomo ujo'ne spono nowentaningkuhwoni, a'mu siki syoho ulohofiyosi nakumo honingkanopo ne'ma'mentisofoho. Oso a'mu hisi towahuno wonyo'njosi nohumanto hungkuno yo'mayo hwangku imo'nyo'neso limojiyoho. Oso hungkuno limojo so'no hofiyakwosa hamniyoho engo ma'mentohofofoho. ¹⁷Oso a'mu hisi Pouli'nji nakwo'nji noneningkawento a'amu somo uliwo'nimento, Olo hwe lohwa Anituye syoho ulohofiyo hwafoho. Anitu nakumo asomo nemayo so'no wolosetihwantifeho. ¹⁸Sikuno huhwo huhwi a'musi kako oso yahino ose yiwo'ningkiso so'no Poul simeho wonyo umo'ningkahoningki ikinjamo lohofonto towahuno wonyo sohomo ulimento, Jisas Kilaisiye yofe wakilimne'no yohono. Oso a'mu simo nuliko'mahoji mpano. Ose ulahoningki towahuno wonyo sohwo kunto'no uliko'ma'mentisofoho.

¹⁹Ulika'ma'mentisoso a'musiye hofiyakwosa olo hiloso uhwonimentohofoso hofikoe hamniyoho hwapingoso ulika'ma'mentisoso uhwonontifi Pouli'nji Sailasi'nji aho yokumpohn'nyo kentifi a'amu uhu'mokiyo sopo hwe engo sohwanne'no husimpemotawomentohofofoho. ²⁰Hwe engo Loum mta'ango hungkuno ito'no melihwajiyo'njo sohomo u'mantifi ulimentohofi, Olo hwe lohwa'u Juta hwa'uyoho. Nakwoe angu wonyo imokiyo'ne pisiyo hwa'uyoho. ²¹Hiko honingkanono nom'ne songo netihwalokusiyoso nakwo Loum honingkanono sohona'niye hungkuno hohontajo somo mtihupeelofoho. Honingkanono songoso miningkowanehwono. ²²Ose ulahoningkofi a'amu hopi'nono nupa'nontifi hwe sohwa'umo mango engo ulimentohofofoho.

Hwe hungkuno melihwajiyo'njo sohwa Pouli'nji Sailasi'nji hikoe hwapife mtihupeemofontifi a'amumo ulimentohofi, Sohwe'nji fongkupmno. ²³Nofonjantifi impo'angomo uhumati'mentohofofoho. Uhumati'mentohofoso hwe impo'angomjo mokosyohumayo sohomo ulimentohofi, Kiko hikimo yokumpohn'nyo mokosyohumaho. ²⁴Hwe huhwo sohwo hungkuno yokumpohn'nyo upa'nonto oseso ango ne ajwomo'mo nomotasonto sikoe sife iyomo intofahumentisofoho.

²⁵Kuntaliyopo Pouli'nji Sailasi'nji impo'angomo nohumanji Anitumo isamayoka ulonji ta lontaningki a'amu impo'angomjo sohwa upa'nimentohofofoho. ²⁶Hohosohonta hwomihwo mikunimposo yahoningki impo'angomjo hwasaho yomo yomo yonto hoku'yo hopi'nono hwasompeefahoningki ahwomo nano hofikoe sife ahomjo itolo'meehumentisofoho. ²⁷Hwe impo'angomjo mokosyohumayo sohwo nolikafonto uhwonimentisoso hoku'yo hopi'nono nohwosompo'nowo'miwentaningki uhwononto huno ole syafihu'mento, Impe'njo sohwa hofiko hiyae nto humpehofo lonto kakoe sihu nomanto kakimo wojwotofahinimonto imentisofoho. ²⁸I oso'no Poul joho mohm'no ulimento Kiko wonyo imokintoho. Nakwo hopi'nonohino sohwna'ni humalohwono. ²⁹Ose ulahoningki hwe impo'angomjo mokosyohumayo sohwo sikiloho'no joho ulonto, hano kunto kunto'no wento humentisofoho. Noswonto yomo engo yonto Pouli'nji Sailasi'njiye sife ki'nyo'mo piwahu'mentisofoho.

³⁰Pouli'nji Sailasi'njimomo mempo hohnta'ni ipemotoswaponto ulimento, Hiko hwe engo sohwasusi, Anitu nifo'mayo'ne pipi imnehono. ³¹Ose ulahoningki ulimentisi, Kiko Jisasimne'no simemo hi'ntnnono uyo'manji Mpohwo Anitu asomo nokumanefoho. Kakoe a'amu ne imo'ntnne hwasoho. Jije mehomi'nji ape'nji osenohinoho. ³²Ose ulonji hwe huhwo sohomo kakoe ango humamotofo so'njimomo Anituyehungkuno lutihwamentisiyefoho. ³³Hohosohonta hwe huhwo sohwo Pouli'nji Sailasi'njiye uyomo mijo yatiku'mentisofoho. Yatijwahoningki oso hwe sohwo kakoe a'amu'njimomo Jisasimne'no mijo kiyoma'mentisiyefoho. ³⁴Hwe impo'angomjo mokosyohumayo sohwo Pouli'nji Sailasi'njimomo kakoe angomo ipemotasonto wopayo umentisofoho. Oso hwe huhwo sohwo kakoe mehomi intohwantnne'no Anitumne'no simemo hi'ntnnono uyoso'ne simemo wopingo umo'nimentisofoho. ³⁵Iyoho longkongkahoningki hwe engo Loumnta'ango sohwa hofiko hwe itokuso'njo sohwaso lihwojahoningkofi hofiko hwe impo'angomjo mokosyohumayo sohomo ulimento, Oso hwe hufa'u sohwa'umo sikwatipo filohoho.

³⁶Ose ulahoningkofi hwe huhwo sohwo Poulimo hungkuno ulimento Hwe engo Loum mta'ango sohwa wosesikwojantife'no hungkuno lihwojohoho. Oso'no siko impo'ango mta'ni uliko'mahosisi simemo

pompenjiyo'nji fiwaninyo. ³⁷Ose ulahoningki Poul kako hwe itokuso'njo sohwo ulimento, O'o oso yahino wopingo'maho. Nekwo Loum a'amu hwoya'yoho. Fosi nekwo wonyo miyo'njo yahoningkuhwoi sekwo wonyo elohofontifi utihwa'nyopo ikujoho efongku'malofofoho. Hungkuno ito'no melihwajiyo'njo miyontifi impo'angomo siki intofo ehumalofihwasoho. I lohonta elohofo, Siko hiyae hano uhusisi fiwaninyo. Oso yahino nihu'no wonyofoho. Hwe engo Loum mta'ango sohwa nekumne'no nopikui mempo hohnta'ni ipemotewahoningkuji nekwo wohwantayoho. ³⁸Ose ulahoningki a'amu itokuso'njo sohwa oso hungkuno hiso motowahoningkofi hwe engo Loum mta'ango sohwa nupa'nontifi Pouli'nji Sailasi'nji Loum a'amu sohwa'une'no iyoho unimentisofoho. ³⁹Oso'no hwe engo sohwa impo'angomme'no nowentifi Pouli'nji Sailasi'njimo simeho wopingo umo'nyo'ne'entifi ulontifi mempo hnta'ni ipemotawontifi ulimentofofi, Siko olo angolo uliko'mahosisi mpanyo. ⁴⁰Ose ulahoningkofi Pouli'nji Sailasi'nji impo'angomo uliko'manji Litiyafe angomo humentisiyefoho. Osopo a'amu Jisasimo iningkowawo'ningkohofo so'nji nuhu'mokontifi hungkuno simehomo'mo nusosofitofonji uliko'ma'mentisiyefoho.

**A'amu Tesolounikaso Pouli'nji Sailasi'njimo
ikujoho wofonjantifi imentohofofoho.**

17 ¹Pouli'nji Sailasi'nji angoo Amifipoulisi'nji Apolouniya'nji uhwontawenji angoo Tesolounika sopo i'mofapmentisiyefoho. Osopo a'amu Jutafe tajo angoo loho'nnyoponoho. ²Poul sikuno iyoho humayoso engolopohamo kako tajo angomo umojoo sohwo hofikoe tajo angomo hofiko'nji humentisofoho. Sikuno iyoho humayo hufa'u sihune somoo Poul Anituye iyoswo mta'ango hungkuno hwapingo lutihwamentisofoho. ³Ole lutihwamento, Anituye hungkuno ole nalimento, Hwe fihwo nopihwosi tohino engoo nomahwosi nope'ningkuhwosi apa'no nolikafonefoho. Ose nalimentisofoho. Oso hiso'no Anitu nakwoe hwahopo uhwatimentiso huhwo sohwo Jisasiyoho. Osohune'no selalokweno. ⁴Pouliye hungkuno upa'nontifi a'amu fehohnjo oso hungkuno hiso simeho hi'ntnnono uyontifi Pouli'nji Sailasi'njimo iningkamentohofofoho. Oso a'amu hiso fehohnjo Ngkilik a'amu Anitune'no tajo angoo somoo uhu'mokumotofofoho. Hwe engoo sohwofe moyami'ni sofanji iningkamentohofofoho.

⁵I oso'no a'amu Jutaa fehohnjo honimo yontifi hofiko hwe wonyo a'amu uhu'mokiyo sopo siki humawo'ningkohofoo sohwo nomantifi nom'ne hwe moyami'nji uhu'mokontifi mango engoo liwo'nimentohofofoho. Ose yahoningkofi a'amu hopi'nonohino simano hintotohino umningkahoningki Jesouniye angomo kikito'mentohofofoho. Hofiko Pouli'nji Sailasi'njine'no notipeentifi utihwa'nyopo womuhumojano

limentohofofoho. ⁶Ose ko limentohofoso wonyopi tipeentifi Jesoun oso hwo'nji a'amu Jisasimo iningkawowo'ningkohofono nom'ne so'njimo hwe engo hwaho mokosyohumayo sohwanne'no husimpentifi mango engo mohm'no ulimentohofi, Olo hwe hufa'u lohwa'u siko hwaho hopi'nonohinopo yahino wonyo yonji olohonto olopo humasiyo. ⁷Olo Jesoun lohwo hikimo kakoe angomo motawomasofoho. Hiko nakwoe hwe engo Sisafe hungkunomo hwotoho fewo'ningkisiyo hwa'uyoho. Ole limentisiyo, Hwe yofe engo'njo hwaho mokosyohumayo ne sohwo Jisasiyoho. ⁸Ose ulahoningkofi a'amu hopi'nono nupa'nontifi hwe engo huhwanji simano hintotohino umnimentisofoho. ⁹Hwe engo sohwa Jesoun'nji a'amu Jisasimo iningkawowo'ningkohofono nom'ne so'njiye hamniyoho we'e nomantifi usihutofahoningkofi hofiko umentohofofoho.

Ango Mpeliya sopo Pouli'nji Sailasi'nji syoho imentisiyefoho.

¹⁰Oso sikwo'miyo somo sikuno meefahoningki a'amu huhwo sohwa Pouli'nji Sailasi'nji Mpeliya angoso komo'no uhwatimentohofofoho. Osopo i'mofaponji a'amu Jutafe tajo angoso humentisiyefoho. ¹¹A'amu Mpeliyaso huno wopingo'njofoho. Hofiko a'amu nom'nefe hungkunomo upa'niwo'nontifi huno ito'no syafihu'motofofoho. A'amu Tesolounika pa'nyo'maho. O'o, Pouliye hungkunomo sikuno huhwo huhwi upa'niwo'nontifi Anituye iyoswo somo hungkuno atofolimotofofoho. Ole syafihu'mentohofi, Pouliye hungkuno nehositikeno. Anituye hungkunomo uhwonano. Ose syafisyontifi Anituye hungkunomo atofoliwonimentohofofoho. ¹²Anituye hungkuno atofolontifi Pouliye hungkuno ne'njo uhwonontifi Jisasimo simeho hi'ntnnono umentohofofoho. A'amu hiso fehohnjo Ngkilik a'amu hwe moya'mi yofe engo'njofoho. ¹³A'amu Juta Tesolounika humamotofoso Poul Mpeliya angoso Anituye hungkuno lijwaofahoningki nupa'nontifi nolikafontifi Mpeliya angoso pmentohofofoho. Osopo a'amufe huno yiwolo'mokontifi fonifonyo yahoningkofi a'amuso simano hintotohino umnimentisofoho. ¹⁴Oso hiso'no a'amu Jisasimo iningkawowo'ningkohofoso nupa'nontifi Poulimo mijo ayo momingopo komo'no uhwatimentohofofoho. I oso'no Sailasi'nji Timouti'nji siko Mpeliya angoso humamentisiyefoho. ¹⁵A'amu Poulimo ipemotawomentohofoso sohwa angoso Atenis i'mofawentifi osopo Poul ole lihwatimento, Sailasi'nji Timouti'nji siko komo'no wapiyo. Ose ulahoningki a'amu sohwa Poulimo uliko'mantifi kakoe hungkuno motasimentohofofoho.

Ango Atenis sopo Poul hungkuno ulimentisofoho.

¹⁶Poul angoso Atenis hwe hufa'u sohwa'umne'no uhwontohumantosojo huyo'mango kengo kengo uhwonimentisofoho. Oso huyo'mangoso

a'amu hwomtame ulohofone mti'mokumentohofofoho. Poul nuhwononto simeho tango umentisofoho. ¹⁷Oso'no Poul a'amu Jutafe tajo ango somo noswonto osopo a'amu Juta so'nji a'amu kengo Anitumne'no jomo ulimotofoto so'nji Anitune'no hungkuno hnniwo'nimentohofofoho. ¹⁸A'amu huno hwapingo'njosofehohnjo Epikuliyan honingkanomo iningkamotofoto so'nji fehohnjo Sitouik honingkanomo iningkamotofoto so'nji Pouli'nji yoka ikujoho pa'nyo hnnimentohofofoho. Yo'mayo Jisas imentiso so'no kako poyo pe'nonto apa'no songo lika'mentiso so'no Poul kako hofikimo ulimentisofoho. Oso hungkunoso nupa'nontifi fehohnjo ole hnnimentohofi, Olo hwe huno ane hweho. Kako ne'no liwo'ningkiso lohwo pehofo hungkuno lalofoho. Nom'ne fehohnjo ole hnnimentohofi, A'amu kengofe anitu huyo'mango so'no lalofoho. Ose hnnimentohofofoho. ¹⁹Oseso hofiko Poulimo nomantifi a'amu *kaunisol* Aleyoupakosi'njo sopo uhumajontifi, Olo hungkuno songo lalokunoloso nakwo huno wonaimonte'no yalofoho. ²⁰Jije hungkuno fehohnjo songoso nakwo huno ito'nohino'maho. Olo hungkuno hwapingoso nakwo huno wonayono. Ose ulimentohofofoho. ²¹A'amu Atenis so'nji a'amu nom'ne osopo humamentohofoto so'nji hofiko hungkuno songo upa'nontifi oso hiso'no ne'no limotofofoho. Syoho ne'nji miyo'njofoho. O'o, hungkuno'nohino limotofofoho.

²²Oseso Poul kako nolikafonto a'amu *kaunisol* Aliyoupakas sohwanjo sopo lohofonto ulimento, Sekwo a'amu Atenis soku, Ngko sehoningkoheso sekwoe sojo huyo'mango pi'ningo engo somne'no sekwoe Anitu pa'nyomo hwomtame ulohofiwo'ningkohofokuyoho. ²³Ngko sekwoe angkuhwafo lopo emoyonji oso sekwoe ango sojo huyo'mango yofe ho'nomayo'ne pi'ningo uhwonimalefoho. Ole uhwonimaleso, ijempoho anga'nohino sopo sekwo ole mti'mokumentohofi, Oloso nakwo Anitu nom'nehwo huno momaso'njo sohumne'nefoho. Ose mti'mokumentohofofoho. Oso Anitu huhwo sohwo sekwo huno maseyo'njo siki hwomtame ulohofiwo'ningkohofosohune'no selalokweno.

²⁴Kako hwaho'nji yo'mayo hwahoponjo wojoso mti'mokumentiso sohwa kako yo'mayo hwahoponjo ahwomomjoso mokosyohumayo'ne Hwe Engo hweho. Ango a'amu molinyo sopo mohumayoponoho. ²⁵Kako yo'mayo umofonyo iyoso nihu'no awonoho. Oso'no a'amu pipi ufo'mapitnnehofoto. O'o, Anitu kako songo humayo so'nji ifofosimano esyaofone so'nji a'amu hopi'nonohino somo yano uyiwo'ningkiso hweho. Yo'mayo hopi'nonohino hwapingo hweho. ²⁶Simo'mo ne'mo kako hwe anga'nohino mti'mokumentiso sohonta a'amu hopi'nonohinofesikuno so'nji hofikoe hwaho ayo momingo sopo ho'nahumentisofoho. Oso hwe simo'mjo sohumta'ango temtitofoto hopi'nonohinoso imo'nimentohofofoho. Anitu a'amu somo hwaho ho'mo ho'mo uhwojiwo'nalofoho. ²⁷Anitu ose yonto kako a'amuso kakine'no watipenimopifento yalofoho. A'amu hofiko

Anitumo notipemafikui nuhwonifitnnefoho. Nakwo a'amu anga'no anga'nohino so'nnonjo sopo Anitu mofonepo humaho. ²⁸Hwe nom'ne sohwa ole ulimento,

Anitu nakwoe hwapingo hweho.

Nakwoe simano esyaofoso, nakwoe hano emoyoso, nakwoe songo humayoso kako anga'nohino hwapingo hweho.

Nom'ne hwe sekumta'ango huno'njo sohwo ole limento, Nakwo'ntnne kakoe mehomi'nwoho. ²⁹Nakwo Anituye mehomini'manji ole mosyafisiyo'njo uyano. A'amu hwaho kengo kengo nomantifi a'mohuyo'mango mti'mokuwo'ningkohofoho. Nakwoe Anitu kako hwahoponjo huyo'mango a'amu mti'mokuwo'ningkohofo pa'nyo hweho. Ose mosyafisiyo'njo uyano. ³⁰Hohonta a'amu Anitumne'no huno mosyafisiyo'njoso yo'mayo huyo'mango mti'mokahoningkofi Anitu nuhwononto hungkuno mujo'njo imentisofoho. I lohonta Anitu kako a'amu hopi'nonohino hn'nimo ole nelalofoho, Sekwoe honingkano wonyomo hohujo ikinjaofikui ngko Anitu ne sohwo'nimo tifi nningkapmno. Ose nelalofoho. ³¹Anitu a'amu hopi'nonohino somne'no sikuno yano ilofihwajiyo'ne ho'nahumentisofoho. Hwe fihumo yano ilofihwajiyo syoho so'no uhwosopo'mentisofoho. A'amu hopi'nonohinoso oso hwe huhwo sohumne'no huno uyoso'no Anitu utihwa'nyopo hwe pe'nyo sohumo songo ulika'mentisofoho. Oso hungkunoso Poul ulimentisofoho.

³²Oso hungkuno hwe pe'nyo sohumo apa'no songo ulika'mentiso so'no nupa'nontifi a'amu fehohnjo sitofo ulimentohofoho. A'amu nom'ne fehohnjoso ole ulimentohofi, Olo hungkuno hiloso apa'no upo'nano. ³³Oseso Poul a'amu somo nuliko'manto umentisofoho. ³⁴A'amu fehohnjo Poulimo ufohi'nontifi Jisasimo simeho hi'ntnnono umentohofoho. Hwe anga'no kakoe yofe Ntiyounisiyos kako *kaunisol* Aleyoupakos syoho'njo hweho. A'mu fisi kakoe yofe Ntomalisiyoho. Oso'nji nom'nesi'njoho.

Ango Koulin sopo Poul syoho imentisofoho.

18 ¹Oshonta Poul Atenis uliko'manto anga Koulinne'no umentisofoho. ²Oso nohumanto hwe Juta fihwo nohumentaningki uhwonimentisofoho. Oso hwe huhwo sohwo kakoe yofe Akwila. Kakoe anga hwapingo neso Pountos. Hohonta kako kakoe ape Pilisila'nji hwaho Itali uliko'manji pmentisiyefoho. Hwapingoso hwe yofe engo'njo Kiloutiyos kako a'amu Juta Loum humamotofo somo wae yaofahoningki hofiko anga kengo kengo pono humpo'mentohofoho. Oso a'mu siya'umo Poul jomo u'ma'mentisofoho. ³Pouli'nji oso a'mu siya'u'nji hofikoe syohoso afafoho. Hwapife anga molimotofoho. Oso Poul siko'nji nohumantifi syoho imentohofoho. ⁴Engolopohamo sikuno iyoho humayo somo Poul a'amu Jutafe tajo anga somo swonto hofiko'nji

hungkuno limotofofoho. Poul kako a'amu Juta'nji Ngkiliki'nji Jisasimo simeho hi'ntnnono uyifitne'ento lutihwamentisofoho.

⁵Hwangku sohonta Sailasi'nji Timouti'nji hwaho Masetouniya uliko'manji Poul ango Koulin humentanngki pmentisiyefoho. Siko nopahoningki Poul hwapife ango syoho uliko'manto Anituye hungkuno a'amumo lutihwamentisofoho. Ole ulimento, Hwe Anitu nakwoe hwahopo uhwatimentiso sohwo Jisas Kilaisiyoho. Ose ulimentisofoho.

⁶Olo hungkuno hilo so'no a'amu Juta fehohnjoso nakwolaho lontifi hofiko Poulimo sitofo ulimentofofofoho. Oso'no Poul kakoe hwapifemjo hintalinyo wae loho'nimentisoso kakoe hungkunomo haloho maposo'nefoho. Ose yonto ulimento, Sekwo tikanomo ufijo'manji sekwoe syohofoho. Nje syoho moi'wonoho. Sekwo a'amu Juta sokumo seliko'mahm'mo a'amu temtifo kengo somo Anituye hungkuno wolutihwamne'no yohono. ⁷Ose ulonto tajo ango somo nuliko'manto hwe nom'ne temtifo kengo sohwoe ango somno nowento osopo nohumanto lutihwamofofoho. Oso hwe huhwo sohwo kako Anitune'no jomo uliwo'ningkiso hweho. Kakoe yofe Taitas Jositos. Kakoe ango tajo ango'njo sopo afapo molinyofoho. ⁸Oso tajo ango mokosyohumayo sohwoe yofe Kilisiposiyoho. Kako kakoe ape'nji sikoe mehomi'nji hofiko Jisasimo simeho hi'ntnnono uyimentohofofoho. A'amu Koulin pi'ningoso Pouliye hungkuno nupa'nontifi simeho hi'ntnnono uyahoningkofi mijo kiyoma'mentohofofoho.

⁹Sikuno nom'nemo wojo hopa uhwonimentisoso Anitu ulimento, Kiko iyoho yohotoho. Kiko nje hungkuno yoloho fiso. Kiko mampi'nyo humahotoho. ¹⁰Ngko kiko'nji humaleno. A'amu nom'neso wonyo makumokufitnehofo. Oso ango lopo nje a'amu ne pi'ningo imo'nifitnefoho. Ose ulimentisofoho. ¹¹Oso'no Poul oso ango sopo soswo anga'no uyokolofahoningki osopo nohumanto Anituye hungkuno lutihwamofofoho.

¹²Hwe fihwo kakoe yofe Ngkaliyou, Loum mta'ango sohwo yofe engo nomanto hwaho Ngkilik mokosyohumayo sohonta a'amu Jutaso simeho afa inontifi Poulimo nakwolaho lontifi, hungkuno ujo'ne ango Ngkaliyou hungkuno ito'no mihwajiyone spono ipemotamentohofofoho. ¹³Ole ulimentofofi, Olo hwe lohwo kako Anitune'no tifi iningkayo so'no honingkano songo lonetihwalofoho. Olo honingkano songo losomo tifi iningwaso'manji hungkuno hohontajo somo womtihupeentanoho. ¹⁴Ose ulahoningkofi Poul hungkuno ulimonto yahoningki Ngkaliyou kako a'amu Juta somo ulimento, Olo hwe lohwo hungkuno Loummta'angomo hwotoho hmaso'manji ngko sekwoe hungkuno upa'ni'mnesohilo. ¹⁵I oso'no olo hiloso sekwoe honingkano hungkuno hohontajo mta'ango so'no sekwo'nohini mtitopmno. Nje syoho'maho. Sekwoe syohofoho. ¹⁶Ose ulonto ango mta'ni lihwatimentisofoho. ¹⁷Oso'no a'amu Juta

hiso hwe fihwo kakoe yofe Sousitenis tajo ango mokosyohumayo sohomo aho nokentifi ango hungkuno ito'no mihwajiyo sopo ikujoho fongku'mentohofofoho. Ose ko yahoningkofi Ngkaliyou kako hungkuno nom'ne mujofoho.

Hwaho Siliya ango Antiyouk sopo Poul asomo umentisofoho.

¹⁸Poul ango Koulin sopo a'amu Jisasimo iningkamotofo so'nji nohumentaningki sikuno nom'ne nuyokolofahoningki Poul oso a'amu somo uliko'ma'mentisofoho. Kako Pilisila'nji Akwila'nji siko'ya'u'nji nowentifi ango Sengkiliya sopo Poul kako Anitumo hungkuno nto ulimentiso so'no kakoe mijiyo hohwafo imokinimentisofoho. Hohwafo imokiningkahoningki yofayokinomo nokotasontifi hwaho Siliyamne'no wako'mentohofofoho. ¹⁹Hofiko ango Efesos i'mofawentifi Poul a'mu siya'umo nuliko'manto a'amu Jutafe ango uhu'mokiyo somo noswonto hofiko'nji hungkuno limentohofofoho. ²⁰Hofiko Poulimo ulimentohofi, Kiko nakwo'nji sikuno pi'ningo fohumaho. Ose ulahoningkofi oso hungkuno somo tifi miningkamentisofoho. ²¹O'o kako wamonto yonto ulimento Anitu ngkimo ole ntoso'manji, Kiko ango Efesos asomo fiwe ntososo, e'wa ngko wapmmonnoho. Ose ulonto Efesos uliko'manto yofayokinomo umentisofoho. ²²Yofayokino Sisaliya ifohohosyosyahoningki Poul a'amu Jisasimo iningkamotofo osopo humamotofo somo u'manto hungkuno we'e ulonto Antiyoukimne'no umentisofoho.

Apoulous ango Efesos sopo Anituye hungkuno ulimentisofoho.

²³Osopo nohumanto sikuno nom'ne somo umentisofoho. Kako hwaho Ngkolesiya'nji Filijiya'nji uhwontawento a'amu Jisasimo iningkamotofo somo yokumpohn'nyo sosofito foyohumamentisofoho.

²⁴A'amu Juta fihwo kakoe yofe Apoulousiyoho. Oso hwe huhwo sohwoe ango hwapingoso Alekisantiliyanoho. Kako ango Efesos sopo noponto humamentisofoho. Oso hwe huhwo sohwo Anituye iyoswo somo huno'njo hweho. Kako Anitune'no hungkuno wonyoangkafo liwo'ningkiso hweho. ²⁵A'amu nom'neso kakimo Anituye honingkanomne'no lutihwahoningkofi kako haloho'no yonto simaho wopingo umo'ningkahoningki nom'ne a'amu somo Jisasimne'no yoloho lutihwamentisofoho. I oso'no Jisasiye hungkuno fehohnjo kako huno muyofoho. O'o, Joun a'amumo mijo kiyomayo yahino so'no huno unyo hweho. ²⁶Kako a'amu Juta sofe ango uhu'mokiyo sopo olo hungkuno hiloso a'amu somo yokumpohn'nyo lutihwoma'mentisofoho. Pilisila'nji Akwila'nji siko olo hungkuno hiloso nupa'nonji hwe sohomo nutimanji sikoe angomno ipemotawenji osopo Jisasimne'no hungkuno hopi'nonohino lutihwamentisoyefoho. ²⁷Hwangku sohonta Apoulous hwaho Ngkilik sopo'ne'no wamo lonto, a'amu Jisasimo

iningkamotofo Efesos humamotofoso Apoulousimo ufo'mano lontifi hofikoe a'amu hwaho Ngkilik osopo humamotofo somne'no iyoswo mti'mokumentohofofoho. Ole mti'mokumentohofi, Olo hwe lohomo nakwoe a'amu hwasoho ulimno. Ose mti'mokumentohofofoho. A'amu Ngkilik somne'no Anitu hitoho ulofahoningki honingkano imo'mentisoso a'amu anga'no anga'no Jisasimo simeho hi'ntnnono umotofofoho. Oso a'amu homo somo Apoulous nu'manto ufo'ma'mentisofoho. ²⁸ Osopo Apoulousi'nji a'amu Juta Jisasimo miningkayo'njo so'nji utihwa'nyopo Jisasimne'no hungkuno hnnimentohofofoho. Apoulous kakoe huno hofikimo yakolo uloho'mentisofoho. Kako Anituye iyoswo mta'ango utihwanto ole lutihwamento, Oso hwe Anitu nakwoe hwahopo uhwatimentiso sohwo Jisas Kilaisiyoho. Ose lutihwahoningki hofikoe simehomo'mo nehopeho syafihu'mentohofofoho.

Ango Efesos sopo Poul syoho imentisofoho.

19 ¹ Apoulous ango Koulin osopo nohumentaningki Poul ango Antiyouk uliko'manto hwaho hwofiki'nyo'njo spono nowakento ango Efesos i'mofapmmmentisofoho. Osopo kako a'amu Jisasimo iningkamotofo fehohnjo somo tipema'mentisofoho. ² Poul a'amu homo somo ulimento, Sekwo Jisasimo simeho hi'ntnnono uyimentohoho sohonta Anituye Towahuno Wopingo ma'mentohofotaha. Ose ulahoningki ulimentohofi, O'o, nakwo Anituye Towahunomne'no mupa'nyo'nwoho. ³ Ose ulahoningkofi Poul ulimento, Mijo sekwo tihwoe hungkuno upo'ningkahoningkofi kiyosema'mentohofoto. Ose ulahoningki ulimentohofi, Jouniye hungkuno nalontifi mijo kiyonema'mentohofofoho. ⁴ Ose ulahoningkofi Poul ulimento, Hohonta Joun ole ulimojo hweho, A'amu hofikoe wonyomo hohujo ikinjaofikujo'no mijo wokiyosema'mnoho. Ose ulonto nom'ne hungkuno ulimento, hwe tifi pososohumo simeho hi'ntnnono uyimno. Ose ulimojo hweho. Oso hwe tiffinjo sohwo Jisasiyoho. Ose ulimentisofoho. ⁵ Oso hungkuno hiso nupo'ningkahoningkofi Jisasiye yofemo mijo kiyoma'mentohofofoho. ⁶ Ose yahoningkofi Poul a'amu homo somo aho kisosyahoningki Anituye Towahuno Wopingo a'amu somo uhula'ofonto hungkuno kengo kengo uyimentisofoho. Hofiko hungkuno kengo kengo lontifi Anituye hungkuno limentohofofoho. ⁷ Oso hwe sohwa aho hopi'nono sife mta'ni hufa'uyoho. ⁸ Poul a'amu Jutafe tajo angomo noswonto Jisasimne'no yokumpohn'nyo lutihwamentisofoho. Hamno hufa'u sihune memjaofahoningki kako ne'no liwo'nimojo hweho. Poul kako a'amu Jutaso Anitu nemokosyohumayo sopone'no simeho yiwolo'mokufitne'ento lutihwamentisofoho. ⁹ I oso'no a'amu fehohnjo yokumpohn'nyo imo'nontifi Jisasimo simeho hi'ntnnono muyofoho. Hofiko utihwa'nyopo Anituye Honingkanomne'no wonyo hungkuno

sitofa limentohofofoho. Oso'no Poul oso a'amu homo somo uliko'manto a'amu Jisas Kilaisimo iningkunyo nom'ne so'nji umentohofofoho. Sikuno huhwo huhwi Poul mesyilutihwayo sohwoe hungkuno angomo Jisasiye hungkuno lutihwamojofoho. Oso hwe mesyilutihwayo sohwoe yofe Tilanosiyoho. ¹⁰Poul ose yontaningki soswo hufa'u uyakolo'mentisofoho. A'amu hopi'nono hwaho Esiya sopo humamotofoso Jisasiye hungkuno upa'nimentohofofoho. A'amu Juta so'nji a'amu temtitofa kengo so'nji upa'nimentohofofoho.

Hwe Sefa sohwo kakoe hwomu sohwoe hungkunofoho.

¹¹Anitu Poulimo aho yokumpohn'nyo umokahoningki yo'mayo kengo wonyoangkafoso mti'mokumentisofoho. ¹²A'amu fihwafe hwapife we'e somo Poul aho pm'mokahoningki nomotawentifi a'amu mnokino'njo so'nji a'amu towahuno wonyo ehuhnamo'nnyo so'njimo uyahoningkofi a'amuso hwapife we'eso aho nopm'mokahoningkofi mnokino moi'wo imo'nimentisofoho. Towahuno wonyoso nuliko'mantifi umentohofofoho.

¹³A'amu Juta hwoso sohwa emoyontifi towahuno wonyo somo wae yao'motofihwafoho. Oso a'amu huhwo sohwa Jisasiye yofe lontifi towahuno wonyo somo wae yaofone'entifi limentohofofoho. Towahuno wonyo somo ulimentohofi, Poul hungkuno lutihwawo'ningkiso sohune'no Jisasiyoho. Oso hwe huhwo sohwoe yokumpohn'nyo'njo kengopo wokuhwatimo. Ose ulimentohofofoho. ¹⁴A'amu Juta yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohwo kakoe yofe Sefa, oso hwoe hwomu aho fehohnta'ni hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'u sohwa oso hungkunoso towahuno wonyo sohomo ulimentohofofoho. ¹⁵Oso hungkuno towahuno wonyo sohomo ulahoningkofi towahuno wonyo sohwo ulimento, Jisas sohune'no ngko huno niyohoho. Poul ntnne'no huno niyohoho. I sekwo tihwasilo, Ngko huno maniyohoyohoho. ¹⁶Ose ulonto hwe towahuno wonyo'njo somo a'amu sohwo hweka'mo yaofonto hofikoe hwapifemo sisimpento ikujoho yokumpohn'nyo fongku'mentisofoho. Oso a'amu huhwo sohwa hwe sohwoe angomo komo'no uliko'mantifi a'apaho tohino'nji hwapife ane hiyae humpo'mentohofofoho. ¹⁷A'amu Juta'nji a'amu kengo so'nji Efesos humamotofa sohwa olo hilo so'no nupa'nontifi iyoho unimentisofoho. Oso'no hofiko Jisasiye yofe ho'noma'mentohofofoho. ¹⁸Hwe moya'mi pi'ningo engo Jisasimo simeho umentohofoso hofiko hofikoe hohontajo yahino hofikoe yo'mayo wonyo so'no utihwa'nyopo yoloho ulimentohofofoho. ¹⁹A'amu pi'ningo engo peefo'nohwoso'no ki'nyo'no huno'njoso hofiko hofikoe iyoswo huno hwapingo'njo mti'mokumentohofoso nuhu'mokontifi a'amufe timopo toho uyo'mentohofofoho. Oso iyoswo somne hamniyohoso atofa limentohofoso *fifiti tausen* (50,000) kina imo'nimentisofoho. ²⁰Hohosohonta Jisasiye hungkuno yokumpohn'nyo imo'ningkahoningki

ango'meemo ho'ningkahoningki a'amu pi'ningo Jisasiye hungkunomo iningkamentohofofoho.

**A'amu Efesos sopo humamotofoso Poulimne'no
yoka hungkuno ulimentohofofoho.**

²¹Osohonta Anituye Towahuno Wopingo Pouliye hunomo uyahoningki Poul ole syafihu'mento, ngko hwaho Masetouniya'nji Ngkiliki'nji uhwonta'mo tifi Jelusalemno wamo, lonto limento, Ngko osopono u'mo hwangku ango Loum sopo uhwonimonnoho. ²²Ose syafisyonto kako hwe hufa'u kakimo ufo'mawo'ningkisiyo sohwa'u Timouti'nji Elastosi'nji oso hwa'umo Masetouniya'no uhwatimentisofoho. Poul sikimo nolihwajonto kako hwaho Esiya sopo we'enehwo humamentisofoho.

²³Oso hohosohonta a'amu fehohnjo Efesos humamotofoso a'amu Jisasiye Honingkanomo tifi iningkawowo'ningkohofoso somo wonyo uloho'mentohofofoho. ²⁴Oso ango sopo hwe fihwo kakoe yofe Ntemitiliyosiyoho. Kako sojo ewafo pa'nyoso huyo'mango syoho'njo hweho. Oso a'amu sofe anitu hwasyosi Atemisiyoho. Ntemitiliyos kakoe a'amu'nji hofikoe anitu hwasyosiye ango huyo'mango mti'mokahoningkofi a'amu hamniyoho engo'nji mpe imotofofoho. ²⁵Ntemitiliyos kako kakoe a'amu syoho afa'njo sohwamne'no joho ulahoningki uhu'mokumentohofofoho. Nuhu'mokahoningkofi ulimento, Olo syoho hiloso nakwoe hamniyoho hwapingofoho. ²⁶Oso hwe Poul sohwo kakoe yo'mayo syoho yiwo'ningkisoso sekwo huno moi'wonoho. Kako ole lutihwalofi, sekwo anitu aho'nji mti'mokuwo'ningkohofoso hwasyo anituyoho. Ne anefoho. Ose lutihwalofoho. A'amu pi'ningo engo oso hungkunoso nupa'nontifi tifi iningkowalokwofo. Olo hiloso nakwoe ango Efesosinohino'maho. O'o, nakwoe hwaho Esiya yawojo'meemnoho. ²⁷Oso hungkuno Poul lisoso nakwoe syohomo wonyo wonamokumontonoho. Oso'nohini'maho. Nakwoe anitu engosi Atemis kakoe ango wonyoangkafoso sokinjo pa'nyo umo'nimontefoho. Simo'mo a'amu Esiya so'nji hwaho yawojo'meemjo so'nji olo a'mu lohnne'no hwomtame uloho'motofofoho. I oso'no Pouliye hungkuno Atemisiye yofe engoso wonyo umokumonto yalofoho.

²⁸Ose ulahoningki a'amuso nupa'nontifi simeho tohino umningkahoningki mohm'no uliwo'nimentohofi, Nakwo Efesos so'nyuye Atemis yokumpohn'nyiyoho. ²⁹Ose ne'no uliwo'nontifi simeho fefoyo umokahoningki hofiko afa'no afa'no nolikafontifi angkuhwafo uhu'mokiyo sopono komo'no wentifi hwe hufa'u hwa'u Ngkaiyosi'nji Alisitakosi'nji oso hwa'umo kompemotawomentohofofoho. Oso hwe huhwo sohwa'u Masetouniyanta'ango hwa'u Pouli'nji emmojiyo hwa'uyoho. ³⁰Poul kako a'amufe simanopo waloho'mto yahoningki a'amu Jisasimo iningkamotofoso uhoholo'mmtohofofoho. ³¹A'amu fehohnjo

yofe engo'njo hwaho Esiya mokosyohumayo sohwa Poulimne'no hwe wopingo hweho hnnimentohofu sohwa Pouliyepono hungkuno ole lihwatimentohofi, Poul kiko oso uhu'mokiyo sopo nopohotoho.

³²Ose lihwamentohofoso a'amu uhu'mokiyo somjo sofe hunoso ehilo'mee'mentisofoho. A'amu fehohnjo hungkuno kengo liwo'nontaningkofi a'amu nom'ne sohwa nom'ne kengo hungkuno liwo'nimentohofofoho. Oso a'amu pi'ningo sohwa uhu'mokiyo so'no hwapingoso huno muyofoho. ³³A'amu Juta fihwa Alekisanta sohumo a'amu somo ulone'entifi usitofomotamentohofofoho. Oso'no Alekisanta ajwomo'mo nolohofonto hofikoe hungkunomo asomo ulimo lonto aho ho'noma'mentisofoho. ³⁴Ose ko yahoningki a'amuso Alekisanta yofe uhwofontifi Juta hweho lontifi hungkuno afa'no afa'no mohm'no uliwo'nimentohofi, Atemis nakwo a'amu Efesos so'nyuye a'mu engiyoho. Hofiko joho ne'no liwo'nontaningkofi mofehi'nyo simo'me hano uyoso hufa'u imo'nimentisofoho.

³⁵Tifi sohonta hwe fihwo yofe engo'njo a'amufe ifalifaliyo syoho'njo sohwo mampi'nyo fosyohumamno ulonto ulimento, Sekwo a'amu Efesos soku upa'nimno. A'amu hopi'nono huno ole uyalofoho, Nakwo Atemisiye ango engo so'nji oso sojo ahwomo mta'ango piwahu'mentiso so'nji mo kosyohumamwo'ningkuhwone'nwoho. ³⁶A'amu oso hungkuno somo ilojaofoneso tihwolo. Awonoho. Sekwoe simeho nto'no wasemo'nono. Fonifonyoso iyo'eno. ³⁷Olo hwe sekwo ipemotapohofu sohwa'u nakwoe Atemisiye ango engomjo hufo miyo hwa'uyoho. Siko Atemisimne'no sitofo mujofoho. ³⁸Ntemitiliyosi'nji kakoe syoho ulohofiyo so'nji hofiko nom'ne hwe sohumne'no hungkuno'njo'manji oso hungkunoso nakwoe hwe engo sohumne'no fipemotapmno. Osopo hungkuno jo'ne sikuno somo ito'no womihwajife. ³⁹Sekwo nom'ne hungkuno'njo hwasi'manji sikuno uhu'mokiyo ne somo walife. ⁴⁰Olo hungkuno ne'no lontaningkuji nakwoe hwe engo sohwa huno pipi syonafihupitnehofo. O'o, yolohoso ne anefoho. Hwe engo sohwa olo uhu'mokiyo so'no nalohonifijoso nakwo pefoho ulantanto. Awonoho. Nakwo hungkuno asomo mulanehwono. ⁴¹Ose ulonto a'amu hofiko uhu'mokiyo sopo nohumentaningkofi ulimento, Fohumpopmno. Ose ulahoningki humpo'mentohofofoho.

**Hwaho Masetouniya'nji Ngkiliki'nji osopo
Poul kako hano emoyamentisofoho.**

20 ¹Nohumpeehoningkofi Poul a'amu Jisasimo iningkawowo'ningkohofu somne'no ngkiyepono wapifento joho ulimentisofoho. Nuhu'mokahoningkofi Poul Anitumne'no hungkuno ulonto hofikimo usosofito'mentisofoho. Ose yonto ulimento nje a'amufu woseliko'ma'mne'no yohono. Sekwo mpanimno. Ose ulonto Masetouniya'no umentisofoho. ²Oso hwaho sopo uhwontawento a'amu

Jisasimo iningkawowo'ningkohofu somo Anitune'no hungkuno ulonto a'amu homo somo usosofito'mentisofoho. Osohonta kako Ngkilik hwaho spono umentisofoho. ³ Osopo nohumentaningki hamno hufa'u sihune uyakolo'mentisofoho. Nohumanto kako yofayokinomo Siliya'no wamto yahoningki a'amu Juta sohwa Pouli'mo wofonjosyano lontifi yahoningkofi Poul kako nupa'nonto huno yiwolo'mo lohofonto Masetouniya'no wamo limentisofoho. ⁴ Nom'ne a'amu Pouli'nji umentohofu sohwa hofikoe yofe ole, Soupata Pilosiye hwomu Mpeliyanta'ango hweho. Tesolounikanta'ango hwa'u Alisitakosi'nji Sekuntosi'njoho. Ngkaiyo Ntepe mta'ango sohwo'nji Timouti'njoho. Hwaho Esiya mta'ango hwa'u Tikikosi'nji Tiloufimosi'njoho. ⁵ Oso a'amu sohwa simo'mo nowentifi nakune'no ango Tilouas hontohumamentohofofoho. ⁶ Nakwo ango Filipai nohumentaningkuhwoni oso Sikuno Engo a'amu hofiko oso wopayo engo ka mo'nnyoso ane nyo'ne sikunoso moi'wo imo'ningkahoningki nakwo yofayokinomo nowentaningkuhwoni sikuno aho anga'no hopi'nono neyakolofahoningki ango Tilouas i'mofapmmmentihwonefoho. Osopo nohumentaningkuhwoni sikuno aho anga'no hopi'nonohino nom'ne mta'ni hufa'u neyakolo'mentisofoho.

Ango Tilouas sopo Poul kako hwe Jutikos sohomo ulika'mentisofoho.

⁷ Salole sikuno'nji a'amu so'nji nakwo nuhu'mokontani wosopayo nimentihwonefoho.⁸ Noningkahoningkuhwoni Poul a'amu somo lutihwamentisofoho. Kako mo'ningkanta wamo lonto imentisoso hungkuno nom'ne nom'ne lutihwamentisoso kuntoliyopo imo'nimentisofoho. ⁸ Nakwo ango yokintahopo tokilonjwa'mjo somo nohumentaningkuhwoni sikiloho pi'ningo sijimentisofoho. ⁹ Hwe songo fihwo kakoe yofe Jutikos osohwo kako ifofo hanopo nokehumentaningki Poul hungkuno ne'no lontaningki timosaho uningkahoningki nihu'nahone saho poyo pa'nyo fosyawa'mentisofoho. Fosyawa'mentisoso ango tokilonjwa'mjo hufa'u sihune somta'ni piwahu'mentisofoho. Nopiwesyahoningki a'amu hofiko utimano lontifi kotawentifi uhwonimentohofoso kako poyo nto pe'nimentisofoho. ¹⁰ Poul nokotawento hwomu poyo sohwoe a'apahopo pisongki'namofonto kehutnnoma lohofonto a'amu somo ulimento, Sekwo yomo ikutoho. Kako songo humaho. ¹¹ Oseso Poul angomo apa'no nokotasonto a'amu'nji wopayo kutikujo lohofontifi nimentihwonefoho. Nimentihwoneso Poul apa'no hungkuno ne'no lahoningki iyoho longkongkahoningki Poul nuliko'manto umentisofoho. ¹² Oseso a'amuso hwomu pe'nimentiso sohomo songo humahoningki kakoe angomo ipemotawentifi hofiko simaho wopingo umo'nimentisofoho.

---

⁸ 20:7 A'amu pi'ningo engo huno'njoso hofiko Jisasiye mikufo'nji honiyo'nji nyo'neso hofiko huno syafihu'motofofoho.

**Poul kako angu Tilouas uliko'manto angu
Miletos spono womentisofoho.**

¹³Poul nalimento, sekwo yofayokinomo ukuji angu Asous sopo woswo'nano. Ngko honingkanomo wamo. Ose nelahoningki nakwo yofayokinomo umentihwonefoho. ¹⁴Angu Asous sopo noswo'nontani Pouli'nji nakwo yofayokinomo nokotosontani angu Mitilininme'no umentihwonefoho. ¹⁵Mitilini nta'ni nowekentani mo'ningkanta hwaho we'e Kiyous mofonepo umentihwonefoho. Osopo nta'ni nowentani mo'ningkanta hwaho we'e Samousimne'no umentihwonefoho. Osopo nta'ni mo'ningkanta Miletos i'mofapmentihwonefoho. ¹⁶Poul nto nalimentisofoho. Sikuno Engo *Pentikousimo*^h ngko Jelusalem wohumamonnoho. Oso'no angu Efesos mamnehono. Hwaho Esiya sopo sikuno pi'ningo engo moneyakolofonehoho.

**A'amu angu Efesos sopo humamotofo sofe hwe engu
sohwamo Poul kakoe hungkuno ae'uyo uyimentisofoho.**

¹⁷Ose nalimentiso so'no angu Miletos i'mofapmentihwoneso Poul kako hwe engu a'amu Jisasimo iningkawowo'ningkohoho somo mokosyohumayo Efesosnta'angu sohwamne'no hungkuno ole lihwatimento, Sekwo nopikuij nohonimno. ¹⁸Ose lihwojahoningki a'amu Efesosnta'angu i'mofopahoningkofi Poul ulimento, Ngko hwaho Esiya humamentohe sohonta nje yahinoso sekwo huno moi'wonoho. ¹⁹A'amu Jutaso ngkimo wonyo ntohofane'entifi hungkuno ko hningkahoningkofi oso'no yo'mayo tango'nji nu'mahoningki ngko nje yofe hwotoho fenji simeho tango'nji Anituye syoho imentohefoho. ²⁰Sekwo huno seyohoho. Ngko iyoho manningkahoningki yo'mayo sefo'mayo'no losetihwamentohefoho. Angu uhu'mokiyo utihwa'nyo spono sekwoe angu so'mno Anituye hungkuno hopi'nono losetihwamentohefoho. ²¹Ngko a'amu Juta so'nji a'amu kengo so'njimo ole ulimento, Honingkano wonyo hopi'nonohinoso foho'naopmno. Anitumne'no sekwo huno fiwolo'mokumno. Jisasimo simeho hi'ntnnono uyimno. ²²Anituye Towahuno Wopingo kiko Jelusalemno fiso ntimaho. Ngko haloho yonji Jelusalemmne'no wasimonne'no yohono. Angu Jelusalem sopo peho woni'ma'mtolo. Ngko huno maniyohoyohoho. ²³Olo'nohino Towahuno Wopingo hungkuno yokumpohn'nyo ole ntahoningki, Impo'angomo ho'nakohufijoso kiko tango engo wotipema'monnoho.

²⁴I oso'no ngko iyoho manningkohoyohoho. O'o, nje a'apahomne'no huno masyofisyalokuyohono. Olo syoho nakwoe Hwe Engo Jisas ntapmentisoso moi'wo esojwamofo so'no syofisyalokweno. Syoho hiloso

^h 20:16 Ap. 2:1 enjwa so'mo fehonolo'mongkomaho.

Anitu a'amumo wopingo'nohini uyiwo'ningkiso so'no wolutihwamne'no yohono.

²⁵ Sekwo upa'nimno. Hohonta ngko nose'manji Anitu yokumpohn'nyo enemokosyohumayo so'no losetihwamentohefoho. I nom'ne sikunomo sekwo ngkimo manohonifitnnehofo. ²⁶ Oseso olo sikuno lomo hungkuno yokumpohn'nyo waselimonne'no yohono. Sekwo tikanomo ufijo'manji sekwoe syohofoho. ²⁷ Yo'mayo Anitu yoneso'no nto losetihwamentohefoho. Hungkuno fehohnjo hiyaso moho'nasiyofoho. O'o hopi'nonohino losetihwamentohefoho. ²⁸ Sekwo ito'no fehummamno. Anituye Towahuno Wopingo syoho nto seajpmmmentisofoho. Sekwo a'amu Jisasimo iningkawowo'ningkohofoho somo mokosyohumamno. Jisas kakoe honiyo'nji hofikimo mpe imentisofoho. ²⁹ Ngko huno ole niyohoho. Ngko sehwti'mo'me sohonta a'amu sikisiwojo pa'nyo sekwo'njo ajwo lopo nopikui wonyo wosemokantifeho. ³⁰ A'amu fehohnjo sekumta'ni nolikafikuji a'amu Jisasimo iningkawowo'ningkohofoho somo hwasyomo ipesemotakuji hwasyo hungkuno woselantifeho. ³¹ Oso'no ito'no mokosyohumamno. Oleso iningo sey'eno. Soswo hufa'u sihune neyakolofontaningki ngko imingo'nji sikuno'nji humotaho lonji a'amu anga'no anga'nohino sokumo Anituye hungkuno losetihwamentohefoho.

³² Ngko Anituye ahopo ho'nosesyalokweno. Kako a'amumo wopingo'nohini selohofiwu'ningkiso hweho. Kakoe hungkuno yokumpohn'nyo esesyohumahwosi, kakoe a'amu somo honingkanu wopingo iningkawo'ne yo'mayo wosejapmmmentonoho. ³³ Sekwoe hamniyoho hwapife yo'mayo so'no hi manimo'nimmentisofoho. ³⁴ O'o, sekwo huno moi'wonoho. Ngko sekwo'nji nohumanji ngko umofonyo iyo so'ne nje a'amumne'no mpe imentohefoho. ³⁵ Nto setihwamentohefoho. Oso pa'nyo sekwo fiyimno. Sekwo syoho yokumpohn'nyo ifijoso a'amu po'nifo somo ufo'mafikuno. Olo hungkuno Jisas nalimentisoso sekwo iningo sey'eno. A'amu nom'nemo yano'nohino uyiwo'ningkohofoso hofikoe simonyo iyoso nom'ne a'amu yo'mayo mawo'ningkohofoho somo yakolonoho.

³⁶ Poul oso hungkunoso moi'wo ulonto hofiko'nji hwomtame ehumantifi Anitumo jomo ulimentohofofoho. ³⁷ Ose yontifi hofiko humotaho lontifi Poulimo kehutnnoma'mentohofofoho. ³⁸ Sekwo apa'no manohonifitnnehofo ulimentiso so'no hofiko simeho tango umentisofoho. Hofiko yofayokinomne'no ipemotawomentohofofoho.

Poul kako Jelusalemne'no asomo umentisofoho.

21 ¹ Nakwo a'amu somo uliko'mentani yofayokinomo nokotosontani, nowekentani hwaho we'e Kous osopo i'mofapmmmentihwonefoho. Mo'ningkanta nakwo hwaho Loutes i'mofapontani osoponta'ango ango Patola i'mofapmmmentihwonefoho. ² I'mofapontani yofayokino nom'neso

hwaho Founisiyamne'no wamonto yahoningki uhwonontani osohumo nokotasontani wekapmmmentihwonefoho. ³Nowekapontani hwaho Saipilos uhwonontani oso hwaho sopo yofayokino hwonamonyo hohnta'ni uyokolofontani umentihwonefoho. Nowentani hwaho Siliya i'mofapontani ango Taiya sopo ifohohosahumentihwonefoho. Oso ango hopo sopo yofayokino ho'yango wojo'mesyamto umentisofoho. ⁴Osopo nohumentani a'amu Jisasimo iningkamotofo somo tipema'mentihwonefoho. Hofiko'nji nohumentaningkuhwoni sikuno aho anga'no hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'u neyakolo'mentisofoho. Anituye Towahuno sohwo a'amu somo kakoe huno uyahoningki hofiko Poulimo ulimentohofi, Kiko Jelusalem spono nowakehoto. Ose ulimentohofoho. ⁵Nakwoe sikuno hano iyoso'no imo'ningkahoningki nakwo angopono nuliko'mentani umentihwonefoho. A'amu Jisasimo iningkamotofo sohwa hofikoe ape sofanji mehomi'nji nakumo mitimomingo sopo nehwojamentohofoho. Osopo nakwo hwomtame ehumentani Anitumo isamayoka ulimentihwonefoho. ⁶Ose ulontani nakwo hnnimentihwoni, Nakwoe a'amu soku mpanimno, hnnimentihwonefoho. Nakwo yofayokinomo nokotosahoningkuhwoni hofiko angopono umentohofoho.

**Ango Sisaliya sopo hwe Akapos sohwo
Poulimo hungkuno ulimentisofoho.**

⁷Nakwo ango Taiya uliko'mentani nowekontani ango Toulemes sopo i'mofapmmmentihwonefoho. Osopo a'amu Jisasimo iningkamotofo so'nji noswo'nontani sikuno anga'no fosyawo'mentihwonefoho. ⁸Mo'ningkanta ango Toulemes uliko'mentani nowekentani ango Sisaliya spono i'mofapmmmentihwonefoho. Osopo nakwo Filipiye angomo humamentihwonefoho. Filip huhwo sohwo Anituye hungkuno lutihwamojo hweho. A'amu Jisasimo iningkamotofo ango Jelusalemmo humamotofoso Filipi'nji nom'ne hwe aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni anga'nohino sohwanji *apousel* sohwanne'no ufo'mayo'ne uhwosopo'mentohofoho. ⁹Filip kakoe mehomi musijo osofosofahu'nohino fafoho. Hofiko Anituye hungkuno lutihwamotofoho. ¹⁰Osopo nohumentaningkuhwoni sikuno fiso neyokolofahoningki hwe fihwo Anitu hungkuno uyahoningki limojo Jutiyanta'ango sohwo kakoe yofe Akaposiyoho. Kako i'mofapmmmentisofoho. ¹¹Nonetimanto Pouliye ahuloho nomanto kakoe sife aho'nji kilo'nonto ulimento, Anituye Towahuno Wopingo ole ntohoho. Olo ahuloho lo'nji kakwo'yohwo sohomo a'amu Jutaso Jelusalem ango sopo olo pa'nyolo nokilohofikuji a'amu temtitofu kengo sohware ahomo woho'nokisyantifeho. ¹²Ose nelahoningki upo'nontani nakwo a'amu Jisasimo iningkamotofo nom'ne so'nji Poulimo yokumpohn'nyo ole ulimentihwone, Kiko Jelusalemne'no nosohoto. ¹³Ose ulahoningkuhwoni Poul nalimento, Sekwo humotaho

peho'no sontantikwofo. Nje simeho tango niyohoho. Jelusalem ango sopo ngkimo impe intofanihufijoso Jisasiye yofe ho'nomayo'ne pe'nimeso wopingofoho. ¹⁴Ose nelahoningki nakwo Poulimo nom'ne huno uyoso hopo'maho. Oso'no nakwo apa'no majofoho. O'o, ole ulimentihwoni, Yo'mayo Anitu yoneso umo'nimontonoho. Ose ulimentihwonefoho.

**Jelusalemjo hwe engo sohwamo Poul
kakoe hungkuno ulimentisofoho.**

¹⁵Hwangku sohonta nakwoe ho'yango ito'no nuhu'mokontani Jelusalemne'no uliko'ma'mentihwonefoho. ¹⁶A'amu Jisasimo iningkamotofo fehohnjo nakwo'nji umentihwonefoho. Hofiko Nasouniye angomo ipenemotawomentohofofoho. Oso hwe Saipilosnta'ango huhwo sohwo hohonta Jisasimo iningkamojo hweho. Nakwo kakoe angomo humamentihwonefoho. ¹⁷Humamentihwoneso Jelusalem ango sopo i'mofopahoningkuhwoni a'amu Jisasimo iningkamotofoso nonahonontifi simeho wopingo umo'nimentisofoho.

¹⁸Mo'ningka nakwo Pouli'nji Jemis sohomo uhwonyo'ne umentihwonefoho. A'amu Jisasimo iningkamotofoso hofikoe hwe engo sohwanji pmentohofofoho. ¹⁹Poul a'amu sohwamo, Nje a'amuhwafu ulonto, yo'mayo wopingo Anitu a'amu temtitofu kengo somne'no uloho'mentiso so'no yoloho ulimentisofoho.

**Poul kako hwe engo sohwafe hungkunomo tifi iningkawento
Anituye ango engo somo humentisofoho.**

²⁰Oso hiso'no nupa'nontifi Anitumo isamoyoka ulimentohofofoho. Ose ulontifi Poulimo ulimentohofi, Ningkwahwo. Kiko huno moi'wonoho. A'amu Juta pi'ningo engoso Jisasimo iningkamotofofoho. Oso a'amu hiso Mousesiye honingkano hungkuno hohontajo somo yokumpohn'nyo mo kosyohumawo'ningkohofihwafoho. ²¹A'amu fehohnjo oso a'amu homo somo kikine'no hungkuno hwasyo ulimentohofofoho. Ole ulimentohofi, Poul a'amu Juta ango kengopo humamotofo somo Mousesiye hungkuno hohontajo somo tifi iningkakutoho uliwo'ningkiso hweho. Ole ulalofi, Sekwo sekwoe mehomi sohwamo a'apaho sihu kolofikutoho. Sekwo oso honingkano hungkuno hohontajo somo apa'no tifi iningkakutoho. Ose ulalofoho ulimentohofofoho. ²²Oso'no pipi yanehwono. Poul ntopohoho upo'nantifeho. ²³Oseso nakwo kilalokuhwoneso kiko tifi finingkayo. Hwe osofosofahu'nohino sohwa a'amu Jutafe yahinomo iningkayo so'no Anitumo ole ulimalofi, Anitu kiko nehonontaningkiji oloso uyantane'yihwono. Ose ulimalofihwafoho. ²⁴Kiko oso hwe sohwamo ufohi'ningkohojo hofiko'nji oso yahino kiho'maso semokiyo so'no fiyimno. Kiko hofikine'no hamniyoho ho'nasyohoji hofiko oso yahino nihu'nahone ifijoso a'amu huno ole uyono. Kikine'no

upa'nimalofoso hungkuno hwasyofoho. Kiko Mousesiye hungkunomo iningkawalokuno so'no hofiko uhwonantifeho. ²⁵A'amu temtitofu kengoso Jisasimo iningkawowo'ningkohofu somne'no hungkuno nto kotoku'malohwone so'no iyoswo mti'mokuyahojimalohwonefoho. Ole mti'mokumalohwoni. Yahu yihufo a'amu nom'nehwo hwoso sohumo uyifijoso sekwo noningkutoho. Honiyoso nonyo'eno. Tongo yahu ti'wangomo nano jilipopijoso nonyo'eno. Yo'mayo honingkano akngkilike iyo'eno. Ose ulimentohofofoho. ²⁶Oso'no mo'ningkanta Poul oso hwe osofosofahu'nohino sohwamo utimanto oso yahino kiho'maso imokiyo so'no imentohofofoho. Ose yontifi hofiko Anituye angu engu somo nohotoswontifi hwe engu sohwamo oso yahino kiho'maso imokiyo so'no moi'wo imo'none so'no ulimentohofofoho. Oso sikuno somo Anitumne'no a'amu anga'no anga'nohino tongo hu'meesiyo'ne uyantifeho.

**Anituye angu engu somo a'amu Juta sohwa Poulimo
aho kemokosyohumamentohofofoho.**

²⁷Sikuno aho fehohnta'ni hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'u moi'wo umo'nimonto yahoningki a'amu Juta hwaho Esiyanta'angu sohwa Poulimo Anituye angu engu somo uhwonimentohofofoho. Nuhwonontifi hwe moya'mi hopi'nono ulikafontifi Poulimo aho ko'mentohofofoho. ²⁸Nokentifi hofiko mango mohm'no lontifi ulimentohofi, Sekwo a'amu Isilael soku, fonefo'mapmno. Olo hwe lohwo kako angu'meemo emoyonto nakwoe yahinomne'no Mousesiye honingkano hungkunomne'no olo angu engu lomne'no hungkuno wonyo liwo'ningkiso hweho. Oso'nohino'maho. O'o, olohonta kako a'amu temtitofu kengu sohwamo olo angu wopingo lomo ipemotapiso so'no angu wonyo kiho pa'nyo imo'ningkohoho. Ose ulimentohofofoho. ²⁹Oso hungkuno hiso hwapingo ole. Hofiko Poulimo uhwonimentohofoso kako a'amu temtitofu kengu angu Efesosnta'angu Tiloufimos oso hwo'nji angu Jerusalem nohumentaningki uhwonontifi hwasyo ole syafihu'mentohofi, Poul oso a'amu sohwangi Anituye angu engu somo ipemotaswohoho. Ose limentohofofu.

³⁰Oso'no Jerusalem mta'angu a'amu hopi'nonohino yomo yontifi mango engu liwo'nontifi yohoto yohotofo mjaloho'nimiwentifi uhu'mokumentohofofoho. Hofiko Poulimo aho kemotaswopahoningkofi Anituye angu engomju hoku'yo hopi'nono pijwahumentohofofoho.

**Hwe itokuso'nju sohwamo mokosyohumayo yofe
engu'nju sohwa Poulimo utima'mentisofoho.**

³¹Hofiko Poulimo wofonjosyantifi ikujoho posontaningkofi hwe yofe engu'nju itokuso'nju mokosyohomayo sohumne'no hungkuno ho'nimentisofoho. Hofiko ole ulimentohofi, A'amu Jerusalem hofiko ikujoho fongki'nalokwofo. ³²Ose upa'nontifi hwe yofe engu'nju sohwo

kakoe a'amu itokuso'njo soh wamo nomanto a'amu uhu'mokiyo sopo komo'no pmmmentohofofoho. A'amu Jutaso hwe yofe engo'njo sohwo'nji a'amu itokuso'njo sohwanjimo uhwonontifi hofiko Poulimo apa'no ikujoho mafongku'mentohofofoho. Hofiko uyohohu'mentohofofoho. ³³Hwe itokuso'njo yofe engo'njo sohwo Poulimo aho nokento kakoe a'amu soh wamo ulimento, Sekwo ahwomo nano hufa'u nomafikui hwe lohomo hmtofahumno. Ose ulonto ulohonimento. Olo hwe lohwo tihwolo. Peho imasoto. ³⁴Ose ulohoningkahoningki a'amu fehohnjo hungkuno anga'no lontaningkofi a'amu nom'ne sohwa hungkuno kengo johohoningkofi hungkuno engo ho'nimentisofoho. Hungkuno pi'ningo engo ho'ningkahoningki hwe yofe engo'njo sohwo yoloho hwapingoso mupa'nimmentisofoho. Oseso kako itokuso'njo soh wamo ulimento, Poulimo itokuso'njo soh wafe angomo motasimno. ³⁵Ose ulahoningki oso angohomo somo kotasiyo sopo nomotosahoningkofi a'amu pi'ningo engo kakimo wofonjasyano lahoningkofi a'amu itokuso'njo sohwa utimotasimentohofofoho. ³⁶A'amu pi'ningo engoso tifi iningkasontifi ulimentohofi, Fonjahumno.

Poul a'amu Juta somo kakoe hungkuno ulimentisofoho.

³⁷Hwe itokuso'njo sohwa hofikoe angomo womotoswantifi yahoningkofi Poul hwe yofe engo'njo sohomo ulimento, Hungkuno wakilimonne'no yohono. Ose ulahoningki hwe huhwo sohwo ulimento, U, Kiko Ngkilik hungkuno huno'njo hwsilaho. ³⁸Ngko huno ole syafisyohono. Kiko hwe engo Ijip mta'ango soh wosi a'amu hwahomokosyohumayo soh wamo wafongku'monji yonji kakoe a'amu hosimno *foua tausen* (4000) sohwanji hwahoa'amu anepono ipemotawomentohino hwsosho. ³⁹Ose ulahoningki Poul ulimento, Ngko a'amu Juta hwo'nyoho. Nje hwapingoso hwahoa Silisiya angomikunimposo Tasosnta'ango hwo'nyoho. Nje a'amuhwe, olo a'amu loh wamo ulimonne'no yohono. Wopingotaho. ⁴⁰Ose ulahoningki hwe yofe engo'njo sohwo eno ulahoningki Poul kotasiyo sopo lohofonto a'amumne'no mampi'nyo humayo'ne aho ho'noma'mentisofoho. Mampi'nyo yahoningkofi Poul Hipilu hungkuno'nji ulimentisofoho.

22 ¹Poul ole ulimento, Ningkwahwosafo, Mpohwosafo, sekwo upa'nimno. Sekwo hungkuno ntohofo so'no ngko nje hungkuno asomo waselimonne'no yohono. ²Ose ulahoningki a'amu Jutaso hofikoe hungkuno Hipiluso upa'nontifi songo songo mimmentohofofoho. Poul apa'no ulimento,

³Ngko a'amu Juta hwo'nyoho. Nje na'u kako hwahoa Silisiya angotaso sopo aswo nima'mentisofoho. Ngko engoso olo angohelusalem lopo wo'mentohe hwo'nyoho. Ngkimo hungkuno mesyolontihwayo sohwo Ngkomeliyeliyoho. Kako nakwoe ajuyohwosafe honingkanone'njo

lontihwamojofoho. Oseso ngko Anituye hungkuno yokumpohn'nyo iningkayoso sekwo olohonta iningkowalokwofo hopa iningkamote hwo'nyoho. ⁴Ngko a'amu Jisasimo simeho hi'ntnnono umotofo somo wonyo ulohom'otefoho. Fehohnjo poyo pe'nimentohofoho. Fehohnjo somo ahwomo nano intofonji impo'angomo intofahumentohofoho. ⁵Hungkuno nehopi selalokweno. Hwe yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohwo'nji a'amu *kaunisol* syoho'njo sohwanji hofiko olo hilo so'no huno moi'wonoho. Hofiko nje yahino so'no waselife. Hofiko a'amu Juta ango Ntomasikos humamotofo sohwanne'no ifalialiyo mti'mokontifi ntapmentohofoho. Nomanji ole limentoho, a'amu Jisasimo iningkamotofo somo ahwomo nano intohm'mo ango Jelusalem tohino engo mayo'ne'no womotasimne'no yohono lonji umentohofoho.

Poul Anituye a'amu ne imo'nimentisofo so'no ulimentisofoho.

(Apousel sohwafe Syoho 9:3-19; 26:12-18)

⁶Ngko nowenji hinjo sopo Ntomasikos mofone sopo i'mofowahoningko nihi'no komo'no pomponaho engo ahwomo mta'angoso ntoho'mentisofoho. ⁷Osohonta hwahopo piwasyonji hungkuno ole upa'nimentoho. Soul, Soul, Kiko ngkimo wonyo peho'no ntohofantokuno. ⁸Ose ho'ningkahoningki ngko ulimentoho, Hwe engofo, kiko tihwosilo. Ose ulahoningko ntimento, Ngko Jisas Nasaletnnta'ango hwo'nyoho. Kiko wonyo ntohofantokuno. Ose ntimentisofoho. ⁹Hwe ngko'nji umentohofoho sohwa hofiko pomponaho'nohini uhwonimentohofoho. Hofiko mampaho oso hwe ntimentiso sohwo mupa'nyofoho.

¹⁰Ngko ulimentoho, Hwe Engofo, ngko pipi imnehono. Ose ulahoningko ntimento, Kiko nolikafohoji Ntomasikosimne'no fiwano. Osopo nuhuji hwe fihwo noku'mahwosi yo'mayo syoho kiko ihne'enji imentohe so'no walokitihwono. ¹¹Ose ntahoningki oso pomponaho mikunimposo engoso ntimentiso so'no timp'i'nyo nimo'ningkahoningki a'amu ngko'nji umentohofoho sohwa ngkimo aho nimp'o'nontifi Ntomasikosimne'no ipemotaniwomentohofoho.

¹²Oso hopo sopo hwe fihwo humunyoponoho. Kakoe yofe Anonaiyasiyoho. Kako neyakwosafe honingkanomo tifi iningkawowo'ningkiso hweho. A'amu Juta Ntomasikos humamotofoso ole hnnimentohofi, Kako hwe wopingo hweho. ¹³Oso hwe huhwo sohwo noni'manto ntimento, Ningkwahwo Souliyo, Jije timo apa'no uhwonimonnoho. Ose ntahoningki oso hohosohonta nje timo wopingo nimo'ningkahoningki kakimo uhwonimentohefoho. ¹⁴Nuhwoningkahoningko ntimento, Neyakwosafe Anitu sohwo kako yo'mayo yone so'no kiko huno kiyone so'no kuhwosopo'mentisofoho. Kiko oso hwe ahwomo mta'ango nakwoe hwahopo uhwatimentiso sohomo uhwonyo so'no kakoe mampaho upa'nyo so'no kuhwosopo'mentisofoho.

¹⁵Hwangku kiko kakoe hungkuno ulihnnefoho. Kiko a'amu somo ya'moyo uhwonjo so'no upa'nyo so'no ulihnnefoho. ¹⁶Oso'no peho'no hontohumahnno. Kiko nolikafohojo'no ngko mijo wokiyokuma'mo. Kiko Jisasimo jomo ulohojo'no kako jije wonyoso wae weekumofono.

Anitu a'amu temtitofu kengo somo Poul uyimentisofoho.

¹⁷Hwangku ngko Jelusalem apa'no nopenji Anituye angu engo somo Mpohumo jomo ulonji wojo hopa uhwonimentohefoho. ¹⁸Hwe engo sohumo nuhwoningkahoningko ntimento, Kiko komo'no Jelusalem uliko'maho. Kiko olopo humahojo'no'manji nje hungkuno lutihusoso hofiko mupa'nifitnnehofo. ¹⁹Ose ntahoningki ulimento, Hwe Engofo, hofiko huno moi'wonoho. Ngko a'amu kikimo simaho hi'ntnnono kijapiwo'ningkohoho somo angu uhu'mokiyoso mta'angu nomanji ikujoho fonjonji impo'angomo intofohumalefoho. ²⁰Oso hwe Sitifen, jije hungkuno limojo sohumo fonjahumentohoho sohonta osopo ngko hofiko'nji nohumanji osohi so'no nje simaho wopingo nimo'ningkahoningki a'amu fonjahumentohoho sohwafe manji'mofo yo'mayoso mokosyohumantohoho. ²¹Ose ulahoningko ntimento Kiko mpano, Ngko kikimo honingkanu sawemo sopo a'amu kengo somne'no wokuhwatimo. Ose ntimentisofoho.

Hwe itokuso'njo mokosyohumayo yofe engo'njo Loum mta'angu sohwo Poulimo mokosyohumamentisofoho.

²²Poul oso hungkuno a'amu kengo somne'no ulahoningki a'amu Jutu nupa'nontifi johu mohm'no ulimentohofi, Fonjahumnu. A'amu oleso olo hwaho lopo mohumanehoho. ²³Oso hungkunoso ne'no lontifi hofikoe hwapife yo'mayoso yojasyontifi hwaho husontifi husa'mentohofoho. ²⁴Ose yontaningkofi hwe yofe engo'njo kakoe a'amu itokuso'njo sohwanu ulimento, Poulimo angomu ipemotasyikuji ole ulimnu, A'amu sohwa mango engu kilohofoso peho'neto. Oso'no fonaso. Monajo'manji ikujohu wokufonjano. Ose ulimnu.

²⁵Ose ulahoningki hwe sohwa Poulimo hofiku impe intofontaningkofi Poul hwe mnokino manji'mofo'njo kako'njopo humentanjo sohumo ulimento, Olo sekwoe yahinotaho. A'amu Loumnta'angu sohumo kakoe hungkuno mikwalofe'njo yontifi siki ikujohu fongku'motofoso sekwoe yahinotaho.

²⁶Ose ulahoningki hwe sohwa nupa'nonto nowento hwe yofe engo'njo sohumo ulohonimento, Kiko peho yalokunu. Olo hwe lohwo Loummjo sohwafe hwomufoho. ²⁷Ose ulahoningki hwe sohumo nupa'nonto Poulimo nu'mantu ulohonimento, Ole njo. Kiko Loumnta'angu hwasilaho. Ose ulahoningki Poul ulimento, Ou, ngko Loum mta'angu hwo'nyoho. ²⁸Ose ulahoningki hwe yofe engo'njo sohwo ulimento, Ngko hamniyoho engu

ho'naofonji a'amu Loum imo'nimentohe hwo'nyoho. Ose ulahoningki Poul ulimento. Nje mpohwo Loum mta'ango hweho. Oso'no ngko a'amu Loum hwo'nyoho. ²⁹Ose ulahoningki a'amu Poulimo impe intofontifi ikujoho wofonjantifi imentohoho sohwa uyohohu'mentohofofoho. Hwe yofe engo'njo sohwo olo a'amu Loum mta'ango lohomo impe intofohe so'no tohino engo woma'monntikeno. Ose lonto iyoho unimentisofoho.ⁱ

³⁰Hwe yofe engo'njo sohwo kako a'amu Juta Poulimo hungkuno ulohoho so'no yoloho hwapingo upa'nimo lonto mo'ningkanta Poulimjo ahwomo nano usihutofonto kako a'amu tajo ango syoho'njo yofe engo'njo sohwanji a'amu *kaunisol* syoho'njo sohwanjimo hungkuno ole lihwatimento, Sekwo uhu'mokumno. Ose lihwajonto Poulimo ipemotasono a'amufe simanopo uhumati'mentisofoho.

**A'amu Jutafe 'kaunisol' sohwaro Poul kakoe
hungkuno lutihwamentisofoho.**

23 ¹Poul a'amu *kaunisol* syoho'njo sohwaro timo yokumpohn'nyo uhwononto ulimento, Nje hwe sifahwe, Anitu nohonontaningki yo'mayo imoteso mjimiwenji olohontajo'nji ole nnantofoho, Ngko honingkano wonyo'njo hwonim'aho. Ose nnantofoho. ²Ose ulahoningki Anonaiyas tajo ango syoho'njo yofe engo'njo sohwo kako'njo sopo humalowentaningkofo sohwaro ulimento, Pouliye mangomo fongkupmno. ³Ose ulahoningki Poul ulimento, Kiko a'apaho wopingo'njo hwasoho. Simeho mo'mo pisakino'njo hwasoho. Anitu wakufonjono. Kiko nje hungkunomne'no ito'no menihwajiyo'ne hwosi nohumanji honingkano ito'nohino somo hwotoho fenji nifonjohino.

⁴Ose ulahoningki a'amu Pouli'njopo lohofontifi limentohofi, Kiko Anituye hwe yofe engo'njo sohwo sitofo lulalokuno.

⁵Ose ulahoningkofi Poul ulimento, Nje a'amufu. Ngko Anituye hwe yofe engo'njo sohune'no huno maniyohoyohoho. Huno ole niyohoho Anituye hungkuno ole nalimento, Sekwo a'amu semokosyohumayo somo hungkuno wonyo ujo'eno. Oso'no ngko huno niyohoho.

⁶Ose ulonto Poul uhwonimentisoso, A'amu *kaunisol* syoho'njo sohwa fehohnjo a'amu Satiyusiyoho. Fehohnjo a'amu Falisiyoho. Ose uhwononto *kaunisol* a'amu sohwaro mango engo ulimento, Nje a'amu hwafo, ngko a'amu Falisi hwo'nyoho. Nje mpohwo a'amu Falisi hweho. A'amu poyo pe'nyoso apa'no likapitnnefoho. Olo hilo so'no ngko hontohumaleno. Oso'no ngko a'amu somo oso hungkunoso lutihwawo'ningkohe hwo'nyoho. Olo hilo so'no sekwo ngkine'no hungkuno ho'nosyalokwofo.

⁷Ose ulahoningki a'amu Falisi sohwanji a'amu Satiyusi sohwanji yoka hnnontifi husilo'mentohofofoho. ⁸Hwapingoso a'amu Satiyusi sohwa

ⁱ 22:29 Loumjo sohware honingkano hungkunoso olenoho. A'amu Loum mta'ango sohwo ikujoho fongkiyo so'no yokumpohn'nyo wo'nyofoho.

ole liwo'ningkohofi, A'amu poyo pe'nyoso apa'no molikapitnnohofo. A'amu ahwomo mta'ango so'nji towahunu ntnne so'nji mohumuyoho. Ose liwo'ningkohofihwafoho. I oso'no a'amu Falisi sohwa oso hungkuno hufa'u so'no hwasyofoho liwo'ningkohofoho. Hofiko olo hilo somo simeho uyiwo'ningkohofi, A'amu poyo pe'nyoso apa'no songo likapitnefoho. A'amu ahwomo mta'angoso towahunu ntnne'no humalofo. Ose liwo'ningkohofoho. ⁹Oso'no hofikoe yokaso engo imo'ningkahoningki a'amu Falisi fehohnjo honingkano hungkuno mesyilutihwayo sohwa nolikafontifi yokumpohn'nyo ulimentohofi, Poul kako wonyo miyiwo'ningkiso hweho. Hwe ahwomo mta'ango hwolikeno towahunu hwolikeno Poulimo ulimaso'manji kakoe syohofoho.

¹⁰Ose ulahoningkofi yokaso mikunimposo imo'ningkahoningki hwe itokuso'njo yofe engo'njo sohwo ole syafihu'mento, a'amu sohwa Poulimo yokino yohosiyo hohnta'ni ifijo so'no wope'nimtonoho. Ose syafihu'mentiso so'no iyoho uningkahoningki kakoe a'amu itokuso'njo sohwamo ulimento, Sekwo oso a'amu sohwamo ajwomo'mo nowekuji Poulimo utimafikuji sekwoe angomno fipemotasimno. Ose ulimentisofoho. ¹¹Mo'ningkanta sikwo'miyo somo Jisas Pouli'njopo nolohofonto ulimento, Yokumpohn'nyo hmno'nyo. Ango Jerusalem lopo ngkine'no hungkuno yokumpohn'nyo ulimahnnofoho. Oso pa'nyo ango Loum sopo ngkine'no apa'no ulimonnoho. Jisas ose ulimentisofoho.

**A'amu Juta Poulimo wofonjasyano nolontifi
hungkuno nano mtito'mentohofoho.**

¹²Mo'ningka imingo ne'nji a'amu Juta nuhu'mokontifi hungkuno yokintahopono lontifi ole mtito'mentohofi, Nakwo Poulimo wofonjasyano. Kako songo nohumentaningkuhwosi nakwo wopayo'nji mijo'nji monanehwono. Ose mtito'mentohofoho. ¹³Oso a'amu huhwo sohwa oso hungkuno mtito'mentohofi sohwa a'amu we'e pi'ningo'maho. A'amu *foutimo* (40) yakolonoho. ¹⁴Ose mtitofontifi hofiko nowentifi a'amu tajo ango syoho'njo sohwanji hwe engo sohwanji oso hwamo ulimentohofi, Nakwo hungkuno yokintahopono lontani ole mtitofihwono, Nakwo Poulimo wofonjasyantane'no yihwono. Kako songo nohumentaningkuhwosi nakwo wopayohwa mijohwa monanehwono. ¹⁵Oso'no sekwo a'amu *kaunisol* syoho'njo sohwanji sekwo hwe itokuso'njo yofe engo'njo sohune'no mo'ningka hungkuno filihwatimno. Ole ulimno, Nakwo Poulimo nom'ne hungkuno ulohonantane'no yihwono. Oso'no olopo fipemotape. Ose ulimno. Oseso nakwo honingkanopo Poulime'no nohontohumehwasi fonjasyoso olopo maponehoho. Ose ulimentohofoho.

¹⁶Olo hilo so'no Pouliye koifahwo nupa'nonto nowento a'amu itokuso'njo sohwafe angomo noswonto a'amu Juta Poulimo

nofonjosyane'entifi limentohoho so'no Poulimo ulimentisofoho. ¹⁷Ose ulahoningki Poul a'amu mnokino manji'mofo'njo sohune'no joho ulonto ulimento, Olo hwomu lohwo hwe itokuso'njo yofe engo'njo sohune'no hungkuno ulimte'no yohoho. Osopo fipemotaso. ¹⁸Ose ulahoningki hwe huhwo sohwo ipemotasono hwe yofe engo'njo sohomo ulimento, Poul impo'angomjo sohwo ngkine'no joho ntonto ntohoho, Olo hwomu lohwo hwe itokuso'njo yofe engo'njo sohune'no hungkuno ulimte'no yohoho. Osopo fipemotaso. Ose ntohoho.

¹⁹Ose ulahoningki hwe yofe engo'njo sohwo hwomu sohomo aho nokento siko'nohinopo ipemotawento ulohonimento, Pehofowantimonnto. ²⁰Ose ulahoningki hwomu sohwo ulimento, A'amu Juta hungkuno ole mtitofohoho, Mo'ningkanta hungkuno ole wokilantifeho, Kiko *kaunisoli*'njopo Poulimo fipemotape. Hofiko Poulimo kakoe hungkuno hwapingo so'no ulane'entifi hwasyo poji yalokwofo. ²¹Oso'no hofikoe hungkunomo kiko iningkahutoho. Hwapingoso a'amu *foutimo* (40) hwofilo'nnyo sohwa hofiko honingkanopo hiyaso humafikujji Poulimne'no wohontohumantifeho. Oso a'amu huhwo sohwa hofiko ole mtitofohofi, Nakwo Poulimo wofonjosyano. Poul songo nohumentaningkuhwosi nakwo wopayohwa mijohwa monanehwono. Ose mtitofohoho. Kiko eno ulohoji Poulimo uhwojiso'manji honingkanopo wofonjosyantifeho. ²²Ose ulahoningki hwe yofe engo'njo sohwo hwomu lohomo yokumpohn'nyo ulimento, Olo hiloso ntohino so'no nom'ne a'amu somo nulohotoho. Ose ulonto hwomu sohomo uhwatimentisofoho.

**Hwe yofe engo'njo hwaho mokosyohumayo Felikis
sohwoepono Poulimo ipemotawomentohohofoho.**

²³Nuhwajonto kako hwe hufa'u mnokino manji'mofo'njo sohwa'umne'no joho ulonto ulimento, Siko a'amu itokuso'njo *tu hantilet* (200) sohwanji nom'ne a'amu ahwomo yahuponjo kehumawo'ningkohoho *sefenti* (70) sohwanji nom'ne a'amu hosimno'njo *tu hantilet* (200) sohwanji hano iyo'ne ito'no fesyo humunyo. Olo sikwo'miyo lomo, (9 *kilouk*), osomo sekwo ango Sisaliya sopono fiwanimno. ²⁴Nom'ne ahwomo yahuso Poul kehumayo'ne fesyo humunyo. Sekwo Poulimo ito'no ipemotaskujji hwe yofe engo'njo hwaho mokosyohumayo Felikis sohune'no utimotapmno. ²⁵Ose ulonto kako iyoswo ifalifaliyo ole mti'mokumento,

²⁶Ngko Kiloutiyos Lisiyasi'ni olo iyoswo loso hwe wopingo yofe engo'njo hwaho mokosyohumayo Felikis sohwasimne'no mti'mokalokweno. Nje Felikis. ²⁷A'amu Juta olo hwe Poul lohomo nokentifi wofonjosyano lontifi imalofohoho. Kako a'amu Loum hweho upa'nimale so'no ngko nje a'amu sohwanji nowentani utima'malohwonefoho. ²⁸A'amu Juta Poulimo wonyo hwasoho ulimalofo so'no oso hwapingoso huno waniyono lonji Poulimo *kaunisol*

sohwafepono ipemotawomalefoho. ²⁹Osopo huno ole tipema'male, Hofiko hofikoe honingkano hungkuno somne'no Poulimo ulimalofofoho. I oso hiso'no poyo mape'nonehoho. Impo'angomo mintofahufitnnehofo. ³⁰Hungkuno ole ni'ma'masofoho. Hofiko Poulimo wofonjosyantifi imalofofoho. Ose upa'nonji ngko kikiyepono komo'no uyahotimalefoho. A'amu Poulimo hungkuno ulimalofo sohwamne'no ulimalefoho. Hofiko Poulimne'no hungkuno hi'njo hwa'manji hofiko jije simanopo walife. Osohopeho.

Iyoswo ose mti'mokumentisofoho.

³¹A'amu itokuso'njo sohwa hwe yofe engo'njo sohwoe hungkunomo tifi iningkawentifi oso sikwo'miyo somo hofiko Poulimo ango Antipatilis spono ipemotawomentohofofoho. ³²Iyoho longkoninkahoningki a'amu itokuso'njo sohwa hofikoe angomno asomo umentohofofoho. A'amu ahwomo yahupo kehumayo'njo sohwa Poulimo ango Sisaliya'no ipemotawomentohofofoho. ³³Hofiko Sisaliya i'mofawentifi hofiko iyoswo motawomentohofoso hwe yofe engo'njo Felikis osomo uyontifi Poulimo hwe engo sohwo'njopo uhwojamentohofofoho. ³⁴Felikis iyoswo atofu lonto Poulimo ulimento, Kiko nti'mta'ango hwsilo. Ose ulahoningki Poulimento, Hwaho Silisiyanta'ango hwo'nyoho. ³⁵Ose ulahoningki Felikis ulimento, A'amu kikine'no hungkuno hi'njo sohwa i'mofapikujo'no jije hungkuno upa'nimonnoho. Ose ulonto, kakoe a'amu sohwamo ulimento, Heloutiye ango engo sopo wohumano. Osopo sekwo uhwontohumanno. Ose ulimentisofoho.

**A'amu Jutajo hwe yofe engo'njo sohwa
Poulimne'no hungkuno limentohofofoho.**

24 ¹Sikuno aho fehohnjo hopi'nonohino memjaofahoningki hwe yofe engo'njo tajo ango syoho'njo Anonaiyas oso hwo'nji nom'ne hwe engo sohwanji hwe nom'ne hofikoe hungkuno jo'ne yofe Tetulos oso hwo'nji Sisaliya i'mofapmmentohofofoho. Hofiko hwe yofe engo'njo Felikisi'njo sopo lohofontifi Poulimne'no hungkuno ulimentohofofoho. ²Felikis Poulimne'no lihwojahoningki nopahoningki Tetulos sohwo a'amu Juta sohwafe hungkuno Poulimne'no ulimento, Hwe engo Felikis sohwo, Kiko nakumo wonyoangkafo nemokosyohumawo'ningkino hwsosho. Nakwo ikujoho mafongki'nyoso simeho pompenjiyo ito'no humalohwono. Nakwoe hwaho lopo yo'mayo wonyo imo'nyoso kiko huno wopingo syafisyonji ito'no mti'mokuwo'ningkino hwsosho. ³Oseso nakwo simeho wopingo nemo'ningkahoningki isamoyoka wokilantane'no yalokuhwono.

⁴Ngko huno ole niyohi, Kiko syoho engo'njo hwsosho. Oso'no hungkuno tifo'nohino wakilmne'no yohono. Kiko a'amufe hungkuno upa'niwo'ningkino sohwo nje hungkuno upa'nyo. ⁵Olo hwe Poul lohwo

kako a'amu Jutamne'no wonyo uyiwon'ningkiso hweho. Ango'meemo nowento a'amu'njopo yoka'nji ikujoho'nji ulikafiwo'ningkiso hweho. Nakwoe a'amu Juta fehohnjo hotiku lohofontifi honingkano nom'nemo iningkowalokwofo sofe yofe Nasaletiyoho. Olo hwe lohwo hofikoe hwe engo hweho. ⁶Kako a'amu temtitofo kengo sohwa nakwoe Anituye ang engo somo wonyo imokiyo'ne ipemetapmmasofoho. Ose uhwonontani Poulimo aho ka'malohwonefoho. [Nakwo nakwoe yahinomne'no Poulimo ito'no womihwojantani ko yahoningkuhwoni ⁷hwe itokuso'njo yofe engo'njo Lisiyas osohwo noponto nakwoe aho mta'ni usihuto'mto yokumpohn'nyo imo'nonto utima'masofoho. ⁸Nutimanto nalima, Sekwo olo hwe lohumnene'no hungkuno hi'njo hwasi'manji sekwo Felikisiyepono motawomno. Lisiyas ose nalimasofoho.] I oso'no kiko Lisiyas sohumo ulohonyo. Kakoe hungkuno nupa'ningkohoji huno wakiyono. Yo'mayo ulimalohwone so'no wakilono. Tetulos ose ulimentisofoho.

⁹A'amu Juta hopi'nonohinosa simeho inontifi ulimentohofi, Hungkuno nehopi kilohoho. Ose ulimentohofofoho.

Poul kakoe hungkuno Felikisimo ulimentisofoho.

¹⁰Hwe engo sohwo Poulimne'no hungkuno jo'ne uhwoningkahoningki Poul ulimento, Kiko nakwo a'amu Juta sohwna'nimo hungkuno ito'no mihwojontaningkino soswo pi'ningo neyakolo'mojofoho. Oso'no ngko nje hungkuno kilimne so'no simeho wopingo nimo'ningkohoho. ¹¹Sikuno aho hopi'nono sife mta'ni hufa'u mmo'nyo sohonta ngko Anitumo jomo ulimo lonji Jerusalem i'mofapmmalefoho. Kiko hofikimo olo hiso'no ulohoj'o'no nehopeho wakilife. ¹²A'amu Juta Anituye ang engo somo nom'ne a'amu sohwanji hungkuno ikujoho hopa fongki'nontaningkuhwoni monahonyo'njo imalofofoho. Hofiko ang uhu'mokiyo sopo angkuhwafo engo sopo hwe moya'mi ikujoho so'no ulikofontaningko manohonyo'njo imalofofoho. Awonoho. Ngko miyo hwo'nyoho. ¹³Oso hungkuno yo'mayo imale so'no kilohofoso hungkuno hwapingoso ne anefoho. Oso'no hofiko kikimo olo hungkuno loso nehopi pipi kitihwafitnnehofo. O'o, yo'mayo ngkine'no kilohofoso muhwonimmalofihwafoho.

¹⁴I oso'no hungkuno anga'no kilohofoso nehopeho. Ole. A'amu Juta fehohnjo hotiku lohofontifi Honingkano songomo iningkowalokwofo. Oso Honingkano somo ngko tifi iningkawenji neyakwosafe Anitumo simeho hi'ntnnono uyalokweno. Mousesiye honingkano hungkuno so'nji a'amu Anitu hungkuno uyahoningki limotofo sohwafo hungkuno somo iningkowalokweno. ¹⁵Anitu a'amu wopingo'nji wonyo'nji poyo pe'nyo somo ulikafone so'no simeho hi'ntnnono uyonji oso hiso'no a'amu lo'nji hontohumalohwono. ¹⁶Ngko nje honingkano wopingomne'no syoho engo iwo'ningkohe hwo'nyoho. Oso'no Anitu'nji a'amu sohwanji ngkimo wonyo hwosoho mantifitnnehofo. O'o, hwe wopingo hwosoho ntifitnnefoho.

Ngko ole hnnimnefoho. Honingkano wopingo'njo hwo'nyoho hnnimnefoho.

¹⁷Hohonta ngko Jelusalem uliko'manji soswo fihwo niyokolofahoningki ngko hwaho kengo kengopo emoyonji Jelusalemno asomo pmmale hwo'nyoho. A'amu hamniyoho umofonyo iyo somne'no hamniyoho motaponji Anitune'no yahu umalefoho. ¹⁸Ose yonji ngko Anituye angongo somo nohumanji oso hiso kiho'maso imokiyo so'no yontaningko nohonimalofofoho. Ngko a'amu osofosofahu'nohino'nji nohumentani yo'mayo ito'nohino imalohwonefoho. A'amu pi'ningo nakwo'nji mohumulofo. ¹⁹I oso'no a'amu Juta fehohnjo hwaho Esiyanta'ango sohwa nohumantifi ngkimo aho niko'malofofoho. Oso a'amu huhwo sohwa ngkine'no hungkuno hi'njo hwa'manji jije simanopo lohofikui ngkine'no hungkuno ntifitne'no mape'njo peho'neto. ²⁰Mape'njo so'no ngko *kaunisoli*'njopo nohumentaningko sohonta *kaunisoli* sohwa peho wonyo imale'no mtito'malofo. Olo hwe lohwa wantife. ²¹Olo hungkuno lo'nohinotikeno. Ngko hofiko'nji nohumanji ngko johohole ulimale, A'amu poyo pe'nyo somo Anitu apa'no songo ulikafo so'no simeho hi'ntnnono uyalokweno. Oso hiso'no hofiko ngkine'no hungkuno kotalokwofo. Poul ose ulimentisofoho.

²²Felikis kako a'amu Jisasimo iningkamotofo sofe honingkano so'no huno umentiso hweho. Oso'no kako a'amu Juta somo ulimento, Nta'noho. Sekwo fohontohumamno. Hwe itokuso'njo yofe engo'njo Lisiyas sohwo nopihwoso'no sekwoe hungkuno ito'no womeshwatimonnoho. ²³Ose ulonto a'amu impe'njo sohwamo mokosyohumayo sohumo ulimento, Kiko Poulimno fohontohumaho. Kako pawesoso wopingofoho. Kakoe a'amu jomo u'mafikui yo'mayo uyifijoso wopingofoho. Ose ulimentisofoho.

Felikis kako Poulimo impe intofonto soswo hufa'u uyimentisofoho.

²⁴Sikuno nom'ne fihwa memjaofahoningki Felikis kakoe ape Ntilusila'nji pmmentisiyefoho. Oso a'mu hisi Juta apefoho. Felikis Poulimne'no kakoe hungkuno upa'nyo so'ne luhwajimentisofoho. Poul a'amu Jisasimo simeho hi'ntnnono uyoso'no lutihwamentisofoho. ²⁵Kako honingkano wopingo tipemayo so'no yo'mayo wonyo ho'nafo so'no hwangku Anitu a'amufe hungkuno ikwolofo so'no lutihwamentisofoho. Ose ulahoningki Felikis iyoho uningkahoningki ulimento, Nta'noho. Olohonta kiko mpano. Sikuno nom'nemo ngko iyoho humame sohonta nekwo apa'no wolaho. ²⁶Ose ulonto ole syafihu'mento, Poulimo usihuto'meso'no hamniyoho wontapmmontolikeno. Ose syafisyonto sikuno pi'ningo somo Poulimne'no lihwajiwononto Pouli'nji hungkuno hnnimentisiyefoho. ²⁷Soswo hufa'u uyokolofahoningki hwe nom'ne Pousiyos Fesitos oso hwo Felikisiye hwaho mokosyohumayo syohoso ma'mentisofoho. Felikis huhwo sohwo a'amu Juta afofo umokumonto

yonto Poulimo impo'angomo humentaningki musihutofe'njo yonto uliko' ma'mentisofoho.

Poul kako yokumpohn'nyo lohofonto, Nje hungkuno Sisa yofe hwofilo'nnyo sohwo wonipa'nono ulimentisofoho.

25 ¹Fesitos hwaho kengo mta'ni ango Sisaliya i'mofaponto hwaho mokosyohumayo syohoso nomanto sikuno hufa'u sihune memjaofahoningki kako Jelusalemno simentisofoho. ²A'amu tajo ango syoho'njo sohwanji a'amu Jutafe hwe engo sohwanji Fesitosi'njopo u'mantifi hofikoe hwasyo hungkuno Poulimne'no ulimentohofofoho. Hofiko jomo yokumpohn'nyo ulimentohofi, ³Kiko nonefo'mahoji Poulimo Jelusalemno uhwajo. Ose ulontifi Poulimo honingkanopo fonjosyane'entifi nto mtito'mentohofofoho. ⁴Ose ulahoningkofi Fesitos ulimento, Poul ango Sisaliya sopo impo'angomo humaho. Oso hopo sopone'no we'enepe wamne'no yohono. ⁵Poul kako wonyo imentiso'manji sekwoe hwe engo sohwa ngko'nji nowehwasi osopo wolantanoho. Ose ulimentisofoho.

⁶Fesitos Jelusalem nohumanto nom'ne sikuno aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'u sihunetikenno sikuno aho hufa'u hopi'nonohinotikenno memjaofahoningki hofiko Sisaliya'no umentohofofoho. I'mofapontifi mo'ningkanta Fesitos kako ango hungkuno ito'no melihwajiyo'ne somo nohumanto kako Poul waponno lonto lihwatimentisofoho. ⁷Lihwojahoningki Poul noswahoningki a'amu Jelusalem mta'ni pmentohofoho sohwa Pouli'njopo nolohofontifi hungkuno tango'njo Poulimne'no limentohofofoho. Hofiko Poulimo wonyo imentohino hwasoho ko ulimentohofoso Fesitos kako hofikoe hungkuno somo ne motipe'mammentisofoho. ⁸Poul hofikimo aku ulimento, Ngko honingkanoo wonyo mmofe'njo hwo'nyoho. Ngko a'amu Jutafe honingkanoo hungkunoso mtihupeso awonoho. Ngko Anituye ango engo somo wonyo imokiyoso awonoho. Hwe yofe engo'njo Sisa oso hwoe hungkunomo ngko hwotoho fiyoso awonoho.

⁹Ose ulahoningki Fesitos kako a'amu Juta sohwaso afofo umokumonto yonto Poulimo ulimento, Kiko huno pipi kiyohoho. Nakwo ango Jelusalem sopo nosihwasi osopo jije hungkuno ito'no melokuhwajimeso wopingtaho.

¹⁰Ose ulohoningkahoningki Poul ulimento, Olo ango humale loso a'amu Loum sohwaso hungkuno ito'no meliwojiyo angofoho. Oso'no olo ango olo huhwo lohwo nje hungkuno ito'no mefoholofihwajiyo'ne angofoho. Kiko huno moi'wonoho. A'amu Juta somne'no wonyo mimentohefoho. ¹¹Ngko wonyo honingkanoo imofonti'mtentesi oso wonyo hiso'no kiko poyo pe'nyo ntifijoso hungkuno ane'njo nope'ni'mnesohilo. I oso'no oso hungkuno ntohofoso hwasyo'manji kiko

hofikoe ahomo noho'nanisyohtoho. Hwe yofe engo hwofilo'nnyo Sisa osohwo kako nje hungkuno upa'nono. Oso hiso'no ngko Loummne'no wawomne'no yohono. ¹²Ose ulahoningki Fesitos kakoe a'amu *kaunisol* syoho'njo sohwanji hnnontifi Poulimo ulimento, Kiko Sisamne'no jije hungkunomo upa'nono ntohino so'no e'wano. Sisafepono fiwano. Ose ulimentisofoho.

Fesitos kako Poulimne'no Akilipa sohumo ulimentisofoho.

¹³Hwangku sohonta hwe yofe engo'njo hwaho mokosyohumayo Akilipa sohwo kako kakoe ape Mpenaisi oso'nji siko ango Sisaliya i'mofawenji Fesitosimo isamo uloho'mentisiyefoho. ¹⁴Siko ango Sisaliya humentaningi sikuno pi'ningo memjaofahoningki Fesitos Poulimne'no hungkuno ole lutihwamento, Poul impo'angomo humentaningi Felikis musihutofe'njo uliko'ma'mentisofoho. ¹⁵Ngko Jelusalem nosonji osopo nohumentaningo hwe yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohwanji a'amu Jutafe hwe engo sohwanji ni'mantifi Poulimne'no ntontifi ntimentohofi, Kiko Poulimo ole uso, Jije wonyo imentohino so'no poyo pe'nyo. Ose uso. ¹⁶Ose ntahoningkofi ulimentoho, Nakwo a'amu Loum si'nwi oso yahino hiso ane'nwoho. Hwe fihwo a'amu nom'ne kakine'no hungkuno hi'njo sohwo kakoe simanopo malohofe'njo yihwosi oso hungkunoso majo'manji oso hwe sohumo tohino siki muyanehwono. O'o, a'amu sohwo nom'nehumne'no hungkuno hi'njo osohwo kakoe hungkuno ulahoningkuhwoso'no hwe huhwo sohwo hungkuno aku ulososo oso honingkano wopingofoho. Ose ulimentohefoho.

¹⁷Hofiko ngko'nji pmentihwone sohonta ngko mohontohumammentohefoho. O'o, mo'ningkanta ngko hungkunojo ango somo nohumanji Poulimne'no lihwatimentohefoho. ¹⁸Ngko ole syafihu'mentoho, Hofiko Poulimne'no honingkano wonyo so'no ulantife'no yohoho. Ose syofisyahoningko hofiko nolikofohumantifi wonyo ne so'no mujo'njo imentohofofoho. ¹⁹O'o, hofiko yoka ole wo'nnyo hwafoho. Poul hofikoe Anitumne'no honingkano songo iningkayo'ne tipema'mentiso so'nji hwe fihwo kakoe yofe Jisas osohwo poyo pe'nimentiso so'nji oso'no yoka ulimentohofofoho. Poul ulimento, Jisas songo humaho. ²⁰Oso'no ole syafihu'mentoho, Hungkuno hwapingo neso pipi syafihu'mnehono. Ose syafisonji Poulimo ulohonimentoho, Nakwo ango Jelusalem sopo nosihwasi osopo jije hungkuno ito'no melokuhwajimeso wopingotaho. ²¹Ose ulahoningko Poul ntimento. O'o, ngko impo'angomo nohumahm'mo tifi hwe yofe engo hwofilo'nnyo Sisa osohwo nje hungkuno ito'no melonihwajonoho. Ose ntahoningki ngko nje a'amu impo'angomjo mokosyohumayo sohwo ulimentoho, Poul impo'angomo wohontohumano. Hwangku Sisamo uhwonyo'ne uhwatimonnoho. ²²Oso hungkunoso Akilipamo ulahoningki Akilipa

ulimento, Olo hwe lohwoe hungkunoso upa'nimne'no yohono. Ose ulahoningki ulimento, Mo'ningkanta kiko upa'nyo.

²³ Mo'ningkanta Akilipa'nji kakoe ape Mpenaisi'nji siko hwapife wokoso'njo wonyoangkafoso yahoningki hwe itokuso'njo a'amu yofe engo'njo sohwanji oso ango Sisaliya hwe engo sohwanji nopontifi Akilipa hiya'umo ipemotapontifi ango uhu'mokiyo sopo humentohofofoho. Nuhu'mokahoningkofi Fesitos Poulimo utimotapife lihwatimentisofoho.

²⁴ Nutimotopahoningkofi Fesitos ulimento, Hwe yofe engo'njo Akilipa sohwanji sekwo a'amu hopi'nono nakwo'njopo humalofo soku olo hwe lohomo uhwonimno. A'amu Juta Jelusalem mta'ango so'nji oloponta'ango so'nji olo hwe lohumnene'no nje simanopo lohofontifi nto ntimentohofofoho. Hofiko joho mohm'no ntimentohofi, Olo hwe lohwo kako songo mohumanehoho. ²⁵ I oso'no kakoe honingkanomne'no hungkuno upa'nonji wonyo iyoso'no poyo pe'nyo'ne so'no motipema'mmentohefoho. I kako ntimento, Sisa nje hungkuno upa'nono. Oseso ngko hungkuno nano mtitofonji kako Sisafepono waweno ulimentohefoho. ²⁶ Ngko Pouliye honingkano wonyo motipemaso'njo so'no ngko Sisamne'no iyoswo pipi mti'mokumnehono. Oso'no hwe yofe engo'njo Akilipa kiko'nji a'amu nom'ne humalofo soku ngko Poul sekwoe simanopo utimotapohono. Sekwo kakoe hungkuno upa'nifijo so'no ngko Sisamne'no iyoswo ifalifaliyo mti'mokumne so'no ntimno. ²⁷ Ngko a'amu impo'ango mta'ningo sohwo Sisafepono uhwatimeso kakoe honingkano wonyomne'no iyoswo ifalifaliyo mamti'mokiyo'manji oso ngko yahino hopo'maho lohono. Ose ulimentisofoho.

Poul kakoe hungkuno Akilipa sohomo ulimentisofoho.

26 ¹ Akilipa Poulimo ulimento, Kiko jije hungkuno fiso. Ose ulahoningki Poul kakoe aho ho'nomanto kakoe hungkuno ulimentisofoho.

² Ole ulimento, Hwe engo Akilipa, nje hungkuno wakilmne so'no nje simeho wopingo nimo'ningkohoho. Oso hungkuno a'amu Jutaso ntimentohofoso asomo wakilmonne'no yohono. ³ Kiko nakwo a'amu Juta so'nyuye yahino so'nji yo'mayo nakwo huno kengo kengo so'nji huno kiyohoho. Oso'no nje hungkuno sawemoso kiko hopi'nonohinomo ito'no upa'nyo.

⁴ Ngko we'e sohwo'nnonjo sopo' olohontajo so'nji yo'mayo yahino yiwo'ningkohe so'no a'amu Jutaso huno uyahoho. Ngko nje ango spono Jelusalem osoponohini humawo'ningkohefoho. Oso'no hofiko huno uyohoho. ⁵ Hohonta ngko nohumanji ngko a'amu Falisi sohwife

^j 26:4 Hohohonta Poul kako we'e humamentiso sohonta kako ango pone engo Tasas, hwaho Silisiya, humamentisofoho. (Sohe engo 22, honingkano we'e 3, somo uhwonoy.)

honingkanomo ito'no iningkawo'nimote hwo'nyoho. Oso honingkano hiso tango we'e'njo'maho. Tango mikunimposofoho. Oso hiso'no hofiko huno uyohoho. Hofiko wokilano lifijo'manji olo hilo so'no wakilife. ⁶Yo'mayo Anitu neyakwosamo ulimentiso so'no nejapone so'no hontohumaleno. Olo hilo so'no hofiko ngkine'no hungkuno ho'nosyahoningkofi olopo lohokweno. ⁷Nakwo a'amu Juta temtitofo sife mta'ni hufa'u so'nwi Anitune'no imingo'nji sikuno'nji isamoyoka uliwo'ningkuhwonefoho. Hwapingoso yo'mayo Anitu neyakwosamo ulimentiso so'no ne imo'nyo so'no hontohumaleno. Oso'no hofiko ngkine'no hungkuno ho'nahumalofofoho. ⁸Sekwo a'amu Juta soku, Anitu a'amu poyo pe'nyo somo songo ulikafo so'no simeho hi'ntnnono muyoso peho'neto.

⁹Hohonta ngko huno ole syafihu'mentoho, Oso hwe Jisas Nasaletnnta'ango sohune'no hwotoho wahmmonji imentohono. ¹⁰Ose syafisionji ango Jelusalem sopo nohumanji ose imentohefoho. A'amu yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohwa syoho ntapontifi nihwojahoningkofi ngko a'amu Jisasimo iningkawowo'ningkohoho somo nokenji impo'angomo intofahumentohofoho. Oso a'amu hisomne'no a'amu nom'neso wope'nantifeho lahoningkofi ngko eno ulimentohefoho. ¹¹Sikuno huhwo huhwi hofikoe tajo ango somo nohumentaningkofi ngko tohino umotefoho. Ole ulimentoho, Sekwo Jisasimo simeho uyoso foho'naopmno. Ose ulonji hofikine'no simano hintotohino nimningkahoningki ango hwaho kengopono a'amu Jisasimo iningkawowo'ningkohoho somo tohino uyimo lonji umentohofoho.

Poul Anituye a'amu ne imo'nimentiso so'no ulimentisofoho.

(Apousel sohwafe Syoho 9:3-19; 22:6-16)

¹²A'amu yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohwa iyoswo ntapontifi a'amu Jisasimo simeho uyiwow'ningkohoho somo tohino uyo'ne ango Ntomasikos osopono nihwatimentohofofoho. ¹³U, hwe engo sohwo, ngko honingkanomo nowentaningko hinjopo pomponaho engo ahwomo mta'ango lanihumentisofoho. Pomponaho hiloso mofehi'nyomo yakolo'nnyofoho. A'amu ngko'nji umentihwone sohwanji olo pomponaho hiloso uhwonimentihwonefoho. ¹⁴Ose uhwonontani hwahopo piwahu'mentihwonefoho. Ngko Hipilu mampaho upa'nimentoho, Soul, Soul, wonyo peho'no ntohofantokuno. Kiko sihu mampo'nnyo somo entofomahoji'manji kiko sihu wosakolo'nimonnoho. ¹⁵Ose ho'ningkahoningki ulohonimentoho, Hwe engo tihwosilo. Ose ulahoningko ntimento, Ngko Jisasi'nyoho. Kiko ngkimo wonyo nimokantokuno. ¹⁶Nolikafohoji filohoho. Nje syoho ntohofiyo'ne kuhwosopo'mne so'no ku'mahono. Olo sikuno lomo yo'mayo uhwoninkino so'no a'amu nom'ne somo ulohoho. Oso'nji yo'mayo hwangu kitihwamne so'nji a'amumo ulohoho. ¹⁷Ngko a'amu Juta so'nji

a'amu kengo so'njimo wokuhwatimo. Hofiko kikine'no wokufonjano lifijoso wokufo'ma'monnoho. ¹⁸Ngko nokuhwaji'mo kiko hofikoe hunomo fiwolo'mokahoho. Hofiko Seteniye sikwo'mjohoso'mo humalofo somo nje pomponahopo fipemetapohoho. Hofiko Seteniye yokumpohn'nyo uskwajikuji ngkiyepono wapiife. Ngkimo simeho ntapifijoso hofikoe wonyo wae weeo'mo. Oso a'amu hiso'nji nom'ne a'amu'nji ngkimo simeho ntapefojo so'no hofiko Anitu mta'ni yo'mayo wopingo mapitnnefoho. Ose ntimentisofoho. Anitu kako'ne moi'wo nto uhwosopo'mentisofoho.

Poul kako Akilipa sohumo kakoe syoho'ne ulimentisofoho.

¹⁹U, hwe engo Akilipa sohwo, Olo hiloso ahwomo mta'ango ho'nimentiso so'no hwotoho mafe'njo imentohefoho. O'o, haloho'nohino imentohefoho. ²⁰Oso hungkuno hiso'no a'amu ango Ntomasikos humamotofo somo ulimentohefoho. Osoponta'ango a'amu Jelusalem so'nji a'amu hwaho Jutiya hopi'nono humamotofo so'nji a'amu temtifofo kengo so'njimo Anituye hungkuno lutihwamentohefoho. Ole ulimentofo, Sekwo honingkano wonyomo hohujo ikenjaofikuji Anitumne'no simeho fiwolo'mokumno. Honingkano wonyoangkafo'nohino utihwa'nyopo fiyimno. A'amu nom'neso sehonifijoso Anituye a'amu ne kuyoho woselantifeho. Ose ulimentohefoho. ²¹Oso hwapingo wo'nnyo so'no a'amu Jutaso Anituye ango engo somo aho nikentifi wofonjonisyantifi imentohofofoho. ²²I Anitu nifo'mawo'ningkahoningki olopo nolohofonji a'amu yofe engo ane so'nji sekwo yofe engo'njo sikunonjimo Anituye hungkuno selalokweno. Olo hungkuno hiloso songo'maho. O'o Mousesi'nji a'amu nom'ne Anitu hungkuno uyahoningki lutihwamotofo sohwanji hofiko nto limotofofoho. ²³Ole limotofo, Hwe ahwomo mta'ni nakwoe hwahopo uhwatimentiso sohwo tohino engo nomahwosi poyo pe'ningkuhwosi apa'no songo likafone simo'mjo hweho. Oso hwe huhwo sohwo a'amu Juta so'nji a'amu temtifofo kengo so'njine'no Anituye honingkano hwosampene hweho. Ose nto limotofofoho.

Poul kako Akilipa sohumo Anituye honingkano tipemayo'ne'ento lutihwamentisofoho.

²⁴Poul ose ulontaningki Fesitos joho mohm'no ulimento, Poul kiko hwayo hohnjo hwosoho. Kiko huno pi'ningo engo tipemanji jije huno hwayo hohnjo imo'nimahno hwosoho. ²⁵Ose ulahoningki Poul ulimento, Hwe engo Fesitos sohwo, ngko hwayo hohnjo hwoni'maho. Nje hungkuno nehopeho. Ngko huno'njo hwo'ni lohono. ²⁶Hwe yofe engo'nji Akilipa sohwo kako olo hilo so'no huno uyohoho. Oso'no iyoho manningkahoningki ulalokweno. Olo yo'mayo kilohe so'no Akilipa kakoe timo'nji haloho'njimo muyakolofefoho. Olo hiloso hiyaso'mo imo'nimentiso'maho. O'o, utihwa'nyopo imo'nimentisofoho. ²⁷Hwe engo

Akilipa sohwo, kiko a'amu Anituye hungkuno lutihwamotofo sohwafe hungkunomo simeho hi'ntnnono luyiwo'ningkino. Ngko huno niyohoho. Kiko uyiwo'ningkino.

²⁸ Akilipa Pouliye hungkunomo hotiku lohofonto ulimento, Kiko huno pipi kiyohoho. Jije hungkuno'nohino somo upa'nonji ngko Anituye a'amu ne imo'nyo so'no huno lakiyohoho.

²⁹ Ose ulahoningki Poul ulimento, Ngko Anitumo olo'no jomo ulalokweno. Kiko'nji a'amu nom'ne oloponjo nje hungkunomo upa'ningkohoho so'nji Anituye a'amu ne ngko pa'nyo umo'nife nningkohoho. I oso'no ngko impo'angomo humale hopaso oso ngkilaho nningkohoho. O'o, sekwo Anituye a'amu ne hmno'nimno.

³⁰ Ose ulahoningki hwe yofe engo'njo Akilipa sohwo'nji Fesitos hwe hwaho mokosyohumayo sohwo'nji Akilipafe ape Mpenaisi'nji a'amu nom'ne humalofo sohwanji likofohumamentohofoho. ³¹ Hofiko noswapontifi hnnimentohofi, Yo'mayo poyo pe'nyo so'no impo'angomo intofasiyo so'no olo hwe lohwo kako imentiso'maho. ³² Hwe engo Akilipa Fesitosimo ulimento, Poul kako Sisamne'no nje hungkuno upa'nono majo'njo yontentesi kiko nusikwajohottnesohilo. Ose hnnimentohofoho.

Poul kako yofayokinomo angu Loum ne'no womentisofoho.

27 ¹ Hofiko hwaho Itali'no yofayokinomo wekane'entifi hungkuno mtito'mentohoho so'no hofiko Pouli'nji a'amu nom'ne impo'ango mta'ango sohwanji hwe nom'ne yofe Juliyos oso hwoe ahomo ho'nahumentohofoho. Oso hwe huhwo sohwo kako hwe engo Sisafe a'amu itokuso'njo *wan hantilet* (100) sohwamo umokosyohumayo hweho. ² Nakwo yofayokino Atilamitiyom mta'ango somo kotasimentihwonefoho. Yofayokino homo somo hwaho Esiya wowano lahoningkofi nakwo'nji umentihwonefoho. Hwe fihwo yofe Alisitakos nakwo'nji umentihwonefoho. Kako hwaho Masetouniya angu Tesolounikanta'angu hweho. ³ Mo'ningkanta nakwo angu Saitoun ifohohosahumentihwonefoho. Juliyos kako Poulimne'no hitoho ulofahoningki Poulimo ulimento, Kiko jije a'amu olo angu lopo humamotofo so'nji foyohumaho. Ose ulahoningki Pouliye a'amuso wopayo yo'mayoso Poulimo uyimentohofoho. ⁴ Oso angu somta'ni nowekentankinguhwoni ifoho engo ilojaofahoningki oso ifoho ilojao'mentiso sohosile ifoho engo'njo sohohta'ni i'waho yontani ifoho we'e'njo sohohta'ni hwaho we'e Saipilos sopo womentihwonefoho. ⁵ Nowentani nakwo Sisaliya'nji mofone sopo mijomo nowekentani hwaho Lisiya angu Maila sopo i'mofapmentihwonefoho.

⁶ Osopo a'amu itokuso'njomo mokosyohumayo sohwo yofayokino nom'ne Alekisantiliyanta'angoso Loum ne'no umne'ento tipema'mentisofoho. Notipemanto nakumo netimanto

nehwojamentisofoho. ⁷Oso yofayokino homo somo nakwo nokotosontani nowentani sikuno pi'ningo hofohofahn'no umentihwonefoho. Hofiko syoho tohohmtnno'njo engo yontifi nakwo ango Nitos mofone sopo i'mofapmmmentihwonefoho. Oso hopo sopo ifofo nontihupmmfahoningki nakwo mayofoho. Oso'no nakwo oso hwaho we'e Kilit osohosili nowentani ango Salimoune uyakolo'mentihwonefoho. ⁸Oso hopo sopo hofiko syoho tohohmtnno'njo engo yontifi nakwo hwaho Kilit momingo sopo womentihwonefoho. Nowentani nakwo mijo wopingo'njo sopo i'mofiwentani oso hopo sopo ole limotofofoho. Mijo Wopingoponoho. Ango Laseya mofoneponoho.

⁹Oso sopo nohumentaningkuhwoni sikuno pi'ningo memjaofahoningki sikuno nom'ne^k a'amu Juta wopayo humaho humayo somo moi'wo imo'nimentisofoho. Osohonta mijo ayo nihu'no wonyo imo'nimentisofoho. Oso'no Poul kako a'amu yofayokino syoho'njo sohwamo ulimento, ¹⁰Sekwo upa'nimno. Nakwo olohonta hano'manji, syoho tohohmtnno'njo engo yihwasi yo'mayo hopi'nono wonyo umo'nimontonoho. Ho'yango'nji yofayokino'nnohino'maho. O'o, a'amu'nnonji wonyo umo'nimontonoho. Olo hilo so'no ngko huno niyohoho. ¹¹Ose ko lahoningki hwe a'amu itokuso'njomomo mokosyohumayo sohwo kako Pouliye hungkunomo haloho miyofoho. O'o, kako hwe yofayokino kilonjipe sohwo'nji hwe yofayokino kakwo'yohwo sohwo'nji sikoe hungkunomo tifi iningkamentisofoho. ¹²Oso mijo wopingo hopo sopo ifoyo'nji ifofo engo'nji iyo sohonta yofayokino ito'no mofosyohumayo'njo yiwo'ningkisofoho. Oso hiso'no a'amu yofayokino syoho'njo sohwa ole mtito'mentohofi, nakwo olopo uliko'mano. Nakwo ango Finikis nowehwasi ifoyo'nji ifofo engo'nji iyo sohonta yamofa wofosyohumano. Ose mtito'mentohofofoho. Ango Finikis oso mijo wopingopo hwaho Kiliti'njoponoho. Ifofommne'no hiyaso'mnoho.

Ifofo engo yonto mijo engo yonto yofayokinomo ho'noma'mentisofoho.

¹³We'enepo ifofo posipo'nnyo imo'ningkahoningki hofiko huno ole syafihu'mentohofi, Jefa wopingofoho. Hano wohwano. Ose lontifi hofiko sojo tango'njo mijo mta'ni ifiwosipemantifi nakwo hwaho Kilit momingomnohini umentihwonefoho. ¹⁴We'enepo nowentaningkuhwoni ifofo mikunimposo hwaho Kilitnnta'ango pmmmentisofoho. ¹⁵Ifofo engo sohwo nakwoe yofayokinomo fonjahoningki kilonjipe monto hopo mmo'nyo'njo yahoningki ifofo yofayokinomo motali'mo'mentisofoho. ¹⁶Nomotali'mofontaningki hwaho we'e kakoe yofe Kauta hohuju

^k 27:9 Oso sikunoso Anitu A'amu Wonyo Wae Yafo'ne Imo'nimentisofoho. Oso soswo somo ifofo engo Miyo Engo Sa'njo Metitelenian sohohnta'ni lika'mentisofoho. Yofayokino hano miyo'njo imojofoho.

hohnta'ni umentihwonefoho. Hohujo hohnta'ni yofayokino nowentaningki nakwo oso yofayokino nom'ne we'e husimpemotawowo'ningkohofoso syoho tohohmtanno'njo engo yontifi mokohusimpemantifi yofayokino engomo ho'nahumentohofofoho. ¹⁷Osohonta hofiko yofayokino engo sohomo mnangomo'mnohini impe swofapo'mentohofofoho. Yokumpohn'nyo intofomokosyohumayo'nefoho. Hofiko hwaho engo Apilika sojo'njo sopone'no iyoho uningkahoningki yofayokinomjo hwapife ifofo'ne'entifi pmpilipeehumentohofoso asomo peehoningki yofayokino mijopo mtapmmentisofoho. ¹⁸Ifofo'nji mijo yokino'nji nakumo ne'no ilonemofahoningki mo'ningkanta nakwo ho'yango yofayokino mta'angoso mijomo ho'nomo'mosapmmentihwonefoho. ¹⁹Mo'ningkanta nom'ne sikuno sohomo hofiko yo'mayo yofayokinomjoso aho'nji mijomo mehu'meeo'mentohofofoho. ²⁰Sikuno pi'ningo engo somo mofehi'nyo'nji hntokwaliyo'nji muhwonyo'njo yontaningkuhwoni ifofo ne'no naloho'mentisofoho. Oso hiso'no nakwo ole syafihu'mentihwoni, Nakwo angonepo m'mofayo'njo uyantanoho. O'o, nakwo mijomo poyo umo'nantanoho. Ose syafihu'mentihwonefoho.

²¹Sikuno pi'ningo engo a'amu sohwa wopayo manyo'njo yahoningkofi Poul hofiko'nji ajwo'mta'ni nolikafonto ulimento, Upa'nimno. Sekwo nje hungkunomo haloho yontifijontentesi nakwo Kilitnnta'ango muliko'maso'njo nesohilo. Nakwo olo syoho tohohmtanno'njo engo miyo'njo esohilo. Ho'yango yo'mayo moi'wo mmo'nyo'njo nesohilo. ²²I oso'no ngko hungkuno waselimonne'no yohono. Sekwo iyoho seningkuhwoloho. A'amu sohwna'ni mape'nyofoho. I, yofayokino'nohino moi'wo imo'nnyofoho.

²³Ngko Anituye a'amu ne hwo'nyoho. Kakine'no ngko hwomtame ulohofiwo'ningkohe hwo'nyoho. Olo sikwo'miyo lomo hwe ahwomo mta'ango sohwo ngko'njopo nolohofonto, ²⁴ntimaho, Poul kiko iyoho kinyo'eno. Hwangku kiko Loumjo hwe engo Sisafe simanopo lohotnne hwasoho. Anitu kako kikine'no hitoho ulofiwo'ningkiso so'no a'amu hopi'nono kiko'nji humalofa sohwa songo wohumantifeho. Ose ntimasofoho. ²⁵Oso'no sekwo iyoho senyo'eno. Olo hungkuno hiloso Anitu ntimasoso ne imo'nyo so'no ngko simaho uyohono. ²⁶I simo'mo ifofo nakwoe yofayokinomo motole'mofihwosi sojopo wonyo umo'nimontonoho. Ose ulimentisofoho.

²⁷Sikuno aho hufa'u hopi'nono sife mta'ni osofosofahu'no memjofahoningki nakwo Mijo Ayo Engo Sa'njo Metiteleniyan sopo mtawomentihwonefoho. Oso sikwo'miyo somo kuntoliyopo a'amu yofayokino syoho'njo sohwa ole syafihu'mentohofi, Hwaho we'e mofoneponoho. ²⁸Ose syafisyontifi hofiko mijomo impe yamofa yamofa humomjimihwofofoho. Humomjimihwofoso uhwonimentohofoso mitipongo kengomo'mo, *fouti* (40) *mita*, uhwonontifi we'enehwo

nowentifi apa'no humomjimihwofofoho. Osopo nuhwonontifi mitipongo we'e hopaponoho, *teti* (30) *mita*. ²⁹Ose uhwonimentohofoso hofiko iyoho uningkahoningki syafihu'mentohofi, Nakwo sojo'njopo i'mofiwanehontifi sojo osofosofahu'nohino tango'njo engoso yofayokino hano miyo'njo'ne mijomo intofuyoho'mokumentohofofoho. Ose yontifi hofiko mofehi'nyo komo'no wosi'mofapono lontifi aho ku'mokumentohofofoho.

³⁰A'amu fehohnjo yofayokino syoho'njo sohwa hofiko ole syafihu'mentohofi, Nakwo yofayokino we'e so'njo a'amu sohwamo uhwojano lontifi hofiko yofayokino we'e somo impe hiyamno syofiyoho'mokumentohofofoho. Ose yontifi hwasyo hungkuno ulimentohofi, Nakwo sojo tango'njo yofayokino simano hohnta'ni untofuyoho'mokano. ³¹Ose ulahoningkofi Poul a'amu itokuso'njo sohwanji hwe mokosyohumayo sohwo'njimo ulimento, Oso a'amu sohwa yofayokinomo mohumayo'njo ifijo'manji nakwo hopi'nono poyo wope'nantanoho. ³²Ose ulahoningki a'amu itokuso'njo sohwa hofiko yofayokino we'e somo impe hotito lohofontifi mijomo uyoho'mokumentohofofoho.

³³Mofehi'nyo we'enepe wosapmmonto yahoningki Poul a'amu hopi'nonohino sohwamo wosopayo nyo'ne yokumpohn'nyo ulimentisofoho. Ole ulimento, Sikuno aho hufa'u hopi'nono sife mta'ni osofosofahu'no nakwo wopayo manyo'njo humentaningkuhwoni memjona'maso hwona'nyoho. ³⁴Oso'no ngko hungkuno yokumpohn'nyo waselimonne'no yohono. Sekwo wopayo'manji fohu'memapmno. Oso yokumpohn'nyo wosemokosyohumano. Upa'nimno. Nakwo hopi'nono ito'no wofosyohumantanoho. ³⁵Ose ulonto kako wopayo nomanto, hofikoe simanopo Anitumo isamoyoka ulonto wosopayo hiso kutikuju lohofonto kako simo'mo nimentisofoho. ³⁶Oseso hwe hopi'nono nuhwonontifi simeho wopingo umo'ningkahoningki hofiko wopayo hu'mema'mentohofofoho. ³⁷Nakwo yofayokinomo humalohwone sohwa'ni *tu hantilet sefenti-sikis* (276) hwona'nyoho. ³⁸Hofiko wopayo moi'wo nonontifi yofayokino nohayo imo'nyo so'no ho'yango nom'ne singkume pa'nyoso mijomo meho'nao'mentohofofoho.

Yofayokino wonyo imo'nimentisofoho.

³⁹Mofehi'nyo si'mofopahoningki hwahopo uhwonontifi limentohofi, Olo hwaho hopo sopo nakwo huno monayoponoho. Ose lontifi uhwonimentohofoso mijo wopingopo sojo ane wosoho'nohino sopo uhwonontifi osopo ufohohososyano limentohofofoho. ⁴⁰Hofiko sojo yofayokino hano miyo'njo'ne intofahinyoso sihu hotitofontifi nihu'nahone mijomo uyoho'mokumentohofofoho. Ose yontifi hofiko impe hohonta kilonjipe somo intofahumentohofoso italo'mentohofofoho. Hwapife ifofo'ne fisojwaofontifi yofayokino hwahopone'no umentohofofoho. ⁴¹Yofayokino

nowento wosoho'nji sojo'njopo hntoleho hnta'ni fokotofomanto ifofo engo'nji mijo engo'nji hohujo hohnta'ni fonjahoningki yofayokino ajwopo mtihupo'mentisofoho. ⁴² A'amu itokuso'njo sohwa huno syafihu'mentohofi, A'amu impo'angomjo sohwa mijopo pifijoso hiyaso le'mopitnnoho, nakwo wofonjano. ⁴³ Ose syofisyahoningkofi hwe a'amu itokuso'njo mokosyohumayo sohwo Poulimo ufo'ma'mo lonto ulimento, A'amu sohwaso nofonjikutoho. Sekwo a'amu mijomno huno'njo sohwaso sekwo simo'mo nolikofaofikui femoyamno. ⁴⁴ A'amu nom'ne sohwaso sekwo tifi iyofeejo yofayokino mta'ango nomafikui nomtawekui fifohohosahumno. Ose ulahoningki nakwo kakoe hungkunomo haloho'no yontani hwahonepo ito'no i'mofamentihwonefoho.

Ango Malita sopo Poul humamentisofoho.

28 ¹ Nakwo hwaho hopo sopo ito'no i'mofiwentani hwaho hiso yofe Malitayoho upa'nimentihwonefoho. ² A'amu oso hwaho sopo humamotofoso nakumo wopingo nefa'ma'mentohofofoho. Ifoyo syahoningki kwongkwongo nesahoningki hofikoe a'apaho toho umokinife lontifi toho nakumne'no enantohmentohofofoho. ³ Poul kako toho nomanto mefontaningki homa toho uhu'ningkahoningki toho mta'ni noswaponto Pouliye ahomo toho lo'mentisofoho. ⁴ A'amu hopo sopo humamotofoso homa Pouliye ahomo lojjwosyowahoningki uhwonontifi limentohofi, Olo hwe lohwo a'amumo fonjahumasohwolikeno. Kako mijomo poyo mape'nyoso'ne homa toho ulokwoho. A'amumo fonjasiyo so'no poyo pe'nyoso wopingofoho. Wape'nimtonoho. ⁵ Ose lahoningkofi Poul homa tohomo ilojaefonto kakoe a'apaho wonyo mmo'nimmentisofoho. ⁶ A'amuso Poul poyo pe'nyo so'no hontohumantifi syafihu'mentohofi kakoe aho engo kahwoso'no nopihwaso wape'nimtonoho. Oseso hofiko wonyopi hontohumantifi Poul wopingo humentaningki uhwonontifi limentohofi, Olo hwe lohwo kako Anitu pa'nyo hweho. Ose limentohofofoho. ⁷ Oso hwaho nakwo i'mofapmentihwone sopo hwe hwaho hopi'nonohino mokosyohumayo sohwo kakoe hwahoponoho. Oso hwe huhwo sohwo kakoe yofe Papiliyasiyoho. Kako kakoe angomo nomenhumajonto osopo wopingo nelohofahoningki sikuno hufa'u sihune humamentihwonefoho. ⁸ Papiliyasiye kaningkwowho mnokino'njohwo humamentisofoho. Kakoe a'apaho tohohmtno'njo iyoho aswo'njoho. Oseso Poul kako'njopo nowento mnokinopo aho kisusyonto Anitumo jomo ulonto wopingo umokumentisofoho. ⁹ Ose yahoningki a'amu hwaho hopo sopo humamotofoso nuhwonontifi a'amu hopi'nono mnokino'njoso nopahoningkofi Poul a'amu hisomo wopingo umokumentisofoho.

Poul Molitanta'ango sohwo Loum i'mofamentisofoho.

¹⁰⁻¹¹ Oso hiso'no hofiko wopingo'nohini naloho'mentohofofoho. Oso hwaho hopo sopo nohumentaningkuhwone hamno hufa'u

sihune neyakolo'mentisofoho. Uliko'ma'mentihwone sohonta nakwo yo'mayo umofonyo iyoso a'amū hiso hofiko yofayokinomo hu'meehumentohofofoho. Oso yofayokino hiso ifoho engo so'no oso hwaho hopo sopo hontohumamentohofofoho. Oso yofayokino somo nokotosontani umentihwonefoho. Yofayokinoso ango Alekisantiliyanta'angofoho. Hntole hohnta'ni anitu pa'nyo huyo'mango hufa'u'njoponoho. Susiye hwomu hwa'uye huyo'mangofoho. ¹²Nowekentani ango Silakiyus i'mofopontani osopo sikuno hufa'u sihune humamentihwonefoho. ¹³Oso nta'ni nuliko'mentani nowentani ango Lejiyom i'mofapmentihwonefoho. Mo'ningkanta ifoho hohujo hohnta'ni sopahoningki sikuno hufa'u memjaofahoningki nakwo ango Puteyouli i'mofapmentihwonefoho. ¹⁴I'mofopontani osopo a'amū Jisasimo iningkamotofo somo tipemahoningkuhwoni nalimentohofi sekwo nakwo'nji fesyohumamno. Ose nelahoningkofi Sante anga'no neyokolofahoningki nakwo ango Loummne'no honingkanomo umentihwonefoho. ¹⁵A'amū Jisasimo iningkamotofo Loum mta'angoso nakwo sopontaningkuhwoni nupa'nontifi hofiko pikwato lohofontifi ango Apiyos wopayo mpe yiwo'ningkohoho Ango Fesyowe Hufa'u Sihune'njo sopo swo'nimentihwonefoho. Poul a'amū somo nuhwononto Anitumo isamayoka ulonto simeho wopingo umo'nimentisofoho.

¹⁶Nakwo ango Loum i'mofopahoningkuhwoni a'amū Loum mokosyohumayo sohwa nalimentohofi, Poul kako'ne ango tipemahwosi wohumano. Hwe itokuso'njo fihwo uhwontohumayo'ne kako'nji wahumuyo. Ose nalimentohofofoho.

Ango Loum sopo Poul Anituye hungkuno lutihwamentisofoho.

¹⁷Sikuno hufa'u sihune memjaofahoningki Poul a'amū Jutafe hwe engo sohwanne'no joho ulahoningki hofiko nuhu'mokahoningkofi Poul ulimento, U, Nje tatohwosafo. Ngko nakwoe a'amū Juta somo wonyo mmokiyo hwo'nyoho. Neyakwosafe honingkanomo hungkunomo hwotoho mafiyo hwo'nyoho. I a'amū Juta ango Jelusalem sopo ngkimo impe siki ntfontifi a'amū Loum sohwife ahopo ho'nanihumentohofofoho. ¹⁸A'amū Loumiso nje hungkunomo nupa'nontifi hnnimentohofi, oso honingkanoso poyo pe'nyo'ne'maho. Oso'no hofiko nonisikwojane'entifi, ¹⁹a'amū Jutaso nakwolaho limentohofofoho. Oso'no nom'ne honingkanomo ane so'no hwe engo Sisa nje hungkunomo wonipa'nono limentohefoho. Ngko nje a'amū Juta somo hungkuno nom'ne mujo hwo'nyoho. ²⁰Oso hwapingo hiso'no sekune'no joho selohono. Ngko sekumo sehoni'mo hungkuno wosejapmne'no yohono. Nakwo a'amū Isilael so'nyuye neyakwosa hwe ahwomo mta'ango sohumne'no hontohumamotofofoho. Oso hwe huhwo sohwo nto pmentiso so'no simeho uyalokweno. Oso hiso'no olo impe hiloso ngkimo kenisyohumaho.

²¹ Ose ulahoningki ulimentohofi, A'amu Jutiyanta'angoso jije hungkuno so'no nakune'no iyoswo mamti'mokumentohofofoho. A'amu Jutaso mapiyontifi kikimne'no hungkuno malonetihwammentohofofoho. ²² I oso'no a'amu Jisasimo iningkamotofo somne'no a'amu fihwa ango hopo hopo wonyoponoho liwo'ningkohoho so'no nakwo jije hungkuno jije mango mta'ni wokupo'nano.

²³ Ose lontifi oso hiso'no sikuno ho'nahumentohofofoho. Oso sikuno homo somo a'amu pi'ningo engo ango Poul humawo'ningkiso spono pmentohofofoho. Poul Anitu nakumo yokumpohn'nyo nemokosyohumayo'ne lutihwamentisofoho. Hofiko Jisasimo simeho hi'ntnnono uyifitne'ento Mousesiye honingkano hungkuno'nji a'amu Anitu hungkuno uyahoningki limotofo sohwafe hungkuno ntnne mta'ango Jisasimne'no lutihwamentisofoho. Oso hungkunoso imingo mta'angoso ne'no lontaningki mofehi'nyo ningku'nimentisofoho. ²⁴ Oso hungkunoso a'amu fehohnjo sohwa nupa'nontifi simeho hi'ntnnono umentohofofoho. A'amu fehohnjo simeho hi'ntnnono muyofoho. ²⁵ Oso'no hofiko hungkuno kengo kengo hningkahoningkofi Poul ulimento Anituye Towahuno Wopingo hohontajo hwe Aisaiya sohumo hungkuno uyahoningki neyakwosamo hungkuno nehopi ole ulimento,

²⁶ Kiko oso a'amu nontifepono uhuji ole uso, Sekwo hungkuno upa'ningkuji hwapingo neso mupa'nifitnnehofo.

Sekwo yo'mayo nuhwoningkuji neso muhwonifitnnohofo. Ose uso.

²⁷ Anitu Aisaiyamo ulimento,

Oso a'amu hiso hofiko huno anefoho.

Hofikoe haloho pujomokosyohumunimentohofofoho.

Hofiko timo pijiyonnyofoho.

Ose miyo'njo yontifijontentesi ito'no nuhwoningkutnesohilo.

Hofiko haloho mapujomokosyohumunyo'njo yontifijontentesi nupa'ningkutnesohilo.

Oseso hofikoe huno ito'no uyihwonesohilo.

Hofiko ikenjaofikuji ngkiyepono pontifijontentesi ngko wopingo umokumnesohilo.

Aisaiya ose mti'mokumentisofoho.

²⁸ Ose ulonto nom'ne hungkuno ulimento, Sekwo upa'nimno. Olo hungkunoso Anitu a'amufe wonyo wae yaofihwosi kakoe a'amu ne umokiyo so'no olohonta a'amu temtifo kengo somne'no nto lihwajimaho. Hofiko nupa'ningkuji tifi uningkafe.

²⁹ Ose ulahoningki a'amu Jutaso nohumpentifi hungkuno ikujoho hopa hnnimentohofofoho.

³⁰ Soswo hufa'u uyokolofontaningki Poul oso ango sopo humamentisofoho. Ango kakwo'yohwo sohumo hamniyoho uyiwo'nimentisofoho. Nohumanto a'amu kakimo jomo u'mahoningkofi

wopiŋgo uloho'mojofoho. ³¹Poul a'amu somo Anitu yokumpohn'nyo nemokosyohumayo'njo hwe engo Jisas Kilais ntnne'no hungkuno lutihwamojofoho. Kako hungkuno yokumpohn'nyo ulahonŋki hwe nom'nehwo mopijumo'mmentisofoho.

Hungkuno osohopeho. Ngko Luki'ni mti'mokohono.